The Latvian Newspaper for Canada and U. S. A.

Published twice weekly by the Latvian Relief Society of Canada „Daugavas Vanagi", — Editorial and Business Offices: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Telephone EM 8-0792. Editor in U.S.A. — A. Zvērinš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

AUTHORIZED AS SECOND CLASS MAIL POST OFFICE DEPARTMENT, OTTAWA.

LATVIJA

AMERIKĀ

Latviešu laikraksts Amerikā

Iznāk divas reizes nedēļā — trešdienās un sestdienās. Izdevējs — Latvijas aprūpes biedrība Kanadā „Daugavas Vanagi". Redaktori: I. Vīksna, J. Vītols, A. Gailīte. Redakcija un kantoris: 123 Huron St., Toronto, Ontario, Canada. Tel. EM 8-0792. ASV red. — A. Zvērinš, 63 - 43 Bunnecke Court, Ridgewood 27, N.Y., U.S.A. Tel. EV 1-5212.

Abonēšanas maksa ASV un Kanadā: par 1 mēn. $1.50; 3 mēn. $4.50; 6 mēn. $8.50; par gadu $16.00.

Sludinājumu maksa: sludinājumu daļā $1.60, tekstā $3.20—$6.40 par vienu collas slejas telpu.

WEDNESDAY, FEBRUARY 8, 1961. 11./1045. n-rs. TREŠDIEN, 1961. GADA 8. FEBRUĀRĪ. 11. gads.

VIŅI AIZGĀJA MOKU CEĻU

Pirms 15 gadiem Zviedrijas izdoto baltiešu kaŗavīru piemiņas diena Stokholmā

To 27. janvārī sarīkoja Baltiešu sadarbības komiteja kopdarbībā ar Zviedrijas Daugavas Vanagu organizāciju (Stokholmas nodaļu). Piemiņas diena izdevās teicami. To ievadīja sarīkotāju preses konference, kur ļoti kuplā skaitā bija ieradušies zviedru lielo laikrakstu un visi latviešu un igauņu trimdas preses pārstāvji. Preses pārstāvjiem izdalīja iepriekš sagatavotu ziņojumu par to, kāds pēc izdošanas bijis baltiešu kaŗavīru liktenis padomju vergu valstī. (Ziņojuma latvisko tekstu lasiet mūsu laikraksta nākošajā numurā). Preses konferenci atklāja Baltiešu sadarbības komitejas sekretāriāta šefs Ahti Pae, uzsvērdams, ka baltiešu leģionāru izdošanu nekad nevar aizmirst un ka jaunajām paaudzēm ir jāzina mūsu tautu jaunākā laika vēstures notikumi, kādēļ šis drūmais notikums nekad nezaudēs savu aktuālitāti un ka ar šo sarīkojumu nav domāts apsūdzēt tos, kas ļāva izdošanai notikt, jo mēs ticam, ka viņi paši savā iekšējā apziņā to nevēlējās.

Tālāk runāja inž. Arvīds Norēns, kas izdošanas laikā bija Zviedrijas YMCA's kaŗa gūstekņu palīdzības vadītājs un tādēļ vislabāk zina notikuma apstākļus. Viņš bija arī tas, kas izraisīja zviedru tautas protesta akciju pret baltiešu izdošanu un bija gatavs doties izdotajiem līdzi, lai pārliecinātos, ka viņiem netiks nodarīts nekas ļauns, bet padomju iestādes neatļāva viņam braukt līdz. Inž. Norēns plaši atstāsta, kas tika darīts, lai izdošanu novērstu.

Okupantu vara, dabūjusi zināt par Stokholmā gatavoto leģionāru izdošanas 15 gadu piemiņas dienu, bija pacentušies aizsteigties priekšā un 17. janvārī Rīgas radio zviedru valodā sniedza raidījumu, kurā baltiešu kaŗavīri no jauna apsūdzēti par fašistiem un valsts nodevējiem, kas meklējuši paglābties Zviedrijā, kuŗa tomēr viņus izdevusi padomju valdībai. Seko glaimi zviedru valdībai, bet ne vārda par to, kas ar leģionāriem noticis. Tikai vienu no tiem, Pēteri Badītāju, kas, pats par sevi saprotams, attiecīgi „sagatavots" smadzeņu mazgāšanas" paņēmieniem, okupanti bija piesēdinājuši tajā pašā 17. janvārī pie mikrofona, un viņam bija jāmelo, ka viņam klājas labi un ka arī citi strādā, vārdā nosaukdams divus, pie tam vienu no tiem — Alksni, kuŗš nemaz netika izdots, jo bija izdarījis pašnāvības mēģinājumu un kā smagi slimu zviedri viņu paturēja slimnīcā, pēc kam viņš, kopā ar citiem tādiem pašiem smagi slimiemi izdošanas brīdī, pēc atveseļošanās no Zviedrijas aizbrauca, baidīdamies, ka pēc atveseļošanās izdos arī viņus. Alksnis tagad dzīvo Londonā un ir viens no leģionāru izdošanai veltītās grāmatas („Latviešu kaŗavīru traģēdija Zviedrijā") autoriem. Tātad okupanti ar saviem meliem bija smagi iekrituši. Preses konferencē par to tika informēti zviedru preses pārstāvji, kuŗiem tika nospēlēta Badītāja Rīgā teiktā runa (vai tā bija viņa runa?), kas bija uzņemta skaņu lentā.

(Nobeigums 8. lpp.)

Sniega vētras Sav. Valstīs

NEDĒĻAS NOGALES SNIEGA VĒTRAS NESUŠAS NĀVI VAIRĀK KĀ SIMTS CILVĒKIEM.

N u j o r k ā. Pagājušās nedēļas nogalē Sav. Valstu ziemeļaustrumi piedzīvoja šīs ziemas līdz šim smagākās sniega vētras, kas atstāja aiz sevis paralizētas pilsētas un vairāk kā 100 upuŗu. Atsevišķās vietās nosniga turpat 30 collu sniega, Ņujorkā 17,4 un Bostonā 14.4 collas. Ņujorkas ielās sniega sablīvētā satiksme bija tik neiespējama, ka pilsētas galva Vāgners izdeva rīkojumu privātām automašīnām uz ielām vispār rādīties. Nedēļas nogalē Sav. Valstu lielākās pilsētas ielu tīrīšanu uzsāka 11.000 strādnieku.

BEN GURIONS UZVAR

SAGAIDA, KA NENOGURSTOŠAIS DĀVIDS BEN GURIONS BŪS NĀKAMAIS IZRAĒLAS KOALICIJAS VALDĪBAS SASTĀDĪTĀJS.

Nesaskaņas Mapai strādnieku partijā, kuŗu sākums sniedzas atpakaļ līdz pat 1954. gadam, pagājušās nedēļas sākumā noveda pie ministru prezidenta Ben Guriona atkāpšanās. Nedēļas nogalē situācija tomēr bija atkal tiktālu mainījusies, ka tagad sagaida, ka nākamais Izraēlas valdības sastādītājs nebūs neviens cits, kā tas pats Ben Gurions.

1954. gadā, kad Izraēlas aizsardzības ministrs bija tagad spēcīgās strādnieku federācijas vadītājs Lavons, tika izdarīta kāda pārsteidzīga kļūda (kas īsti, to Izraēla neizpauž) valsts aizsardzībā. Ben Gurions visu šo laiku tur vainojis aizsardzības ministru Lavonu, ko toreiz atcēla no amata. (Pavisam nesen kāda īpaša komisija lietu izmeklēja un Lavonu attaisnoja). Sākās Lavona cīņa par partijas vadību, ar tik spēcīgu atbalstu kā ārlietu ministri Meiru. Pagājušajā nedēļā iekšējais saspīlējums bija tā pieaudzis, ka Ben Gurions atkāpās no ministru prezidenta amata, kamēr Mapai strādnieku partijas centrālkomiteja nolēma nobalsot Lavona jautājumā. Balsošanas rezultāti izrādījās pārsteidzoši labvēlīgi Ben Gurionam: ar 159 pret 96 balsīm nolēma atcelt Lavonu no strādnieku federācijas vadītāja amata. Ar to izdarītas divas lietas — politiska slepkavība pret Lavona politisko karjēru un atjaunots Ben Guriona pēdējā laikā noziedēt sākušais prestižs. Sagaida, ka Ben Gurionu aicinās sastādīt nākamo Izraēlas valdību. Līdz jaunas valdības sastādīšanai Izraēlas valdība aizvien atradīsies Ben Guriona rokās. Viņš pienākumus turpinās kā aizejošās valdības galva.

Pēc Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojuma Niagarā. No kreisās: skol. P. Dūms, DV nod. priekšs J. Celms, Niagaras latviešu draudzes pārstāve V. Kolesnikova, skolas pārzinis J. Līgers, skol. G. Vītola un mazsk. vad. R. Zālamans. Foto: Dzems Liguris.

PAD. SAVIENĪBAI JAUNS SATELITS

RIETUMU ZINĀTNIEKIEM NEIZDODAS UZTVERT JAUNĀ PADOMJU SATEILITA RADIORAIDĪJUMUS.

L o n d o n ā. Šī gada 4. februārī, plkst. 8 vakarā Maskavas radio pārtrauca savu parasto raidījumu ar speciālziņojumu, ka krievu zinātniekiem izdevies iezvadīt orbītā ap zemes lodi jaunu, gigantisku satelītu. Raķetes izšaušana norītējusi bez traucējumiem, un satelita instrumenti darbojoties priekšzīmīgi. Un tas arī ir gandrīz viss, ko krievi par savu satelitu atklājuši. Šis ir viņu līdz šim lielākais un svar[illegible] 6843 kilogramu, tātad gandrīz 7 tonnas. Tas apriņķojot zemes lodi katras 89,8 minūtes, savā tālākajā punktā attālinoties no zemes 203,5 jūdžu, tuvākajā punktā pietuvojoties 138.5 jūdzes no zemes lodes.

Satelīta izšaušana, protams, radīja daudz dažādu minējumu par tā saturu. Vai krievi jau palaiduši [illegible] būtu [illegible] tālu, ka pasaules [illegible] cilvēku? Kāds angļu zin[illegible] teicās pat [illegible] Bet visas lielākās Rietumu uztveršanas stacijas nav saklausījušas absolūti neko; radio kontaktu ar padomju satelitu nav izdevies uzņemt. Un arī tas, protams, dod vielu jauniem minējumiem.

Prof. Kļinovs Maskavā bija licis saprast, ka satelitam nav cilvēka pasažiera. Tas satelita instrumentu pienākums esot pētīt zemi kā planētu un tuvāk iepazīties ar meteorītu briesmām. Citi krievu zinātnieki izteikušies, ka satelits esot pietiekami liels, lai ar to izplatījumā varētu doties vienas vai pat divi cilvēki. Bet vai tas tā arī notics?

Angļijas un Rietumvācijas ievērojamākie zinātnieki par jauno krievu milzeni izteikušies ļoti skeptiski. Angļiem vispār nav izdevies uztvert nekādu satelita raidījumu. Prof. Lovels to izskaidro vai nu ar faktu, ka satelits vispār neraida (ka tas vai nu nokritis un sadedzis, vai arī tā raidīšanas instrumenti sabojājušies), vai, varbūt, ka raida uz angļu zinātniekiem nepazīstamiem viļņiem. Rietumvācijas Bochuma observatorijas direktors Dr. Kaminskis paskaidro, ka izšaušanas dienā viņa observātorija uztvērusi skaņas, kas varētu būt nākušas no jaunā krievu satelita. Toties nākamā dienā vairs nav sadzirdēts absolūti nekas, liekot domāt, ka vai nu pirmajā dienā notikusi pārskatīšanās, vai arī satelitam gadījusies kāda kļūme. Angļu prof. Lavels izteicās, ka viņš nemaz nebūtu pārsteigts, ja izrādītos, ka krievu satelitā ap zemes lodi riņķo kāds cilvēks. Padomju Savienība šai laukā aizgājusi tik tālu, ka tas var notikt jebkuru dienu. Var ļoti būt, ka 1961. gada 4. februāris arī izrādās par šādu dienu.

KUBA UZSĀK BAZNĪCU KAŖUS AR KENNEDIJU

Prezidentam Kennedijam [illegible] met sadarbošanos ar katoļu baznīcu cīņā pret Kubas pastāvošo iekārtu.

H a v a n ā. Kad pēc prezidenta Kennedija stāšanās amatā Kubas Kastro mazliet apturēja savu pretamerikānisko ālēšanos, varēja gandrīz vai domāt, ka viņš valdības maiņu Sav. Valstīs izmantos attiecību uzlabošanai. Tagad tas vairs tā neizskatās.

Kamēr visa Sav. Valstu prezidenta vēlēšanu kampaņa pagāja bez pieskaršanās toreizējā kandidāta Kennedija reliģijai, Kuba no tā vairs ilgāk nevar atturēties. Ja arī ne pats Kastro, tad prezidents Dortikos kādā runā asi uzbruka Kennedijam un viņa valdībai, kas ejot roku rokā ar katoļu baznīcu, kuŗa savukārt nodarbojoties ar pretrevolūcionāru darbību Kubā.

Dortikos pārmeta Sav. Valstu katoļu skolām naida sēšanu pret Kastro iekārtu. Tā esot pagājušā mā, uzrunājot kādu skolotāju grupu, runu teica arī Kubas izglītības ministrs Harti. Pēdējais uzsvēra, ka Kubā drīz slēgšot visas privātās (katoļu) skolas un, ka nākotnē visi bērni saņemšot vienādu izglītību, nesaindējot viņu prātus ar dažādām absurdām idejām.

VAI KENNEDIJS ATSĀKS „SLEPENO DIPLOMĀTIJU"?

DAŽI AIZDOMĪGI SOĻI VALDĪBAS PIRMAJĀS DIENĀS

Pagājušas tikai kādas piecpadsmit dienas no jaunā ASV prezidenta Kennedija stāšanās amatā, bet šīs piecpadsmit dienas izrādās jau pietiekams laika sprīdis, lai redzētu, kādā virzienā iet jaunās valdības ārējā politika. Daudzi slavēja jaunā prezidenta amatā stāšanās runu, bet pirmajās dienās Kennedija valdības kuģis vēl it kā grozījās uz vietas, bez noteikta virziena. Jaunais prezidents izdarīja vairākus propagandas žestus, kā piem., komūnistu atbrīvoto amerikāņu lidotāju sagaidīšanu, preses sarunu pārnešanu uz televīziju un dažu pārtikas krājumu nosūtīšanu trūcīgajiem. Bet lielajā politikā — klusēja. Viņš pat bija tik uzmanīgs, ka atsauca, liekas, jau slepeni sagatavoto, sastapšanos ar Chruščevu martā, Apvienoto Nāviju sesijas atklāšanas laikā.

Bet tad pēkšņi nāca liktenīgais lūzums ASV ārējā politikā — kuģa stūre tika pagriezta uu austrumiem . . .

Kennedijs deva rīkojumu noņemt no Kolumbijas televīzijas raidījumu programmas kādu drāmu par komūnistu spiegu aktīvitāti Amerikā. Šis raidījums, kas aizņemtu veselu stundu, saucās „Spiegs — kaimiņu durvīs". tam bija jāsākās trešdien, 1. februārī. Tāpat viņš pieprasīja svītrot no admirāļa Burkes paredzētās runas to daļu, kas saka, ka Kremļa pasaules iekaŗošanas plāni nav atmesti un tādēļ ASV ir jābūt modrām visās frontēs.

Tālāk jaunais prezidents, pārkāpjot konstitūciju un ierobežojot pilsoņu vārda brīvību, aizliedza tikko no padomju gūsta izlaistajiem amerikāņu lidotājiem atstāstīt žurnālistiem savus pārdzīvojumus. Bet tā kā preses ļaudis varētu piezagties pie šiem lidotājiem arī maskētā veidā, tad uz Kennedija rīkojuma pamata abiem lidotājiem pielikti sargi, kas neļauj tiem sarunāties ar svešiem cilvēkiem . . .

Pakalpīgā prese jau bija sākusi savas slavas dziesmas: „Redziet, kā Kennedijs tūlīt panāca mūsu lidotāju atbrīvošanu . . ."

Bet šie rakstītāji ne ar pušplestu vārdu nepiemin, ka lidotājus komūnistu pirāti nogāza ne uz padomju territorijas, bet atklātajā Barenca jūŗā un tos sagūstīja ar īstiem laupītāju paņēmieniem. Ja nu bandīts atlaiž savus ķīlniekus, tad jāprasa — pret kādu samaksu? Šī samaksa arī norunāta ASV sūtņa Tompsona slepenajās sarunās ar Kremļa varas vīriem Maskavā, bet presei un atklātībai tā netiek teikta, gluži tāpat kā visas Jaltas norunas par daudzu austrumtautu nodošanu komūnistu jūgā — bija slepenas, un kļuva zināmas, pamazām, tikai vēlāk.

Pat komūnistiem draudzīgais žurnālists Valters Lipmans protestē pret Kennedija valdības atjaunoto slepeno diplomātiju un prasa, ka presei un tautai ir tiesības zināt, „kas notiek aiz aizkariem". Tāpat, Kennedija valdībai labvēlīgais žīdu dienas laikraksts krievu valodā „Novoje Ruskoje Slovo", spriežot pēc redaktora M. Vainbauma rakstu serijas „Par dažādām temām", ir sašutis par šo slepeno diplomātiju un izsakās, ka „ir šausmīgi pat iedomāties par šīm lietām, kas notiek aiz aizkariem . . ." Laikraksts te min gadījumu, ka padomju sūtnis Vašingtonā Menšikovs jau otrā dienā pēc novembra vēlēšanām, kad noskaidrojās, ka Kennedijs ir uzvarējis, ir pateicis, ka ārlietu ministrs jaunajā valdībā būs Dīns Rasks. Viņš uzaicinājis arī Rasku pie sevis un viņu apsveicis, bet pats Rasks bijis ārkārtīgi pārsteigts, jo šo amatu viņam neviens, izņemot . . . padomju sūtni, vēl nebija piedāvājis!

Iznāk, ka tādi Kremļa draugi kā Klīvlendas sarkanais miljonārs Sairus Ītons, kas ar vienu kāju ir demokratu partijā, bet ar otru — Maskavā, ir visu laiku rosīgi strādājuši „abu tautu draudzības labā" un arī panācis, lai ASV ārlietu vadībā nāktu „trīs lielās zvaigznes" — Rasks, Stīvensons un Bauls. Gan jau tad viss pārējais nokārtosies pats no sevis . . .

Ņujorkas „Times" jau 13. novembrī rakstīja par slepenajām padomju pārstāvju sarunām ar Kennedija padomniekiem: prof. V. Rostovu, senātoru Viljemu Bentonu (Kon.), bij. sūtni Dž. Kenēnu, „baznīcas miera misijas" direktoru V. Lōsu, plkv. R. Leghornu, bij. gubernātoru Herimenu, Brandeisa universitātes prof. Dž. Fīšeru u. c. Jaunais prezidents jau vairākus no šo slepeno sarunu vedējiem izraudzījis visai atbildīgiem amatiem. No tiem — Herimens un Kenēns izraudzīti sūtņu amatiem. Nav jāaizmirst, ka abi tie jau bija demokratu valdības sūtņi Maskavā vēl „spožajos" Rūzvelta un Trūmena laikos un pieder pie Jaltas gara celmlaužiem. Tagad nu tie atkal aicināti, līdz ar vienu no „lielā" Rūzvelta dēliem, kuŗam arī sagatavots sūtņa amats Kennedija valdībā.

Jāpiezīmē, ka jaunais Rūzvelts līdz ar māti Eleonoru un citiem bija nesen parakstījuši arī iesniegumu Kongresam — likvidēt „Pretamerikāniskās darbības izmeklēšanas komisiju", lai debesis būtu skaidras un nekas vairs neaptumšotu Jaltas gara atgriešanos . . .

Alberts Kalniņš.

SANTA MARIA DRĀMA BEIGUSIES

BRAZILIJAS VALDĪBA INTERNĒ NOLAUPĪTO PORTUGAĻU KUĢI UN SOLĀS TO ATDOT TĀ LEGĀLIEM ĪPAŠNIEKIEM.

Pagājušās nedēļas nogalē noslēdzās viena no visdīvainākajām „pirātu" drāmām jūras vēsturē. Portugales ministru prezidenta Salazara politisko ienaidnieku nolaupītā Santa Marija iebrauca Brazilijas ostā Recife un sāka izcelt malā 11 dienas gūstā turētos pasažieŗus. Tas tika paveikts ar Sav. Valstu kaŗa flotes palīdzību Brazilijas militāro spēku uzraudzībā.

Kamēr pasažieŗu izcelšana norītēja bez sarežģījumiem, kaut kas tomēr notika, izčākstot kpt. Galvao revolūcijai. Un, proti, Galvao ar pasažieŗu izsēdināšanu bija masveidīga apkalpes bēgšana. Galvao bija iecerējis, ka pēc atbrīvošanās no pasažieriem viņš varēs atkal doties jūrā, un, domājams, ceļot uz Angolu, Portugales koloniju Rietumafrikā. No tā tomēr nekas neiznāca. Pēc pasažieŗu izcelšanas Galvao bēdīgi konstatēja, ka viņam uzticīgi palikuši vairs tikai ap 30 vīru. Tātad savu vadoni bijā atstājuši vairāk nekā puse nemiernieku, līdz ar īsto kuģa apkalpi meklējot patvērumu Brazilijas cietzemē. Kapteinim lojālo nemiernieku pulciņš bija par daudz mazs, lai ar to mēģinātu izvadīt jūŗā 21.000 to lielo pasažieŗu tvaikoni.

Ar šādu rīcību beigās vairs neapmierinātos arī Brazilijas valdība, kas ņēma nopietni kpt. Galvao draudus uzbrukuma gadījumā kuģi nogremdēt. Uzbrukums draudēja no Portugales kaŗa flotes vienībām, kas būtu aizsprostojušas Galvao ceļu uz Rietumafriku. Apkalpes trūkuma un Brazilijas valdības izturēšanās rezultātā Galvao nolēma atmest visus talākos plānus un pagaidām palikt Brazilijā, kur viņam un visiem citiem viņa nemierniekiem piedāvātas politiska asila tiesības.

Santa Mariu Brazilijas valdība visiespējami ātrākā laikā apsolījusies atdot tās īpašniekiem.

Arī pēc kuģa apkalpes un lielās puses revolūcionāru zaudēšanas Galvao cīņu pret ministru prezidentu Salazaru nedomā uzdot. Brazilijā ir daudz tādu, kas domā tāpat kā Galvao, kuŗš īsi pēc Santa Marias nodošanas Brazilijas autoritātēm deklarēja, ka cīņa pret Salazaru ir starptautiska apmēra un ka tā netiks uzdota.

Pirmā vieta, kur Galvao vārdi atbalsojās darbos, bija Luanda, Portugales Rietumafrikas kolonija. Trīs bruņotas nēģeŗu komandas uzbruka Luandas policijai, kā arī militāram un civīlcietumam, mēģinot atbrīvot ieslodzītos.

Lai gan militārai policijai izdevās uzbrucējus apturēt, pirms pēdējie paspēja nodomāto paveikt, uzbrukumi neapšaubāmi pierāda, ka Santa Marias sētās revolūcijas sēklas sasniegušas arī Afriku, kur Portugale var nonākt nopietnās grūtībās, jo tai Afrikā stacionēti visai niecīgi spēki, nepiemēroti cīņām ar masveidīgiem nēģeŗu uzbrukumiem.

Piektdienas mēģinājumos atbrīvot cietumniekus, galu dabūja 16 cilvēku, to starpā 7 policisti. Kamēr sestdiena pagāja bez starpgadījumiem, Portugales valdībai naidīgas demonstrācijas sākās atkal svētdien, kad vairākās sadursmēs tika nogalināti 4 un ievainoti 7 cilvēki.

LUMUMBAS ATBALSTĪTĀJI UZBRŪK AN SPĒKIEM

1.500 VĪRU LIELS KONGO KAŖAVĪRU PŪLIS NEKLAUSA NEDZ SAVIEM VIRSNIEKIEM, NEDZ APVIENOTO NĀCIJU RĪKOJUMIEM.

L e o p o l d v i l l ē. Pagājušās nedēļas otrā pusē kādai 200 vīru lielai Nigerijas kaŗavīru grupai uzbruka ap 1.500 Kongo kaŗavīru. Uzbrukums notika pie Kindu pilsētiņas Kivu provincē, kas lojāla no amata atstādinātajam ministru prezidentam Lumumbam.

Kivu province jau vairākas nedēļas atrodas pilnīgi izlaistu, nedisciplinētu Kongo kaŗavīru varā. Pēdējie laupa pēc savas patikas, neklausa pašī saviem virsniekiem, nemaz nerunājot par Apvienoto Nāciju vadību.

Kongo kaŗavīru uzbrukums nigēriešiem notika pēc pēdējo mēģinājuma apturēt pirmo orģijas un kaušanos. Kamēr cīņas laikā nigerieši savā pusē zaudēja 5 vīrus, Kongo zaudējumi bija daudz lielāki.

Apvienoto Nāciju ģenerālsekretāra Hammeršelda plāns miera un kārtības atjaunošanai Kongo nav varējis īstenoties galvenokārt tādēļ, ka Kongo politiķi un militāristi pat dzirdēt negrib par savu kaŗavīru atbruņošanu. Plkv. Mobutu un prezidents Kasavubu deklarē, ka viņu spēku atbruņošana Leopoldvillē nebūtu grūta. Bet to viņš nevar darīt tādēļ, ka Kivu un Katangas provinču kaŗavīru atbruņošana būtu pilnīgi neiespējama, un ar disciplinēto Leopoldvilles kaŗavīru atbruņošanu sanāktu nopietns nekas cits kā vienīgi [illegible] nojaukta provinces aizsardzība.

Draudzīgā aicinājuma dienā Sv. Katarīnes tautiešu bagātīgi dāvināto grāmatu klāstu skolas pārzinim R. Zālamanam nodod vecāku padomes pr. M. Mukāns (labajā pusē). Pa labi — ar jaukajām pasaku grāmatām iepazīstas čaklās lasītājas Ingrīda (pa labi) un Gunta. J. Līgera uzņ.

LATVIJA

Draugi grib mūs asimilēt,
Ienaidnieki grib mūs iznīcināt,
Bet mēs gribam palikt latvieši.
Archibiskaps T. GRĪNBERGS.

MŪSU PIENĀKUMS KULTŪRAS DIENĀS

Turpinot labo tradīciju, visos lielākajos centros latviešu organizācijas, draudzes un skolas rīko janvāra, februāra un marta mēnešos latviešu kultūras dienas un arī Draudzīgā aicinājuma atceri.

ALA's un LNAK Kultūras biroji aicina latviešu sabiedrību šos sarīkojumus jo kupli apmeklēt, rādot, ka latviskā kultūras dzīve un tās gara spēks laika tecējumā nebūt nemazinās.

Tādēļ, it īpaši Kultūras dienās, nopirksim labu latviešu grāmatu, latviešu mākslinieka gleznu, latviešu skaņdarba notis, latviešu piemiņas vai rotas lietu, vai kādu citu latviešu priekšmetu, kas pauž latviešu kultūras īpato vienreizīgumu un uzdāvināsim to tuviniekam, savas ģimenes vai citam jaunietim, savai tuvākajai latviešu skolai, savai biedrībai, savai baznīcai vai draudzei.

Grāmatas, gleznas, dziesmas un daiļlietas nerodas pašas no sevis. Kultūras dienās tuvāk iepazīsim un godināsim savus zinātniekus, rakstniekus un māksliniekus — latviešu kultūras vērtību jaunradītājus. Apmeklēsim rakstnieku rītus un vakarus, izstādes un teātra izrādes! Pirksim vēl citas latviešu grāmatas, gleznas un daiļlietas! Ar to būsim saviem kultūras jaunradītājiem devuši pārliecību, ka mēs viņus atbalstām un cienījam. Tikai tā varam cerēt, ka arī trimdā izaugs tie, kas latviskās kultūras jaunradi un kontinuitāti turpinās.

Viens no šī laika atbildīgākajiem pienākumiem ir saglabāt savu jauno paaudzi latvietībai. Lai tas sekmētos, audzināšanas laukā mums visiem kopā jāveic vairāk kā līdz šim. Ikvienam latviešu bērnam ikvienā ģimenē jāmāca latviski runāt un lasīt. Ikvienam latviešu bērnam jādod iespēja apmeklēt latviešu bērnu dārzu un latviešu sestdienas vai svētdienas skolu. Ikvienam latviešu bērnam jāpiedalās kādā latviešu jaunatnes pulciņā. Latviskā audzināšana būtu jāievirza latviešu dzīves degpunktā, jo par to atbildīgi esam visi kopā.

Nopietni pārdomāsim, vai vēl ko nevaram darīt latviskās kultūras un latvietības saglabāšanas labā. Kultūras dienās apmeklēsim sanāksmes, kurās par šīm problēmām referē un diskutē. Uzklausot citu domas, izteiksim katrs arī savus ieskatus. Ja kāds kopīgs atzinums pieņemts, palīdzēsim tā realizēšanā.

Nekādā gadījumā neatteiksimies latviešu kultūras dzīvi atbalstīt arī ar tiešu naudas ziedojumu. Pat samērā nelielie Kultūras fonda līdzekļi ar savu mērķtiecību ir panākuši apbrīnojami daudz.

VARENA ZELTA ĀBELES RAŽA

Sv. Katarīnes tautieši bagātīgi ziedo latviešu skolai Draudzīgā aicinājuma dienā.

Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumu Sv. Katarīnes atklāja skolas pārzinis Rūd. Zālamans. Īsā un kodolīgā referātā viņš pastāstīja par Draudzīgā aicinājuma tapšanu un Zelta ābeles vareno ražu dzimtenē.

Skolas vecāku padomes loceklis Kr. Freimanis skolas saimi iepazīstināja ar otru svarīgu atceres dienu — 26. janvāri un diplomātiskajām cīņām, līdz Latviju 1921. gadā min. dienā atzina par suverēnu valsti.

Vecāku padomes pr-dis M. Mukāns ar lielu prieku varēja ziņot, ka Sv. Katarīnes tautiešu atsaucība latviešu skolas atbalstam šogad bijusi izcila. To liecināja lielā dāvāto grāmatu kaudze. Sv. Katarīnu DV nodaļa skolu apveltīja ar $50,- naudā un grāmatām, bet R. Zālamans ziedojis $5,- skolas zīmoga iegādei. J. Kere viens pats skolai bija dāvājis 10 grāmatu. Viņam sekoja J. Baltais, Z. Andersons, K. Pētersons, J. Gauše, A. Vīksne, H. Greble un Sv. Katarīnes latviešu ev.-lut. draudzes pārvalde ar dāvātām grāmatām.

Skolas audzēkņu priekšnesumos bija deklamācijas, dziesmas un klavieru mūzika, ar ko klātesošos iepriecināja: Jānis Vesta, Rūta Sternberga, Mirdza Baltā, Sandra Gaite, Valdis Lazdiņš, Maira Zālamane; dziedāja Baiba Zveinieće, Maija Vīksne, Vija France un Inta Vasariņa, bet otrās klases audzēkņu korītis Sandras Freimanes vadībā dziedāja „Dar' man, tēvis, pastaliņas".

Nobeigumā bija interesanta asprātības pārbaude pieaugušajiem. Skolas pārzinis aicināja visus vakara viesus sadalīties sešās grupās un atbildēt skolas vecāko klašu audzēkņu iesniegtajiem jautājumiem. Izcēlās dzīvas debates un vārdu maiņa, jo jautājumi skāra gan sabiedrisko, gan politisko dzīvi.

Pirms šķiršanās jaunā audze stiprinājās pie vecāku padomes klātajiem galdiem un papriecājās tautas dejās un rotaļās. J. L.

PASKAIDROJUMS

Sakarā ar LA 11. janvāra n-rā ievietoto māc. A. Lūša svētrunu „Cik maksā cilvēks", kur citētas rindas no T. Zeltiņa stāsta par Kurzemes bēgļu pārvešanu zvejnieku laivās uz Zviedriju, Toronto dzīvojošā Kurzemes zvejnieku grupa paskaidro, ka starp viņiem nav neviena, kas par bēgļu pārvešanu būtu ņēmis kādu atlīdzību zeltā vai citādā veidā. Starp šim zvejniekiem ir vairāki, kas, riskēdami ar savām dzīvībām, devušies pat vairāk kā 10 reizes turp un atpakaļ no Kurzemes krasta uz Gotlandi, lai glābtu Kurzemes bēgļus.

Ir zināmi gadījumi, kur atlīdzību par pārvešanu prasījuši privāti laivu īpašnieki un dažādi starpnieki, bet tos nedrīkst sajaukt ar Kurzemes zvejniekiem.

Toronto dzīvojošo zvejnieku grupa.

DRAUDZĪGĀ AICINĀJUMA ATCERE NIAGARĀ

Draudzīgā aicinājuma atceres sarīkojumu Niagaras latviešu skolā atklāja vecāku padomes pr-dis Fr. Barkāns, aizvedot klausītājus atmiņās dzimtenes ārēs.

Skolotājs Pēteris Dūms, referējot par Draudzīgo aicinājumu, to izcēla kā vienu no skaistākajām un vērtīgākajām tradicijām mūsu tautas dzīvē. Deklamēja audzēknes: Kristīne Liģere, Džuta Linde, Inta Barkāne un Maira Zālamane. Niagaras DV nodaļa tāpat kā iepriekšējos gados, Draudzīgā aicinājuma dienā skolu apveltīja grāmatām. DV nodaļas pr-ks J. Celms tās pasniedza Niagaras latviešu skolas pārzinim J. Liģerim. Niagaras ev. lut. draudzes pārvaldes velti — žurnālu „Mazputniņš" gada abonementu — skolai pasniedza draudzes pārvaldes locekle Velta Kolesnikova. Skautu un gaidu vecāku padomes vārdā skolas bibliotēkas papildināšanai viņa dāvāja grāmatu „Latviešu skautisma 40 gadi". Sv. Katarīnes latviešu skolas vārdā sveicienus nesa skautu vad. R. Zālamans, kas sarīkojumā bija ieradies ar savu vadīto mazskautu vienību.

Sarīkojuma otrā daļā bija filmu izrādes, kas sākās ar Imanta Ķipa uzņemto filmu: „Sv. Katarīnes latviešu skola darbā un izpriecās". Skolotāja Guna Vītola rādīja 4 kultūras filmas. Vislabāk skatītājiem patika zviedru filma „Lielais piedzīvojums" (godalgota Francijas filmu festivālā).

Skolas vadība izteica sirsnīgu pateicību visiem sarīkojuma apmeklētājiem un skolas labvēļiem par dāvinātajām veltēm. L.

DAUGAVAS VANAGI GATAVOJAS PILNSAPULCEI

DVF VALDES SĒDE LONDONĀ

DVF valdes sēdē, kas notika sestdien, 21. janvārī, DV namā Londonā, Daugavas Vanagu centrālās valdes locekļi L. Rumba un F. Kursietis ziņoja, ka organizācijas centrālās valdes gadskārtējā kopsēde notiks 18./19. martā DV namā Londonā. Uz sēdi no Vācijas ieradīsies DV priekšnieks V. Janums, centrālās valdes prezidija locekļi un, paredzams arī revīzijas komisijas pārstāvis, kā arī pārstāvji no vairāku citu zemju DV saimēm.

DVF delegātu kopsapulce notiks nedēļas nogalē 11./12. martā arī DV namā Londonā. Valde izstrādāja šīs sapulces darba kārtību, kurā ietelp vadības ziņojumi, pārskati, budžeta lietas, DVF statutu un Bēru kases noteikumu grozījumi un papildinājumi un valdes un revīzijas komisijas vēlēšanas. Sapulcē uzrunu teiks DVF goda priekšsēdis sūtnis K. Zariņš un piedalīsies arī DV priekšnieks V. Janums. No atzīmētā redzams, ka marta sapulce būs ievērojams un svarīgs notikums DVF saimes tekošā gada darbībā, kāpēc valde aicina visas nodaļas un kopas sūtīt jo kuplā skaitā savus delegātus. Delegātu sapulces gadījumā notiks kopīgs izbraukums uz Brukvūdas kapiem pie Londonas, kur prāv. Edg. Bergs izdarīs piemiņas plāksnes iesvētīšanu pag. gadā mirušajam ilggadīgajam DVF valdes pr-dim A. Alksnītim. Piemiņas plāksni uzstādīja DV Fonds un draudzes nodaļas un kopas, šim nolūkam ziedoja līdzekļus.

Delegātu kopsapulces pārtraukumā, sestdienas vakarā, 11. martā Argyll Hall telpās, Lancaster Rd., valdes izkārtojumā notiks tradicionālais Kalpaka atceres un Latviešu leģiona dienas sarīkojums. Aktā runās DV priekšnieks V. Janums un notiks DVF „Majora Augusta Alksnīša ceļojošā kausa" pasniegšana tai DVF saimei, kas 1960. gada darbības cēlienā būs uzrādījusi vislabākās sekmes DV ideju un mērķu sekmēšanā, saistību kārtošanā un pašdarbībā. Koncertēs Londonas vīru ansamblis „Gaiziņš." Būs ieeja un bufete. Par atspirdzinājumiem un loteriju gādās Londonas nod. Vanadžu komiteja savas priekšnieces I. Zariņas vadībā.

Darbvedis L. Ādlers ziņoja par DVF 1960. gada budžeta izpildīšanu. Budžets izpildījies ļoti labi ar £480 uzviju. Daudzi ienākumu posteņi pārsnieguši plānotās summas, kas sakams arī par abām ziedojumu vākšanām un biedru piemaksām. Valde akceptēja izstrādāto DVF budžeta projektu 1961. gadam, kas ienākumos un izdevumos paredz £4000.

Pie administrātīviem jautājumiem vēl atzīmējams neliels biedru skaita pieaugums visa DV Fonda mērogā, kas noticis pēdējos mēnešos. Ir zināms procents biedru, kuŗi ilgāku laiku nav kārtojuši savas biedru maksas un pat nav atbildējuši nodaļu valžu un kopu pilnvarnieku atgādinājumiem. Tas, saprotams, tā ilgi nevarēs turpināties un saimju vadībai būs attiecīgie kūtrie biedri no savu biedru sarakstiem svītrojami.

Inf. daļas vadība ir strādājusi arī pie sludinājumu lietas kārtošanas DV Mēnešrakstam. Pēdējais šākot ar šā gada janvāri pieņem organizācijas, kā arī privātus latviešus un cittautiešu pasākumu un pakalpojumu sludinājumus. Līdz sludinājumu pieņemšanas lietas galīgai nokārtošanai, tuvāku informāciju sludinājumu lietā sniedz informācijas daļa, DVF valdes un nodaļu resp. kopu amatpersonas.

Valde uzklausīja ziņojumu par priekšdarbiem visu DVF informācijas darbinieku slēgtai darba sanāksmei, kas risināsies nedēļas nogalē 18./19. februārī Notingamā. Ar referātiem piedalīsies baltu filoloģe M. Pālite, red. J. Andrups, inf. daļas refr. A. Liepiņš. Iespējama attiecīgu diapozitīvu un filmas izrrāde.

DV nama un kluba Londonā budžets 1960. gadā ienākumos plānoto summu pārsniedzis par £1000, sasniedzot £4600. Saprotams, pieauguši arī izdevumi. Tomēr papildus ienākums devis iespēju izdarīt telpu remontus un uzlabot inventāru. Nama un kluba apvienotā 1961. gada budžeta projektā ienākumos un izdevumos paredzēts £4022.

Jaunatnes daļa izkārtojusi jaunatnes darbinieku kursu trešo posmu 7. un 8. janvārī Notingamā. Ir doma par kursu tālāka posma rīkošanu šī gada rudenī.

Valde izlēma 7 pabalstu lietas. Jāpiezīmē, ka pabalstiem Anglijā pag. gadā izdots mazāk nekā budžetā plānots. Ziemassvētku ziedojumu vākšana devusi £495.

Ir zināmas šaubas par iespēju izkārtot Amerikas latviešu teātŗa ansambļa viesizrādes Anglijā šai gadā.

Valde ar pateicību atzīmē, ka DVF goda priekšsēdis sūtnis K. Zariņš dāvājis grāmatas, kas domātas izdalīšanai DVF nodaļām un skolām. DV priekšnieks V. Janums izteicis gatavību, izmantojot pāris nedēļu uzturēšanos martā Anglijā, apciemot dažas provinces DVF saimes un tur nolasīt kādu referātu vai izrādīt diapozitīvu ciklus: Latviešu karavīrs cīņā par tautas brīvību un Dzīves un darba apstākļi okupētajā Latvijā. Ieinteresēto saimju vadībai ieteicams jo drīzāk par datumiem sazināties ar DVF darbvedību.

Valdes sēdi vadīja pr-dis L. Rumba. Sēdē piedalījās pr-ža vietn. J. Frīšvalds, sekr. J. Ranka, kasr. un kultr.-sab. daļas vad. E. Žilinskis, aprūpes daļas vad. K. Ampermanis, jaunatnes daļas vad. J. Miezītis, saimniecības daļ. vad. F. Kursietis, biedrzinis M. Kazainis un darbv. L. Ādlers.

Labojums

LA 28. janvāra rakstā „Sācies jauns — Kennedija laikmets", 32. rindā iezagusies kļūda. Teikums lasāms šā: „Vai tiešām tikai Kennedija atziņēji būtu atklājuši to apšaubāmo patiesību, ka jauns vīns labāks par vecu?"

HAMILTONĀ
O. ANDERSONA pārtikas preču veikalā, 26 MARKET St., dabūjami atsevišķi
LATVIJAS AMERIKĀ numuri.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861, 118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q., 5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive, DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA KĀNBERGA
birojs pārcelts uz 65 Ferrier Ave.,
(pie Danforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LASĪTĀJU VĒSTULES

PATEICĪBA

Latvijas Amerikā red.:

Šernbachas veco ļaužu novietnes iemītnieki sūta jums sirsnīgāko pateicību par 1960. gadā mums piesūtīto Latvijas Amerikā brīveksemplāru un novēl visiem laikraksta līdzstrādniekiem labu veselību, sekmīgu un laimīgu Jauno 1961. gadu.

K. Freimanis,
Novietnes pārstāvis.

VĀRDS TALKU PUISIM

Latvija Amerikā red.:

Mācītājs Elmārs Caune rakstā — Vasara ziemā, LA 25. janvāra n-rē, pieminot kuļammašīnu dūkoņu Latvijā, kādu teikumu nobeidz tā: „. . . vienmulīgo dūkoņu reizēm pārtraucot smagam vaidam, it kā labības kūlēja katlā būtu ierauts neizārdīts kūlis, un tik tieši atgādina „dampja" siksnas iestenēšanos, ka ziņkāre mani pierauj pie loga".

Varbūt nav labi, ja laji sīkumos mēģina izkrāmēt debesu būšanas, bet arī mācītājam kādreiz jāuzmanās, sīkumos aprakstot zemes lieta . . . Par labības kūlēja katlu mūsu pusē mēdza dažkārt saukt to pašu „dampi", vai — lokomobili. To vietu, kur brammanīgi „iekšā laidēji" iegrūda kādreiz veselu rudzu kūli, dēvēja par „trumuli". Tas ir apaļš, cilindra veidīgs, un ātri rotējošs „daikts" ar tērauda stieņiem vai tērauda tapām visapkārt.

Dampja siksna nerada nekādu stenēšanu, bet tā tikai pārnes pēkšņo kuļammašīnas trumuļa gaitas apgrūtinājumu (pavisam smagos gadījumos siksnu „nomet") uz dampja spara ratu (veči teica: švunkratu!) un no spara rata ass uz tvaika regulātoru. Pēdējais tūliņ pastiprina tvaika piegādi cilindrī, un no šejienes izlietotais tvaiks pa izvadcauruli tiek iedzīts dampja dūmvadā — skurstenī, kur tad arī rodās „smagā stenēšana".

Protams, nedomāju, ka autoram tik sīki būtu jāizklāsta kuļamgarnitūras trokšņu cēlonības, bet man kā vecam talku puisim „labības kūļa ieraušana katlā un dampja siksnas iestenēšanās" lika ķerties pie spalvas.

Citādi — paldies par interesanto rakstu! V. P., Mineapolē.

BEIGTI GAN!

Latvijas Amerikā red.:

Žēl, ka J. R. izsaka savas pārdomas tik īsas. Sen dzirdētas frazes par piemērošanos un izdabāšanu pūļa gaumei un prasībām. Tas pats, kas viņpusē — nav cilvēku, ir tikai masas. Vai šis pūlis — masa ir kāda inerta substance?

Mūsu skaits nemaz nav tik milzīgs, lai šos apnicinājuma apzīmējumus varētu lietot. Lai arī grāmatu lasītāju skaits sniedzas daudzos tūkstošos, tomēr tie ir ļaudis, mūsu latvieši, daudzdomājoša sabiedrība. Un, kā jau minēju, rakstnieka patiesie draugi un atbalstītāji. Viņi lasa latviešu grāmatas, jo grib kaut domās dzīvot savā latviskā pasaulē, redzēt savas vēlmes, pārdzīvojumus un idejas, izlietas konģeniālā tēlojumā. Ja šīs radniecīgās vienas tautas izjūtas trūkst starp autoru un lasītāju, tad neapšaubāmi, cieš abas puses.

Tādēļ, lai slavēti tie rakstnieki, kas (J. R.) „ceļ un māca sabiedrību ap sevi, paceļ savas apkārtnes garīgo līmeni". Lai suminātī tie, kas meklē cēlākus nākotnes ideālus un aicina īstenot mūžvecos cilvēcības un kristiānisma mērķus. Apbrīnu un cieņu tiem, kuŗu sirdis asiņo par savas tautas neizteicamo postu. Ja mēs sažūstam vienaldzībā, tad ir labi reizēm uzplēst aizdzijušas sirds rētas un uzkaisīt dažas karstas ogles virs tām. Bez sāpēm nav

(Nobeigums 6. lpp.)

KLUSA, BET NOZĪMĪGA JUBILEJA

Pa kr. jubilāru apsveic DV KV pr. V. Mukts. Pa labi — K. Bencons mazbērnu vidū. J. Kreiļa uzņ.

1. februāŗa vakarā bija jūtama neparasti dzīva kustība pie nama, 223 High Park avenijā Toronto. Izrādījās, ka šai dienā rosīgajam sabiedriskajam darbiniekam un bijušajam karavīram K. Benconam piepildījušies 60 gadi. Lai to atzīmētu, saradās apsveicēji kā no Toronto, tā arī no Hamiltonas. Krāšņi ziedi bija atceļojuši no slavenās dārzniecības Bramptonā, ko sūtīja DV nodaļa. Jubilāru sveikt bija ieradies LNAK valdes priekšsēdis V. Upeslācis ar valdes locekļiem J. Niedru, T. Kronbergu un A. Rožkalnu. Atzīmējot jubilāra pašaizliedzību sabiedriskajā darbā, V. Upeslācis pasniedza viņam LNAK vārdā tautisku šķīvi. Daugavas Vanagu organizācijas nelokāmo stūrakmeni - jubilāru sveica DV KV priekšsēdis V. Mukts, pr. v. E. Krūka, Jaunatnes un sporta daļas vadītājs J. Breikšs un Vanadžu pārstāve Ilga Breikša. V. Mukts pasniedza jubilāram kokgriezēja H. Lapiņa darināto standartu. DV Toronto nodaļas vārdā līdz ar dāvanu sveica nodaļas priekšnieks P. Ratnieks un Vanadžu kopas prce M. Grekere. Toronto nodaļas bij. Vanadžu kopas pr-ce M. Jonāne, slimības kavēta, personīgi nevarēja ierasties, bet jubilāru bija atcerējusies ar dāvanu.

Tā bērnu, znotu, mazbērnu un viesu vidū darbīgais Kārlis Bencons iestaigāja septītajā gadu desmitā. Daudziem likās, ka nemaz nevar būt, ka vienmēr izveicīgais un jaunekligais Bencons, pašam nemaz neticot, ieiet vecākās paaudzes kārtā. Toties to apliecina bariņš mazbērnu, kas dažādos augumos, rāda, ka viņu vectēvs ierindojies cienījama vecuma viru pulkā, bet nav vēl dzirdēts gadījums, ka Bencons būtu izlaidis kādu sēdi vai sanāksmi, kur nu vēl DV KV sekretāra tehniskais darbs, ko viņš veic vakaros. Vēlēsim viņam būt tikpat nenogurstošam un darbīgam arī turpmākos gados!

DV Hamiltonā

1961. gada 21. janvāra pilnsapulcē par DV Hamiltonas nodaļas priekšnieku ievēlēja Oskaru Zvirgzdgraudu, 50 Carrick Ave., tel. LI 9-8782. Valdē ievēlēja sekojošus nodaļas biedrus, kuŗu amati sadalās šādi: pr-ka palīgs Ojārs Ieviņš, 21 Sharon Ave., tel. FU 3-1769, kasieris Edmunds Pulciņš, 18 Parkside Dr., tel. JA 2-6103, sekretārs Kārlis Bērziņš, 447 Wilson St., tel. LI 9-9263, biedrzinis Edgars Dāvidsons, 18 Kinnell St., tel. JA 2-6355, biedrziņa palīgs Pēteris Pabērzs, 79 Smith Ave., tel. JA 8-3247. Nodaļas adrese: 50 Carrick Ave., Hamilton, Ontario.

Revīzijas komisijā ievēlēja Martu Kuncāni, Jāni Gailīti un Ņinu Grīnbergu. Par delegātiem pie DV KV — Valdi Tukleri un Jāni Vilku.

DV Hamiltonas nodaļas Vanadžu kopas priekšniece ir Gaida Ieviņa, 21 Sharon Ave., tel. FU 3-1769, pr-ces palīdze Elza Šteina, 66 Empress Ave., tel. FU 3-9152, sekretāre Mirdza Zvirgzdgrauda, 50 Carrick Ave., tel. LI 9-8782, locekles: Emīlija Sniķere, Rasma Bērziņa.

Sporta kopas „Sparta" pārstāvis Ivars Leja, 671 — 6th Ave., tel, FU 3-6038. Jaunatnes pulciņa „Rota" priekšnieks Arnolds Smiltnieks, 14 Glendale Ave., tel. LI 9-9660. Informācijas daļas vadītājs: Mārtiņš Grīnbergs, P. O. Box 65, Burlington, tel. NL 4-1769. Kultūras nozares vadītājs: Jānis Vilks, 86 Barnsdale Blvd., tel. LI 5-7921. DV Hamiltonas nodaļas biļetena izdevējs: J. un T. Gailītis, 12 Green Meadow Rr., tel. FU 3-7710.

DR. MED. ALFREDS JAUNZEMS AIZSAULĒ

Nelaiķis Dr. med. Alfreds Jaunzems šķīries no šīs pasaules kā ārsts savos labākos gados. Viņš dzimis 1903. gada 13. maijā, Medzē kā mācītāja dēls. Medicīnas studijas beidzis Latvijas universitātē 1934. gadā. Pēc tam specializējies Biķernieku sanatorijā plaušu slimībās. Savās medicīnas studijās praktiski vēl papildinājies Francijā un Forlabīni institūtā Romā.

Vācu okupācijas laikā līdz 1944. gada rudenim viņš bija Saulaines sanatorijas direktors Kurzemē pie Vaiņodes.

Bēgļu laikā viņš atkal nododas praktiskām papildstudijām pie Vācijas plaušu chirurģijas slavenībām Drēzdenē un Heidelbergā.

IRO laikā viņu ieceļ par šefchirgu TB slimnīcā Heilbronnā, kur viņš strādā līdz izceļošanai uz ASV.

Pirmo darbu jaunajā pasaulē viņš uzsāk Ņujorkas valstī TB valsts slimnīcā Mt. Morisā. Tad pāriet uz Vaverlij Hillu, Kentukijā, kur blakus slimnīcas darbam strādā kā medicīnas instruktors pie Luisvilles universitātes. Viņa pēdējā vieta bija par direktora palīgu Londonā, Kentukijas TB sanatorijā.

Nelaiķis bija precējies. Viņa laulātā draudzene ir farmaceite, dzim. Jericha, Ārlavas mācītāja meita. Atraitne paliek ar 2 bērniem: meitu Ievu, dzimušu 1952. g., un dēlu Alfordu, dzimušu 1955. g.

Dr. Jaunzema nāve ir liels zaudējums kā latviešu ārstiem, tā visai mūsu sabiedrībai, jo viņš bija kļuvis par izcilu plaušu chirurgu.

Viņu piemin un par viņu sēro draugi un paziņas un tie daudzie, kuŗiem viņš sniedzis palīdzīgu roku kā ārsts. Viņš bija sirsnīgs un ļoti labsirdīgs un izpalīdzīgs katram, nekad necenšoties sevi sabiedrībā izcelt. Šinī ziņā viņš bija nesavtīgs, kluss darba darītājs. Nelaiķis bija liels mākslas cienītājs un arī kollekcionārs.

Dr. A. Jaunzema negaidītā nāve bija pārsteigums visiem, kas viņu pazina, jo viņš šķita būt pie labas veselības. Viņš mira pēc neilgas slimošanas 1960. gada beigās, Bellmorā, Longailendā, Ņujorkas valstī. Izvadīšana uz pēdējo dusu notika Bruklīnā, kur arī pārpelnotas viņa mirstīgās atliekas. Nelaiķa izvadīšanā piedalījās pulciņš draugu un Ņujorkā un apkārtnē dzīvojošie studentu korporācijas Lettonijas locekļi. Pie šķirsta tie stāvēja goda sardzē un nodziedāja savam mirušajam filistram tradicionālo bēru dziesmu.

Vieglas smiltis krietnam tautietim! -s.

KANADĀ

TORONTO

● Latviešu jaunatnes darba kopas filmu vakars trešdien, 8. februārī, pl. 8 vakarā Sv. Andreja baznīcā.

● Studentu kopas tradicionālais karnevāls „Nakts Latīņu kvartālā" notiks piektdien, 10. februārī, pl. 8 vakarā, Leaside Memorial Community Gardens zālē (Laird Dr. un Millwood Rd., satiksme ar autobusu). Brīva automašīnu novietošana. Zāle būs dekorēta un spēlēs populārais J. Griķa deju orķestris. Vakara atlikums par labu studentu stipendiju fondam.

● Sestdien, 4. martā, pl. 8 vakarā TLB rīko savā namā, 198 Osler St., slēgtu kostīmu vakaru. Vakara motto „Atmodas laikā", kam mākslinieks O. Grebže dos dekorātīvo ietērpu.

● Darba kopas latviešu valodas semināra kursā pag. trešdien bija pulcējušies 16 jaunieši. Kursu vadītāja G. Blūma iepazīstināja ar latviešu gramatikas pamatprasībām un pareizrakstības jautājumiem, kā arī uzdeva kursantiem īpašus mājas darbus.

Semināra turpinājums trešdien, 15. februārī, pl. 7,30 vakarā pie Agras Kamaras, 7 Belvale Ave (telef. BE 9-5709).

● Ziemassvētku kauju atceres vakara dalībnieki Saulainē un Montreālā varoņu jundas teksta sacerētājai Birutai Senkēvičai dāvājuši īpašas grāmatu veltes ar vakara dalībnieku ierakstiem, par ko autore ir iepriecināta un pateicīga.

● 1. ev. - lut. draudzes dāmu komitejas gadskārtējais bazārs notiks svētdien, 5. martā, pl. 4 p.p. (pēc dievkalpojuma) Sv. Andreja baznīcas telpās. Draudzes locekļi laipni aicināti ziedojumus loterijai nodot dāmu komitejas darbiniecēm pirms un pēc dievkalpojumiem. Šī gadskārtējā mantu izloze ir galvenais ienākuma avots, kas tiek izlietots palīdzības darbam.

● Saimniecisko darbinieku gadskārtējā pilnsapulce notiks svētdien, 5. martā, pl. 4 p.p. Sv. Andreja baznīcā. Darba kārtībā: Ziņojumi, amatpersonu vēlēšanas un dažādu jautājumu apspriešana.

● DV Kanadas teātŗa 10 gadu jubilejas izrādes „Jons Gabriels Borkmans" atkārtojums sestdien 18. fberuārī, pl. 8,00 vakarā Ontario karaliskā mūzeja zālē.

● Toronto makšķernieku internās žibulēšanas sacensības 29. janvārī nevarēja notikt pēkšņi uznākušā sala dēļ. Zaķu medību laiks izbeidzas 28. februārī.

● Studentu kopas latviešu literātūras vēstures semināra otrā sanāksmē bija ieradušies daži jauni interesanti. Nolasīja un diskutēja par Tautas atmodas laika dzeju un brāļu Kaudzīšu Mērnieku laikiem. Nākošā semināra sanāksme ceturtdien, 23. februārī, pl. 6,30 vakarā (1 Harbord St., pie Marutas Salmiņas).

● „Latviešu atbalss" radio raidījums notiek katru trešdienu no pl. 8—9 vakarā no Niagaras spēcīgā CHVC raidītāja ar vilni 1600. K.

MONTREĀLĀ

● Montreālas latviešu biedrības diskusiju vakars par tematu „Jaunatne un sabiedriskā dzīve" notiks 14. februārī, plkst. 8 vakarā, YWCA's telpās, 1355 Dorchester Blvd., West. Paredzētas debates par bieži izteiktiem apgalvojumiem: 1) Latviešu jaunatnes lielākā daļa apzināti atraujas no nacionāli - sabiedriskiem uzdevumiem. 2) Jaunatne nesaredz jēgu nacionāli - latviskā gara saglabāšanā. 3) Trimdas jaunatne cenšas neatšķirties no vietējās, un tāpēc to atdarina, piesavinoties vairāk negatīvā kā pozitīvā izdarībās un dzīves stilā. 4) Iesācies straujš rietumu jaunatnes fiziskās ģenerēšanās process.

Iepriekšējais vakars par līdzīgu tematu bija radījis sabiedrībā, arī jaunatnē, dzīvu interesi. Sāktā domu izmaiņa un debates laika trūkuma dēļ bija jāpārtrauc. Šajā sakarībā latviešu biedrība aicina jaunatni un ikvienu latviešu sabiedrības locekli, kam nav vienaldzīgas mūsu dzīves un sadzīves problēmas, atlicināt laiku, lai piedalītos šai diskusiju vakarā.

KIČENERĀ

● Kalpaka un leģiona atceres sarīkojums 25. februārī St. Matthews baznīcas sarīkojumu zālē, 54 Church St. Kitchener. Svinīgs akts, kam sekos DV teātŗa viesrādē ar H. Ibsena drāmu „Jons Gabriels Borkmans". Sākums pl. 7.00 vakarā.

● DV Kičeneras - Vaterlū nodaļa sveic Valliju un Bernardu Karnupjus ar dēla piedzimšanu.

Nodaļas valde

● Kičeneras - Vaterlū nodaļas 21. janvāra pilnsapulce jaunievēlētā valde koustruējusies: A. Taube — priekšsēdis, A. Ozoliņš — pr-ža vietnieks, A. Akerfelds — sekretārs, P. Berkmanis — kasieris, J. Dundurs — biedrzinis.

Redakcija patur tiesības manuskriptus saīsināt.
Neizlietotos manuskirptus neuzglabā, bet uz vēlēšanos sūta atpakaļ, ja pievienota pastmarka.
Ar autora vārdu vai iniciāļiem parakstītajos rakstos izteiktās domas var neatbilst redakcijas viedoklim.

GENERALKONSULS
Mr. R. N. BRYSON
Toronto, tel. HO 3-5861,
118 DANFORTH AVE.

KONSULS
VILIS TOMSONS
Tel. RE 8-7798, Montreal, P. Q.,
5210 VICTORIA AVE., APT. 16.

I. Andrejsons C. L. U.
41 Muircrest Drive,
DON MILLS, ONT. - HI 7-4323.
Auto, uguns, garantiju, publiskās atbildības, dzīvības u. c. veida apdrošināšana.

ALEKSANDRA
KĀNBERGA
birojs pārcelts uz
65 Ferrier Ave.,
(pie Danforth — starp Logan un Carlaw Ave.).
Tel. HO 3-2667, Toronto.

LASĪTĀJU vēstules

PATEICĪBA

Latvijas Amerikā red.:

Šernbachas veco ļaužu novietnes iemītnieki sūta jums sirsnīgāko pateicību par 1960. gadā mums piesūtīto Latvijas Amerikā brīveksemplāru un novēl visiem laikraksta līdzstrādniekiem labu veselību, sekmīgu un laimīgu Jauno 1961. gadu.

K. Freimanis,
Novietnes pārstāvis.

VĀRDS TALKU PUISIM

Latvija Amerikā red.:

Mācītājs Elmārs Caune rakstā — Vasara ziemā, LA 25. janvāra n-rē, pieminot kuļammašīnu dūkoņu Latvijā, kādu teikumu nobeidz tā: „. . . vienmuļīgo dūkoņu reizēm pārtraucot smagam vaidam, it kā labības kūlēja katlā būtu ierauts neizārdīts kūlis, un tik tieši atgādina „dampja" siksnas iestenēšanos, ka ziņkāre mani pierauj pie loga".

Varbūt nav labi, ka laji sīkumos mēģina izkrāmēt debesu būšanas, bet arī mācītājam kādreiz jāuzmanās, sīkumos aprakstot zemes lietā . . . Par labības kūlēja katlu mūsu pusē mēdza dažkārt saukt to pašu „dampi", vai — lokomobili. To vietu, kur brammanīgi „iekšā laidēji" iegrūda kādreiz veselu rudzu kūli, dēvēja par „trumuli". Tas ir apaļš, cilindra veidīgs, un ātri rotējošs „daikts" ar tērauda stieņiem vai tērauda tapām visapkārt.

Dampja siksna nerada nekādu stenēšanu, bet tā tikai pārnes pēkšņo kuļammašīnas trumuļa gaitas apgrūtinājumu (pavisam smagos gadījumos siksnu „nomet") uz dampja spara ratu (veči teica: švunkratu!) un no spara rata ass uz tvaika regulātoru. Pēdējais tūliņ pastiprina tvaika piegādi cilindrī, un no šejienes izlietotais tvaiks pa izvadcauruli tiek izdzīts dampja dūmvadā — skursteni, kur tad arī rodās „smagā stenēšana".

Protams, nedomāju, ka autoram tik sīki būtu jāizklāsta kuļamgarnitūras trokšņu cēlonības, bet man kā vecam talku puisim „labības kūļa ierautšana katlā un dampja siksnas iestenēšanās" lika ķerties pie spalvas.

Citādi — paldies par interesanto rakstu!

V. P., Mineapolē.

BEIGTI GAN!

Latvijas Amerikā red.:

Žēl, ka J. R. izsaka savas pārdomas tik īsās. Sen dzirdētas frazes par piemērošanos un izdabāšanu pie mums gaumei un prasībām. Tas pats, kas vinpusē — nav cilvēku, ir tikai masas. Vai šis pūlis — masa ir kāda inerta substance?

Mūsu skaits nemaz nav tik milzīgs, lai šos apnicinājuma apzīmējumus varētu lietot. Lai arī grāmatu lasītāju skaits sniedzas daudzos tūkstošos, tomēr tie ir ļaudis, mūsu latvieši, daudzdomājoša sabiedrība. Un, kā jau minēju, rakstnieka pienākums ir tīri un atbalstītāji. Viņi lasa latviešu grāmatas, jo grib kaut domās dzīvot savā latviskā pasaulē, kaut savas vēlmes, pārdzīvojumus un idejas, izlietas konģeniālā tēlojumā. Ja šīs radniecīgās vienas tautas izjūtas trūkst starp autoru un lasītāju, tad nepašaubāmi, ciešs abas puses.

Tādēļ, lai slavēti tie rakstnieki, kas (J. R.) „ceļ un māca sabiedrību ap sevi, pacel savas apkārtnes garīgo līmeni". Tur ir sumināti tie, kas meklē cēlākus nākotnes ideālus un aicina mūs cilvēcības un kristīānisma mērķos. Apbrīnu un cieņu tiem, kuru sirdis asiņo par savas tautas neizteicamo postu. Ja mēs sažūstam vienaldzībā, tad ir labi redzēt spēku uzpiest aizdzīšas sirds rētas un uzkaisīt dažas karstas ogles virs tām. Bet sāpēm nav

(Nobeigums 6. lpp.)

...manuskriptus saīsināt, ...nesaglabā, bet uz vēlēšanos sūta ...rka. ...šajiem parakstītajos rakstos izteiktās ...viedokļiem.

MĀC. A. LŪSIS

SAUCĒJA BALSS TUKSNESĪ

Jāņa ev. 1.

Uz vēstures skatuves mūsu priekšā šodien nostājas divas lielas reliģiskas personības — **Jēzus un Jānis Kristītājs.**

Un raugoties uz Jāņa Kristītāja nostāju iepretim Jēzum, mūsu Pestītājam, mēs mācāmies pazemību, patiesīgumu un uzticību.

*

Jāņa Kristītāja slavas zvaigzne mirdzēja lielā spožumā jau tad, kad Jēzu vēl neviens nepazina. Simti un tūkstoši gāja klausīties šo lielo sludinātāju, kuŗa vārdi parasti dzēla kā asa nātre, modinot cilvēkos grēku nožēlu un vainas apziņu. Pat jūdu augstie priesteŗi no Jeruzālemes sūtīja savus kalpus pie Jāņa, liekot tiem jautāt: Kas tu esi? Pravietis Elija? Vai Mesija? Saki, kas tu esi?

Uz visiem šiem jautājumiem Jānis Kristītājs dod **nepārprotamu atbildi**: „Es esmu tikai saucēja balss tuksnesī. Es esmu tikai ceļa sagatavotājs tam, kas nāk un kuŗam es neesmu cienīgs pat kurpju siksnas atraisīt."

Kopš tā laika, kad Jānis, ko Jēzus nosaucis par pašu lielāko starp praviešiem, teicis šos **pazemīgos vārdus**, nu ir pagājuši turpat divdesmit gadu simteņi. Un vēsture ir pierādījusi, ka vislabāk Jēzu ir pazinuši tieši tie patiesības meklētāji, kas kristīgā cilvēka pazemībā un apbrīnā viszemāk ir mācējuši noliekties Viņa priekšā.

Atcerēsimies pazemīgo, sirsnīgo Asīzes Franci, kas tā mācēja atvērt Kristus mīlestībai ceļu uz cilvēku sirdīm un dvēselēm . . .

Atcerēsimies Mārtiņu Luteru, kas teicis: „Lai Kristus augtu, man jātop mazam. Un jo zemāk es noliecos Viņa priekšā, jo patiesāks es topu. Un jo patiesāks es topu, jo lielāks es augu."

Uz vēstures skatuves mēs redzam daudzus, kas, pazemojoties Kristus priekšā, ir auguši garīgi lielāki un cēlāki caur Kristu . . . Tur ir Alberts Šveicers, Ābrams Linkolns, Billijs Grēms . . . daudzi, daudzi citi, kuŗiem mēs nevaram noliegt reliģiski - etiskas personības lielumu un cēlumu . . .

Un — visu šo dižgaru kopīgā īpašība ir tā, ka viņi ir pazemīgi Kristus priekšā; ka viņi jūtas tikai ceļa sataisītāji tam, kas nāks . . .

★

Tālāk Jāņa Kristītāja nostājā pret Jēzu mēs redzam **patiesīgumu.** Norādot uz Jēzu kā Dieva svētītu pasaules Glābēju un Pestītāju, Jānis Kristītājs nelieto skaistus, izmeklētus vārdus, kādus par saviem vadoņiem tagadējā laikmetā bieži vien lieto viņu sūtņi un propagandas ministri.

Palikdams uzticīgs Dieva praviešiem atklātai patiesībai, Jānis Kristītājs, uz Jēzu norādot un Jēzus sūtību raksturojot, saka vienkāršos, skarbos vārdus: **„Redzi, Dieva Jērs, kas nes pasaules grēkus."**

Neaizmirsīsim, ka šie vārdi teikti tautai, kuŗa gaidīja Mesiju — Glābēju, varoni, kas jūdus atbrīvotu no ienīsto romiešu varas un atjaunotu ķēniņa Dāvida troni tā senā spožumā. Šādiem gaidītājiem Jāņa Kristītāja vārdi varēja likties kā izsmiekls, zobošanās. Kas gan tas par Mesiju, kas atnāks kā lēnprātīgs jērs? Kas gan tas par Mesiju, kas nepratīs valdīt, bet nāks, lai uzņemtos grēkus, kuŗus Viņš pats nemaz nav darījis?

Tomēr Jānis Kristītājs tikai atkārto to, ko sešus gadu simteņus pirms viņa bija teicis jau pravietis Jezaja, rakstīdams: „Viņā nebija nekāda jaukuma, nedz skaistuma. Viņš bija nievāts un ļaužu atstāts, pilns sāpju un vājību. Tiešām, Viņš nesa mūsu vainas un ņēma uz sevi mūsu grēkus . . . Mēs bijām visi apmaldījušies kā avis, mēs raudzījāmies ikviens uz savu ceļu. Bet tas Kungs Viņam uzlika visus mūsu grēkus . . .

Pārbaudīts Viņš zemojās un neatvēra savu muti — itin kā jērs, ko ved, lai nokautu . . . itin kā avs, kas stāv klusa cirpēja priekšā . . . Kapu Viņam lēma par bezdievīgiem, lai gan netaisnību Viņš nebija darījis — un viltības nebija Viņa mutē." (53.nod.)

(Nobeigums 4. lpp.)

Kultūras dienu izstāde Sv. Katarīnās

Kanadas latviešu mākslinieku apvienības biedri piedalīsies ar saviem darbiem izstādē Sv. Katarīnās Kultūras dienu ietvaros. Izstādi, kuŗā būs redzamas apm. 40 gleznas un 6 skulptūras, atklās sestdien, 11. februārī pl. 1 dienā LNAK kultūras daļas vad. Ritvars Bregžis.

Izstāde būs atvērta no 11.-19. februārim 12 Queen St. Sestdienās no 1-6 pp., svētdienās no 11-4 p.p., pārējās dienās, iepriekš sazinoties. Izstādes kārtošanu uzņēmies A. Francis.

Vija Silāja

LOLITAS BRĪNUMPUTNS

Es sildu to savās rokās,
Ar savu elpu,
Neveŗas dziesmai knābis,
Bailēs es prasu: „Kāpēc?"

No rīta te garām gāja
Uz tirgu ļaudis —
Smēja vai kāds par skaļu,
Nebēdīgs radzi meta?

Vēl viņi priecīgi čalo,
No tāles dzirdu. —
Asinīm mitrās rokās
Gul kluss mans zelta putns.

Filadelfijas latviešu mākslinieki Bostonā

Pirmie iespaidi izstādē

Ne skarbais sals, ne neparastās dziļās sniega kupenas nespēja aizkavēt Filadelfijas latviešu mākslinieku kopas dalībniekus doties diezgan gaŗajā ceļā „ciemos" uz Bostonu, lai ar saviem darbiem iepriecinātu un iejūsminātu arī šī novada mākslas cienītājus. J. Porieša mākslas salonā — 16 Center ielā, Roksburijā, — jau dienu pirms noliktās mākslas izstādes atklāšanas bija vērojama liela rosība. Tur atbraukušie mākslinieki centās sakārtot savus darbus tā, lai kopiespaids būtu jauks un pievilcīgs.

Kad nu 29. janvārī vērās vaļā mākslas salona durvis, apmeklētājiem nenopriecāties . . . Vēl jo vairāk — patiešām kuplo mākslas cienītāju saimi iesildīja jaukās un pacilājošās J. Porieša un O. Akmentiņa izstādes atklāšanas uzrunas. Paskaidrojumu sniedza tēlnieks V. Jansons.

Filadelfijas latviešu mākslinieki no savas puses atzīst, ka tos pārsteigusi Bostonas tautiešu sirsnīgā viesmīlība, interese un atsaucība. Visur tas tā vairs neesot.

Izstādē piedalās 7 mākslinieki ar 40 gleznām un 5 skulptūrām.

Majestātiskā lepnumā apmeklētājus sveic tēlnieka Valdemāra Jansona portreti savā formu dziļumā. Senā Romā savus portretus akmenī kalt varējuši vai vienīgi senātori . . . Te mums pretim māj rakstnieku Jonasa Miesnieka un Teodora Zeltiņa apgarotie vaibsti, cēli raugās kādas jaunavas seja un liegā bērna naivitātē vakara lūgšanu skaita „Mazā lasītāja" . . .

Tālāk klusās pustoņu niansēs gan klusās dabās, gan ainavās zaigo Arnolds Treibergs. Viņa portretos atturīgi un toleranti kā sejas vaibstos, tā formā un visā krāsu noskaņā parādās tēlotās personas raksturs un garīgās īpatnības. (Dāma ar melno cimdu u. c.).

Oskars Skuškis devis jaunu gleznu klāstu, žilbinādams spožām varavīksnēm un valdzinošām toņu rotaļām.

Te Jānis Jablovskis izstādījis it kā tikko no dārza pārnesis, rasotas astras, brīnišķīgus (lielas, ka pat aromāts jūtams) ābolus . . . Jablovskis pieder pie mūsu ainavu portretistiem un cītīgi turpina meklēt un risināt ainavu portreta problēmas, kā gleznā ielikt visu kādas tēlotās vietas būtību un gaisotni.

Edmunds Liepiņš nemitīgi turpina risināt gaismēnas mīklu uzdevumus. Rezultātā — noskaņu bagātas klusās dabas. Viņa ainavas valdzina ar savu patīkamo, mierīgo koloritu.

Savdabīgām gaismas rotaļām pievērsies Laimons Eglītis un savos ielas skatu tēlojumos cenšas tās ietvert liegos toņos. Simpatiskie portreti un atturīgie reālie figurālie darbi saista vērotāju uzmanību un aicina pakavēties pie tiem vēl un vēl.

Guna Šmitchene drošu prātu laužas krāsu pasaulē un meklē jaunas toņu saskaņas un īpatas krāsainu laukumu kompozīcijas. Reālās formas te jau vai nu pilnīgi, vai daļēji izkūst krāsu vibrācijās. Noskaņa un aistētiskais pārdzīvojums tomēr paliek un, reizēm sasniedz krietni lielu spriegumu un izteiksmes spēku. — Cik zināms, jaunās latviešu mākslinieces gleznu savu kollekciju papildināšanai nesen iegādājusies Harvarda universitāte.

Izstāde atvērta ik dienas līdz pat 12. februārim.

Pt.

HEMINGVEJS ATVESEĻOJAS

Romānists Ernests Hemingvejs kas atguvis normālu asins spiedienu, veseļojoties Majo klīnikā, reportieriem izteicies: „Es gribētu katram no sirds ieteikt pēc iespējas vairāk staigāt; tad veselība būs vienmēr laba". Uzturoties klīnikā, rakstnieks jūtami nokrities svarā, bet bijis priecīgs, ka var atgriezties iemīļotajā „Saules ielejā".

Jānis Veselis

TĪRU, LABU DOMU CILVĒKS

Latvijā miris Richards Rudzītis

No Latvijas saņemtas ziņas, ka tur novembra sākumā (noteikts datums nebija uzzināms), 1960. g. miris dzejnieks Richards Rudzītis, kas bija dzimis 1898. gada 19. februārī Melluzos, studējis vecās valodas Tērbatā, filozofiju Latvijas Universitātē, strādāja Valsts bibliotēkā. Miris samērā jauns, jo 62 gadi dzejniekam mūsu laikos nav nekāds vecums, apglabāts Meža kapos ar komoiopata Lūkina gādību.

Ekspresionisma laikmetā 1920. gadā Richards Rudzītis iznira kā dedzīgs, jūsmīgs cilvēcības sludinātājs. Blakus Ērmanim viņš bija visai pazīstams ar savu humānismu, ideālistisko pasaules uzskatu. Kamēr Ērmanis centās pēc zināmas sitezes, apvienojot savā dzejā visai pretstatīgos tēlus, domas un būtiskus pārdzīvojumus, tikmēr Richarda Rudzīša dzeju un apcerējumus iezīmēja ideālista vienpusība, kaut kāda fanātiska graušanās pret visu, kas nesaskanēja ar viņa domāšanu. Reizēm pārsteidza viņa asie uzbrukumi tiem dzejniekiem, kuŗos viņš bija saskatījis kaut ko pēc viņa domām netikumisku. Pretēji Ērmanim viņš bija arī indiešu gara pasaules cienītājs, sacerēja skaistu iejūtīgu eseju **Saules kultūra** par Rabindranatu Tagori, kuŗa darbus, kopā ar Kārli Egli, viņš tulkoja latviski. No senā indu dzejas viņu valdzināja Upanišadas, bet ne varoņu epi. Studēdams vecās valodas, viņš bija pieskāries arī Eiropas kultūras dibinātājiem grieķiem un romiešiem; šo studiju auglis bija diezgan labi atdzejotas grieķu lirikas izlase **Bišu melodijas.**

R. Rudzīša paša lirikas labākais devums bija **Cilvēka dziesmas** (1922), otrs krājums, kas iznāca 10 gadu vēlāk, **Daiļajai dvēselei** (1933) stipri vājāks, patētiski vienpusīgs. Ekspresionisti vispār netiecās pēc panta skaidrības, cietas formas, skaidri apjaušamiem tēliem un ainām, bet Richarda Rudzīša dzejas vēl sevišķi pat ekspresionismā atšķirās ar savu vārdu krāšņumu, kuplumu, sablīvēto apzīmētāju, metaforu virmoņu un ar gandrīz pilnīgu kompozīcijas trūkumu. Tie bija it kā klēpji, veseli vezumi zaļu lapu, raibu eksotisku ziedu, bet bez stumbriem un stiebriem, kas šīs lapas un ziedus saturētu kopā. Šajās dzejās tomēr iemita kāds apskurbums, ideālu kāre, nemierīgas alkstošas dvēseles sapņaina tiekšanās. Tie bija svinīgi suminājumi dabai, cilvēka gvēselei, tāliem, kaut arī neskaidriem mērķiem, himnas garam. Cilvēka dziesmas rādīja ka Richards Rudzītis savu divu skolu apmeklējumā vairāk mantojis no indiešiem, mazāk no grieķiem. Atminos dzejoli **Pravietis**, kuŗš kā visi pravieši runāja krāšņos augstos vārdos, stāvēja kalnā pāri dzīvei, bet kuŗš, kā visi pravieši runāja jūsmā, aizrautībā, apmātībā, bez kādām stingri apdēvētām domām. Jau lielāka doma bija dzejolī **Viscilvēks**: arī tas bija skaistu vārdu vijums, tomēr bija izlobāma atziņa, ka pilnīgais cilvēks ietveŗ sevī visu cilvēku labākās īpašības, tikumus, gara cēlumu, dvēseles iejūtību svešās dvēselēs un dabā. Viscilvēks bija it kā domāts pretmets Nīčes pārcilvēkam, ne stāvēt pāri, bet būt līdzīgam pilnībā ar visiem. Diemžēl, Richarda Rudzīša dzejas iedvesme drīz apravās, apklusa, lai gan no Latvijas tagad raksta, ka viņš klusībā, bez publicēšanas iespējām sarakstījis daudz filozofisku pārdomu, jūsmas un trauksmes dzejoļu.

Pirmajos gados man iznāca diezgan bieži ar viņu tikties. Staigājām pa ielām, runādami par dzeju, filozofiju. Viņš bija dedzīgs savu uzskatu aizstāvis, bet stostīšanās dēļ ne ikreiz spēja savu domu izteikt līdz galam. Viņa rokas bija spēcīgas, lieliem īkšķiem, bija jūtama diezgan stipra griba, īstenā dzīvē, viņš panāca to, ko gribēja. Vienu laiku viņš aizrāvās ar teātri, sevišķi ar Meijerholda eksperimentiem Krievijā. Lasīja grāmatas par skatuves un lugu rakstīšanas problēmām. Pa daļai, varbūt, tāpēc, ka viņa līgava, sārtvaidzīgā Ella, veidojās par jaunu aktrisi dvēselīgām lomām — Meterlinka, Ibsena varonēm, spēlēdama Liepājas teātrī un vienu sezonu arī Nacionālajā, tomēr pie skatuves paliekami netika saistīta, aizgāja dzīvē. R. Rudzītis dzejas vietā sāka nodoties teozofijai un Rēricha biedrības tumšajiem nolūkiem, kuŗus izmantoja arī komūnisti, jo tūliņ pēc krievu ienākšanas šīs biedrības priekšnieks Lūkins tapa iecelts par Jaunāko Ziņu noteicošo redaktoru, jebšu šai amatā palika tikai dažus mēnešus 1940. gada vasarā. Ella nodevās ģimenei, izaudzēdama trīs meitas, kuŗas tagad esot izstudējušas, bet pati Ella Rudzīte strādājot par pastnieci. Sākumā viņa bija neapmierināta ar savu tikumos jūsmojošo vīru, tomēr viņu kopdzīve noturējās itin labi.

Pēdējo reiz Richardu Rudzīti satiku 1944. gadā, kad jau kaŗa fronte dārdēja pie Jelgavas un Slokas. Viņš bija vecāks kļuvis, reiz kuplie brūnie mati retāki, sirmiem pavedieniem caurausti, tomēr tā pati aizrautība runā par ideālu dzīvi, par dvēseles noslēpumu. Viņa pēdējie man teiktie vārdi bija: „Ļaunums nepastāv mūžīgi. Reiz atkal nāks miers un cilvēcība, kaut gan tagad tās nekur nav."

Šīs rindas lai piemiņa dzejniekam un labu, tīru domu cilvēkam, ar ko sapazinos Latvijas un mūsu mūžu blāzmainajā, līksmajā rītā.

Kultūras apskats

● Māju, kuŗā dzimis slavenais diriģents Arturo Toskanini, iecerēts pārvērst mūzejā lielā mūzika piemiņai. Nams, kas atrodas Parmas pilsētiņas centrā, jau pārdots Toskanini piederīgajiem.

● Otrs moderno raksturdeju festivāls Toronto notiks 25. un 26. aprīlī Hart House teātrī. Tajā piedalīsies jau torontiešiem pazīstamā latviešu dejotāja Bianka Rogge ar savas studijas audzēkņiem.

● Nūportas džesa festivāla laikā nodibinātā sabiedrība pieprasa no Nūportas pilsētas vadības 750.000 dol. lielu „sāpju" naudu, jo pilsētas tēvi festivālu saīsinājuši par pāris dienām, tā nedodot iespēju daudziem studentiem, no kuŗiem liela daļa bija mērojuši tālu ceļu, noskatīties šajā džesa mākslas kavalkādē.

● TSO svētdienas koncertiem Maseja hallē joprojām ir liela publikas atsaucība. Kādā koncertā dzirdējām franču baritonu Napoleonu Bissonu, kas bija izvēlējies spilgti drāmatiskas ārijas. Toronto simfonisko orķestri diriģēja viesdiriģents Žaks Bodrijs (Beaudry), kas īpaši pazīstams montreāliešiem. Pēdējais šī gada jūnijā dosies uz Eiropu, lai piedalītos Prāgas mūzikas festivālā. 5. februārī Maseja hallē koncertēs duo - pianisti Parsons un Pūls, protams, neizslēdzot orķestrālo programmu.

TILTU ATJAUNOTĀJI

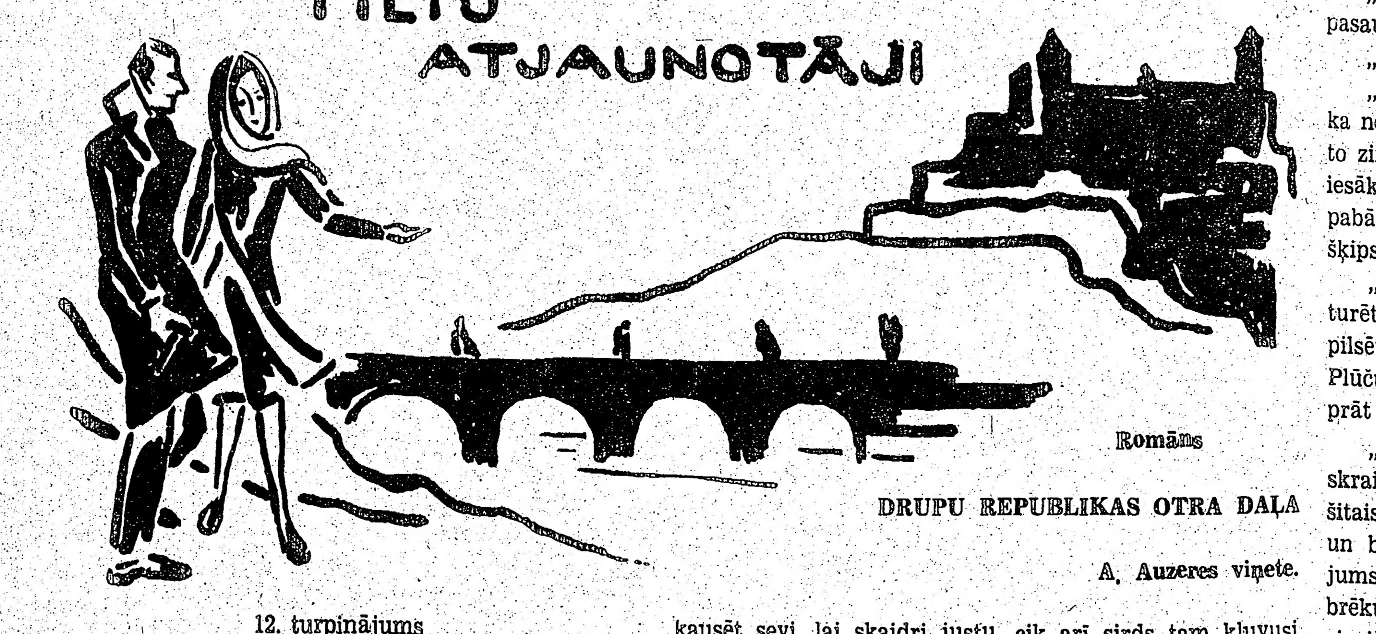

Teodors Zeltiņš

Romāns

DRUPU REPUBLIKAS OTRA DAĻA

A. Auzeres viņete.

12. turpinājums

Gārša gan īsti nespēja saprast, kādēļ tas vajadzīgs un kāda Purupam vispār daļa par to, ko viņi nolemtu darīt ar savām dzīvēm, bet lēnprātīgs neiebilda ne vārda, solīdamies palikt pie bērna. „Gan jau mēs iztiksim arī bez Plūču mātes. Man šodien ir pavaļīgāka diena."

Un Anna atvēra durvis, ne vairāk cik tas bija vajadzīgs, lai pati izspruktos laukā. Laikam tak tāpēc, lai ārpusē stāvošais Purups neieraudzītu viņu te sēžam . . .

Gārša nobraucīja delnās seju un piecēlies nostājās pie loga. Jā, tur viņi — pār balti nosnigušo nometnes pagalmu — aizgāja, abi jaunekļīgi un steidzīgi. Purups droši un izveicīgi saņēma Annu pie elkoņa. Viņa gan tūliņ atrāva plecu no pavadoņa sāna, un skolotājs savādi pasmaidīja: vai tikai ne tādēļ, ka te bija nometne un visi tā ejam tos varēja redzēt? Cik ilgi lai jaunība pretotos jaunībai? Un — vai vispār tas būtu gudri? Anna vairs nebija līdz ļimšanai novārgusi, pret visu pasauli truli vienaldzīga sieviete, kādu viņš bēgļu vilciena vagonā šurpbraucot viņu bija ieraudzījis, ēdinām bērnu ar paplānu, iezilganu krūti. Un arī ne tāda — pelēcīgi izstīdzējusi, ar skumjām, iebaidīta dzīvnieka acīm, kāda vēl viņa bija bijusi pirmajos mēnešos pēc bēgļu nometināšanas Vircburgā, kad sirsnīgā pieķērās viņam kā vienīgajam draugam. Nu Anna atkal bija kļuvusi par glītu, jaunu un iekārojamu sievieti, kas pati tik maz līdz šim bija paspējusi dzīvot. Ja tas tā būtu, vai nebūtu gaužām negodīgi — pavecam vīram ar sirmojošiem deniņiem labprātīgi neatteikties no jaunas un kādreiz bezpalīdzīgi vientuļas sievietes pateicības jūtām, lai savtīgi paturētu viņu pie sevis?

Gārša tik dziļi iestiga juceklīgu izjūtu un pārdomu dūkstīs, ka nebija pamanījis labu laiku, ka viņu kāds neatlaidīgi rausta pie biksēm un sauc: „Tete — tete — ucā — ucā —". Viņš satvēra Induli rokās un mētāja pa gaisu ar tādu straujumu, ka likās, apzinīgi pūlētos nokausēt sevi, lai skaidri justu, cik arī sirds tam kļuvusi jau vecīga un ātri aizdusināma.

Priekšnamā nograbēja un noklaudzēja, tad istabā ievēlās veselīgi sasārtuši vaigi un griezīgi skaļas balsis. Kamaniņu braucēji bija pārnākuši, un Plūču māte, novilkusi pelēko vataini, bārās ar puikām: „Neķeriet un nestīvējiet traukus kā negauši, apgāzīsit vēl katliņu!"

„Ēst! Ēst! Mēs gribam ēst!" brēkāja puikas un grūstījās gar istabas kaktā nolikto, traukiem apkrauto galdiņu. Lielākais izsita mazākajam no rokas māla bļodiņu, kas palika sašķīdusi lauskās pie viņa kājām.

„Pagāni! Bezgoži! Vai beidzot jūs būsit mierīgi? Sasist tik skaistu bļodiņu, ko māte vēl aizvakar no pilsētas pārnesa. Tādus pie siles, es saku, tikai pie siles!"

„Ēst! Ēst!" brēkāja puikas.

„Stāviet jel beidzot rāmi, es katram jums uzlikšu savu tiesu." Un vecmāmiņa ar gaŗkātainu koka karoti (līdz paņemtu laikam no Latvijas) apmaisīja katliņā šīsdienas viru.

Atsēdies Annas ar zaļu segu pārsegtajā gultā, skolotājs nolika sev blakus Induli un iedeva viņam no svārku kabatas izvilktu, bilžainu žurnālu, lai šķirsta un plūkā. Gārša piepeši jutās tik piekusis, ka vēlējās brīdi pasēdēt pilnīgā mierā.

Bet kas to deva. Tikusi galā ar palaidnīgajiem puikām, kas šņākdami šļurkstināja putraimaino burkānu viru, vecmāmiņa savilka zem zoda ciešāk lakatu, ko ienākdama un pelēko vataini novilkdama, bija atstājusi galvā, un atsēdās Gāršam pretī uz otras gultas. „Tā nu tās lietiņas mīļajā Dieva pasaulītē notiek, ka sirds vai aptekas, redzot un skatoties."

„Par ko jūs runājat?" sapīcis, netīksmē sagrumbotu pieri, negribot ievaicājās skolotājs. Lai nedod Dievs, ja Plūču māte nu atkal sāk parasto, neapstādināmo pļāpāšanu. Viņš šodien to nevarētu ilgi izturēt, vēl mazāk kā citām reizēm.

„Prasa kā nezinājis. Laikam domā, ka citam nevienam pasaulē nebūtu acu? Es pati nupatiņās redzēju."

„Ko tad?" izdvesa Gārša, kā ciezdams zobu sāpes.

„Ka šī ar to jaunskungu aizgāja. Salipuši abi kopā, ka neatgriezīsi vienu no otra ar nazi. Tas nav uz labu, es to zinu. Tāpat jau mana meita ar Rīgas špicbuku toreiz iesāka staigāt." Runātāja errīga krunkainiem pirkstiem pabāza zem rūtainā lakata laukā izlīdušu baltu matu šķipsnu.

„Tā ir jaunība ar savām jaunības tiesībām būt un turēties cieši kopā. Liksim tai mieru. Kā klājas jūsu pilsētā dzīvojošajai meitai?" Gārša mēģināja novirzīt Plūču mātes domas uz pašas likstām, par kuŗām tā labprāt mēdza sūroties, bet šoreiz šis manevrs neizdevās.

„Nav jau nu mūsējā Anna nekāds vairs skuķis, lai skraidītu apkārt ar visādiem slīmestiem. Ne tāds kā šitais būs ņēmējs, nekā. Tam pašam vēl putniņi galvā, un biksēs plivinās caurvējš. Neņems ar bērnu, kad es jums saku. Un tā tik skaties, ka nesagādā viņai vēl otru brēkuli. Kur šī ar diviem tad liksies? Būtu kaut drusku sieviškis turējies pie prāta un saprašanas, piedomājis vairāk pie kāda vecāka vīra, kam patikšana ņemties ar bērniem. Nemaz tik tālu nebūtu jāmeklējas. Jums jau Indulis patīk. Saraduši arīdzan esat, gluži kā tēvs ar dēlu."

„Klausieties — es domāju — jums nevajadzētu par tādām lietām . . ." Gārša viebdamies kodīja lūpas.

„Ak nevajadzētu gan, tik sēdēt, skatīties un turēt mēli aiz zobiem, kad vienreiz pa dibenu jau dabūjis meitietis skrien jaunā nelaimē iekšā. Vai šai nemaz nav acu, ka nemostas redzēt, kāpēc uz mūsmājām allažiņ velkat un staigājat? Puikas, lieciet to katliņu mierā! Nav jāizrij viss uz reizi. Par jums vēl krietnāku tēvu neviena bez vīra apbērnojusies meita lai nedomā atrast, kaut lukturi rokās turēdama. Un kas par vainu, ka esat tāds drusku pavecāks un pastīvāks. Gan savu dancīti kāzās vēl varēsit palaist vaļā. Nav jau dzīvīte cilvēkam nodancojama no viena gala līdz otram. Citas ar bērnu ir bijušas laimīgas, dabūdamas kaut vai kādu. Piemēram, mūsu pagastā vēl stipri pajauna un paglīta meita apprecēja skroderi ar koka kāju. Pieskrēja citi bērniņi vēl klāt, ar visu koka kāju . . ."

Skolotājam sametās tik šķērma dūša, ka viņš vairs ilgāk nespēja nosēdēt un meklējās pēc mēteļa. „Varbūt jūs būtu tik laipna un pieskatītu Induli, līdz atnāk Anna. Es ilgāk pie bērna vairs nevaru palikt — jāsteidzas mājās — jālabo skolēnu burtnīcas."

Viņš gāja stingriem, nesteidzīgiem un vienmērīgiem soļiem, kā parasti, kā cilvēks ar pilnīgi skaidru galvu. Neviens no ārpuses nevarētu pateikt, cik savādi noreibis viņš jutās. Un Gāršu vēl nomāca nelādzīga vainas apziņa, it kā viņš būtu nogrēkojies pret Annu, atļaudams vecajai sievai tik neglīti izrunāties. Varbūt ka vajadzēja runāt pretī. Bet īsti ko? Vai viņu triju attieksmes vulgārā skatījumā nebija apmēram tādas? Un gaužām naiva būtu bijusi iedoma, ka Plūču mātei, kas dzīvē skatījusies vai vienīgi pār maizes donas malu, kāds smalkjūtīgi varētu ieskaidrot ar svariem nenosveŗamas un mēru neizmērojamas lietas.

Iekāpdams pār slieksni patumšajā priekšnamā, Gārša aiz muguras vēl dzirdēja nejauku, neapstādināmu vārdu klabiņu: „Pamest tik labu un mācītu cilvēku ar zelta sirdi, atstāt par aukli pie bērna, lai pati tad dauzītos apkārt ar citu, kas tā par būšanu, kas tā par izdarīšanos? Vēja stabule vairāk nekas. Šis svilpos, svilpos, līdz piesvilpos atkal pilnu. Bet tāds pie bērna sēdētājs nebūs, un ne, kam acis uz skuķiem tik tā vien spīd kā pažarnieka mēteļa pogas."

Skolotājs aizsita aiz sevis istabas durvis (daudz stiprāk kā parasti) un izgāja aukstajā ziemas dienā. Varbūt ne viņam, ne Plūču mātei tomēr nav taisnība un Anna tiešām ar Purupu aizgāja, lai tiktu galā, izskaidrotos pati ar sevi, pēkšņi uzvandītu atmiņu un izjūtu samulsināta. Gārša atcerējās Annu sakām: „Es tagad iešu, jo man ar viņu ir jāizrunājas, kā es tev teicu — pilnīgi vaļsirdīgi — par mums." Bet tad viņš uzlocīja līdz salstošajām ausīm mēteļa apkakli un pavīpsnāja par sevi.

*
* *

Augusts Auriņš, saposies tālajam ceļam uz Kemptenu, stūķēja portfelī papīrus, kad manāmi saviļņota ienāca Puķukāposta kundze un skaļi pasludināja: „Vai jūs varat iedomāties, ļautiņi mīļie, tādas negaidītas pārmaiņas!"

„Kas tad nu, kas tad nu? Kas būtu tik briesmīgi trakots lēcies?" Darbacis nolika pie malas lasīto avīzi, uzgrūda acenes pierē un ziņkārīgi jautāja. Bez viņa un Auriņa lielajā kopistabā pašreiz vēl bija Jūlijs Gārša. Tikko kā ienācis, skolotājs gulēja izstiepies savā gultā, skatījās griestos un palika nesakustējies arī pēc Puķukāposta kundzes uztrauktā paziņojuma.

„Mūsu nometnei ir jauns komandants!"

„Jauns komandants?" brīnījās Darbacis. „Kur tad veco būs likuši?"

„Vāverlijs atlaists, pārcelts uz citu mazāku nometni. Un Spēlmanis skraida apkārt un nezina ko iesākt — vai vecajam līdzi vai palikt pie jaunā? Pašu vēlētās padomes un komitejas vīriem nu būšot lielāka teikšana," aizgūtnēm stāstīja Puķukāposta kundze.

„Tātad tomēr. Amorijs ir velna zellis," mēteli mugurā vilkdams, atzina Auriņš.

„Vai jūs ko teicāt par Pelerīnu? Vai jums zināms, kur viņš ir ielīdis?" Puķukāpostienes acis iespīdējās kā medījumu pamanījušai medniecei.

Dzejnieks aizdomīgi viņā paskatījās un vilcinājās ar atbildi: „Kā lai es — kā es to varētu zināt? Man taču ar viņu nekad nekādi kopēji veikali nav bijuši."

„Bet kopā pie vienas pudeles esat dirnējuši."

„Tad mums bija runāšana par visādām citādām lietām."

„Ko stāstāt man tādus plikus niekus. Šis nu nezināšot, kad abi kopā tikpat kā brāļi . . ."

(Turpinājums sekos)

Pārtraukta Jorkas koncertapvienības darbība Toronto

„Kanadā trūkst mērķtiecīgas kultūras politikas", raksta kanadiešu prese

Paula Brīvkalne tomēr sāk Amerikas turneju.

Nesen kanadiešu presē parādījās ziņa, ka šai sezonā nenotiks paredzētie Jorkas apvienības koncerti Dr. H. Ungera vadībā, kaut tai aiz muguras 9 sekmīgi aizvadītas sezonas ar vislabākām preses atsauksmēm.

Arī latviešus šis gadījums skar jo sāpīgi, jo vienā no pavasara cikla koncertiem Maseja zālē kā soliste bija aicināta piedalīties arī mūsu izcilā dziedone Paula Brīvkalne. Viņa, cita starpā, būtu atskaņojusi orķestra pavadījumā arī R. Štrausa operas „Salome" lielo beigu dziedājumu, par ko jau agrāk ziņots šī laikraksta slejās. Diemžēl, līdz ar koncertapvienības darbības pārtraukšanu nedzirdēsim arī mūsu Paulu Brīvkalni šai izcilajā koncertā, tomēr viņa nav atlikusi apsolīto koncertturneju, bet jau 11. februārī dziedās Ņujorkā, lai no turienes dotos pa ASV latviešu centriem un noslēgtu savu turneju ar koncertu Kanadā.

Par Jorkas koncertapvienības krizi Kanadas prese izsakās ar dziļu nožēlu, apzīmējot to kā Kanadas kultūrālās dzīves politikas mērķtiecības trūkumu, jo Kanadas konsils nav laikus izmaksājis savu atbalstu, tāpat pietrūcis dažu sponsoru, pēc „Globe and Mail" izteikuma — „tikai divu kadiljaku apmērā".

Koncertapvienība, kā apgalvo diriģents H. Ungers, darbību turpinās nākošā gadā, pārkārtojot savu budžetu, bet — latviešu sabiedrībai tas nozīmē, vismaz šogad, nedzirdēt Paulu Brīvkalni dziedot ar orķestri Toronto lielākajā koncertzālē, reprezentējot reizē arī latviešu vārdu Kanadas mākslas dzīves augstākās galotnēs.

— gr.

SAUCĒJA BALSS TUKSNESĪ

(Pārnesums no 3. lpp.)

Tā, garā skatīdams Jēzus sūtību, raksta pravietis Jēzaja. Un to pašu dara arī Jānis.

„Redzi, Dieva jērs, kas nes tos pasaules grēkus."

Cik prozaiski — gribas teikt. Jā. Tā tas ir. Bet arī grēks ir prozaisks, atbaidošs, iznīcinošs. Grēkā nav nekā romantiska.

Un tam, ko Dievs sūtīja lauzt grēka varu, nebija jānāk pasaulē pa sarkanu samta paklāju, kādu pasaulē izklāj vareniem un valdniekiem . . . Tam bija jānāk, lai ciestu, pazemotos un ļautu sevi pienaglot krustā, lai liecinātu, ka mīlestība nemirst pie krusta. Redzi, Dieva Jērs, kas nes tos pasaules grēkus . . .

★

Jānis Kristītājs ticēja Jēzum. Viņš zināja, ka Jēzus - cilvēces Glābējs un Pestītājs **arī veiks to uzdevumu, kas Viņam uzticēts.**

Jo Dievs nevienu darbu neatstāj pusdarītu. Kad Dievs veidoja pasauli, tā bija pilnīga, skaista, brīnišķīga pasaule.

Kad Dievs veidoja cilvēku — tas tiešām sevī nesa kaut ko no Dieva ģīmja un līdzības, kamēr to samaitāja ļaunums un grēks. Un kad Dievs sūtīja savu Dēlu, lai Viņš pasauli atpestītu, tad arī pestīšanas darbu Viņš caur Jēzu veica līdz galam tā, ka, mirstot pie krusta, Jēzus varēja teikt: „Viss piepildīts".

Tā Kristū mēs visi esam saņēmuši grēku piedošanu. Un, Mārtiņa Lutera vārdiem runājot, mums jāpastāv ticībā, ka Kristus ir mūsu taisnība, ka Viņš būtu nācis pasaulē arī tad, ja te nebūtu neviena cita cilvēka, kā tikai es vai tikai jūs . . .

☆

Mēs dzīvojam laikmetā, kad ar zinātnes apžilbinošiem sasniegumiem cilvēks spēj daudzas lietas. Amerikas zinātnieki izsakās, ko cilvēks varēšot uz divi tūkstošā gada robežas. Kādi brīnumi tur minēti. Ceļojumi uz mēnesi un tālajām planētām. Slimību posta atvairīšana, dzīve starpplanētu telpā līdz 2.000 gadu vecumam.

Bet ir viena lieta, ko cilvēks nekad nevarēs. Cilvēks nekad nevarēs pats sevi atpestīt. Cilvēks nekad nevarēs bijušo vērst par nebijušu. Cilvēks nekad nevarēs iegūt sirdi, kas būs nodrošināta pret sāpēm, ciešanām, pašpārmetumiem — apziņu par savu vainu un grēcīgumu. Neviena mašīna un nekādas zāles cilvēkam nevarēs dot dvēseles mieru un svētlaimi. To varēs tikai Jēzus. Dieva Jērs, kas nes pasaules grēkus.

Bet lai Jēzus mums varētu palīdzēt, mums jāmeklē Viņš pazemībā, bez tiem daudziem aizspriedumiem, kuŗus pazīst modernā cilvēka saskaldītā dvēsele.

Mums jāiet pie Jēzus kā pie cilvēces atbrīvotāja no grēku nastas un ne kā pie sociālās dzīves reformātora vai filozofa. Mums jāiet pie Jēzus — **uzticot** Viņam visas savas problēmas, un ticot, ka Viņš mums palīdzēs. Tad līdz ar Jāni Kristītāju varēsim teikt: „Viņš ir mans Pestītājs".

CHRUŠČEVS NEAPMIERINĀTS AR LATVIEŠIEM

Janvārī Maskavā notika dažādo republiku komūnistu partiju sekretāru konference, kurā pārrunāts arī pārtikas jautājums. Kad Latvijas kompartijas 1. sekretārs Pelše sniedzis savu ziņojumu, Chruščevs viņu pārtraucis ar jautājumu, vai latviešu uzskati par kukurūzu esot mainījušies, vai nē?

Pelše centies viņu pārliecināt, ka latvieši esot lielā interesē par kukurūzu, bet Chruščevs tam neticējis un teicis, lai tad latvieši labāk audzinot cukurbietes. Pelše vēl mēģinājis iestāstīt, ka latvieši tiešām esot iemīļojuši kukurūzu, bet Chruščevs atbildēja, ka tas tā izliekoties Maskavā, bet ne Rīgā; vai neesot tāpat, kā ar to strādnieku, kas mājās ticot Dievam, bet darba vietā to noliedzot? Tas izraisījis vispārējus smieklus.

Pēc Pelšes runājis Igaunijas kompartijas 1. sekretārs Kebins. Viņš ziņojis, ka Igaunija sasniegusi augstas kukurūzas ražas. Chruščevs tad ievaicājies: „Tad jau jūs pārspējat latviešus? Un arī Baltkrieviju esot pārspējuši? Vai ne, biedri Mazūrov?" Baltkrievijas kompartijas sekretārs Mazūrovs klusi atbildēja „jā".

Pirms konferences igauņu avīzes rakstīja, ka kukurūzas raža Igaunijā esot vāja.

FILMU PASAULĒ

SOFIJA ATKAL UZ EKRĀNA

Filma „A Breath of Scandal", kas tagad skatāma Toronto, savā saturā ir romantiska komēdija. Darbība risinās Austrijā, Vīnē un tās apkārtnē, imperātora Franča Josefa valdīšanas laikā. Tas arī ir viss, cik šai filmai sakars ar vēsturi; pārējais ir režisora Karlo Ponti un viņa palīgu izgudrojums. Filma rāda, kā jauns un bagāts amerikāņu universitātes students, apbraukājot Eiropu veikalnieciskos nolūkos, iemīlas austriešu princesē Olimpijā.

Temperamentīgā itāliešu filmzvaigzne Sofija Lorena tēlo atraitni, princesi Olimpiju; Džons Gavins — karsto un neatlaidīgo mīlētāju, bet Moriss Ševaljē — princeses tēvu. Kaut S. Lorēna nav paguvusi atsvabināties no pozēšanas un liekā manierisma, tomēr kā dzīva dekorācija viņa ir gandrīz neaizstājama. Dž. Gavins savu romantisko lomu veido ar apdomu un „auksu saprātu". Vienīgais veterāns šajā filmā „dziedošais aktieris" Moriss Ševaljē. Arī šoreiz galantais aktieris dzied pāris dziesmiņas. Filmas vērtīgākā daļa ir krāšņās pils dekorācijas un krāšņu fotogrāfija ārā skatos.

UZ SKATĪTĀJU VĒLĒŠANOS

Kāds izcils Holivūdas filmu producents izsakās, ka arī šini gadā sagaidāmas daudzas filmas, kas būs apzīmētas ar virsrakstu „Jaunākiem par 18 gadiem ieeja noliegta". Viņš secina, ka filmas, kas attēlo „seksu" un pasaules „vecāko profesiju" visādos iespējamos paveidos, ir ienesušas Holivūdai vislielāko peļņu. Pēdējā laikā tika uzņemtas šai piemin divas šāda rakstura filmas — „Butterfield 8" un „The Apartment". Kā zināms, iecerēts filmēt arī Nobukova noveli „Lolita", kurā autors tēlo 12 gadu vecas meitenes attieksmes ar kādu pusmūža gados vīrieti. Kad filmu baznīca prasīja, lai filmu „taisītāji" izbeidz ražot šādas nemorāliskas filmas, producentu atbilde gandrīz visos gadījumos bijusi vienāda: „Mēs dodam publikai tikai to, ko publika no mums prasa."

NEDIENAS AR KLEOPATRU

Ziņas no Londonas (Anglijā) vēsta, ka filmzvaigzne Elizabete Teilore vairs nevēloties piedalīties filmas „Kleopatras" uzņemšanā. Izcilā aktrise esot nemierā ar filmproducenta R. Mamouliana aizraidīšanu no šīs filmas, kā arī ar scenāriju, kas jau pārrakstīts 2 reizes. Bet 20th Century - Fox valdība paskaidro, ka E. Teilorei vajadzēs samierināties ar apstākļiem, atgādinot, ka aktrisei jāpadodas parakstītā kontrakta noteikumiem. Līdz šim augšminētā filmsabiedrība jau izdevusi 2 milj. dolaru no 6 milj. dolaru izmantotā budžeta. Ja Teilore turpinās piedalīties filmas tālākā uzņemšanā, viņa par savu darbu saņems 1 milj. dolaru. A. K.

KULTŪRAS DIENU LAIKĀ ZIEDOSIM ZIEMEĻAMERIKAS LATVIEŠU KULTŪRAS FONDAM!

Kultūras fondam paredzētie ziedojumi nosūtāmi pēc adresēm: Kanadā — Latvian National Federation in Canada, P. O. Box 285, Term. „A", Toronto, Ont., ASV — American Latvian Association, 127 Kenyon Street, N. W. Washington 10, D. C.

AKTIEŖA, SKATĪTĀJA UN REŽISORA SASTAPŠANĀS

A. Rubeņa vērojumi sakarā ar DV teātŗa Kanadā viesizrādi Klīvlendā

Režisors Artūrs Rubenis ir beidzis Emersona drāmas koledžu ar B. A. gradu, Bostonas universitātes teātŗa skolu ar M. F. A. un pašreiz strādā „Western Reserve" universitātē Klīvlendā, lai iegūtu doktora gradu režijā. Darbojies daudzus gadus DV Latviešu jaunatnes teātrī Bostonā un pašlaik vada DV Klīvlendas latviešu teātri.

Sniedzam viņa rakstu par teātŗa mākslu mūsu lasītājiem, lai ierosinātu uz pārdomām kā aktieŗus, tā visus teātŗa mākslas draugus. Red.

Teātŗa izrāde latviešu pagasta garīgajā dzīvē ir veselis notikums, īpaši, ja to sniedz tāli ciemiņi (saka, ka ciema kukulis esot aizvien gardāks), un lugas izvēle veltīta labi zināmam un iecienītam autoram.

DV teātŗa Kanadā viesizrāde ar Henrika Ibsena lugu Jons Gabriels Borkmans bija pulcinājusi šejienes apstākļiem paprāvu skatītāju pulku. Nelaimīgā kārtā izrāde notika B. ēmiešu zālē, kuŗa gan tecniski ir ļoti parocīga skatuves ziņā, taču zāles dzirdamība ir pavisam bēdīga, īpaši starp 8-12 rindām, tāpēc pirmā aina palika pa daļai nesaprasta. Šo vainu gan nevar pierakstīt vienīgi torontiešu ansamblim; to pārvarēt iespējams vienīgi labi vingrinātām balsīm, kas prot tūlīt atrast vajadzīgo balss stiprumu, ar kādu piepildīt zāli.

Torontiešiem ir visai teicams ansamblis, kuŗā netrūkst talantīgu spēku, daudziem esot ar speciālu teātŗa izglītību. Par uzvedumu ir bijusi dzīva domu izmaiņa presē, apspriežot arī aktieŗu varēšanu. Šinī ziņā viegli atkārtoties, tāpēc pakavēšos galvenokārt pie aktieŗa tecnikas problēmām. Šī raksta nolūks ir apraādīt aktieŗu spēles problēmas šinī uzvedumā. Analize, kuŗas nolūks nav ne pelt, ne celt, palīdz uzlabot ansambļa darba kvalitāti, jo ne katrreiz paši aktieŗi ir spējīgi ieskatīties sava darba problēmās.

Vispirms īsos vilcienos minēšu skatītāja, režisora un aktieŗa prasības, ar kādām teātrim būtu jāsaduŗas, ķeroties pie uzdevuma.

Ko skatītājs sagaida no uzveduma? Skatītājs prasa, lai katrs uzvedums, reāls vai nereāls, viņu pārliecinātu ar notikumą paticamību, ar savu teātrālo īstenību, kuŗai savukārt nemaz nav jābūt reālai, piemēram, kā pasaku lugās.

Ko skatītājs sagaida no aktieŗiem? Aktieŗa galvenā problēma ir skatuviska rakstura radīšana. Īsumā to varētu apzīmēt par detaļu „izsvīšanu" un to pakārtošanu lugas galvenā notikuma izcelšanai.

Ko skatītājs sagaida no režisora? Režisors saliedē visu ansambli vienā vienībā, tā, lai atsevišķu raksturu attīstība netraucētu lugas notikuma norisi, bet gan to noskaidrotu un izceltu. Režisora uzdevums ir „izpīpēt" savu uzvedumu, tas ir, ar rūpīgas iedziļināšanās palīdzību jāatklāj lugas galvenie notikumi un raksturi, lai ar savu zināšanu palīdzētu aktieŗiem izveidot ticamu spēli un pārliecinošu raksturu.

Kāda ir aktieŗa un režisora atbildība pret skatītāju?

Lai atbildētu uz šo jautājumu, mēģināsim noskaidrot, kādas ir skatītāja, aktieŗa un režisora kvalifikācijas, lai sekmīgi veiktu savu darbu.

Mazāk izvēlīgs skatītājs apmierināsies ar „burvju mākslinieku" priekšnesumiem, kamēr izvēlīgs skatītājs prasa, lai uzveduma detaļas izzīmētu raksturus, viņu savstarpējās attiecības un savstarpējo cīņu tik noteikti un precīzi, ka notikumi un to sakarība pilnīgi pārliecinātu. Izvēlīgs skatītājs prasa, lai uzvedumam ir sākums, vidus un beigas, savi sprieguma brīži un konflikti, kur katra svarīgākā doma ir pietiekami izcelta.

Kas ir šī prasība, pēc detaļās precīzi izstrādātas izrādes?

Aktieŗa radītam skatuviskam raksturam jāpārliecina skatītājs bez iebildumiem. Skatītāju neinteresē, cik variācijās vienu raksturu var veidot. Skatītāju interesē vienreizējs raksturs, viengabalains, izstrādāts līdz sīkākajai detaļai, tā ka šī izlase detaļās paliek nepamanīta. Detaļas izzīmē katru visīkāko zemteksta pulsu spēles laikā, parāda visas darbības un attiecības raksturu starpā ar visskaidrāko izteiksmi, kāda vien šādai motīvācijai ir atrodama. Lomas radīšanas process nav nekas cits kā nesvarīgo detaļu atšķiršana no absolūti nepieciešamajām. Šī darba veikšanai ir vajadzīgas ne tikai teorētiskas zināšanas un saprašana, bet šim nolūkam aktierim jāievingrina ķermenis tā, lai tas klausītu vissīkākajām prāta pavēlēm un parādītu tādu raksturu, kas vispilnīgāk apraksta lugas autora radīto tipu.

Debatēt par aktieŗa darbu gan ir visai bīstama lieta; parasti dažādo teātŗa skolu un kursu audzēkņi tulko aktieŗa mākslas pamatprincipus katrs savā veidā. Tāpēc šeit mēs esam zināmā mērā uz slidena ceļa. Drāmatiska darba pirmā un galvenā pazīme ir, ka lugā noris notikumi, parādīti darbībā, nevis atstāstīti. Lugas varoņi mēģina panākt kādu mērķi; dažādiem mērķiem saduroties, rodas konflikts, kas parādās darbībā, raksturu attieksmēs, viņu reakcijās un pretreakcijās. Dzīvē cilvēki vispirms kaut ko dara, mēģina panākt, un tikai tad jūt un pārdzīvo iepriekšējo cēloņu rezultātā. Arī uz skatuves aktieris nevar nodarboties ar „jušanu", bet tam jādarbojas tā, kā viņš var reaģēt uz partneŗu darbību. Sajūtu pārdzīvojums ir mērķtiecīgas spēles rezultāts, kas saviļņo vērīgu skatītāju un uztur viņa illūziju par skatuviska notikuma ticamību.

Blakus fiziskajai gatavībai un teorētiskajai zināšanai, aktierim ir nepieciešama disciplīna. Aktierim jābūt disciplinētam padoties režisora vadībai kopīgā mērķa sasniegšanai. Uzveduma daudzo atsevišķo raksturu mērķi un gribas tiek ievirzīti vienā kopējā gribā, atsevišķās ainas pakļaujot galvenās idejas ietvaros. Strādājot gar veidojamo raksturu, aktierim nav laika raizēties par uzveduma kopskaņu; aktierim nav arī laika raizēties par citu aktieŗu veidotiem raksturiem; tāpēc šim nolūkam ir vajadzīga režisora roka. Disciplīnai jāliek aktierim veltīt visu savu uzmanību un spēkus sava rakstura radīšanai, atstājot uzveduma noformēšanu režisora rokās.

Mūsu apstākļos režija pa daļai ir nokļuvusi pabērna lomā; katrs kaut cik pieredzējis spēlētājs ātrāk vai vēlāk izmēģina roku „sataisot" uzvedumu, nodēvējot šo darbu par režiju. Tāpat kā aktierim savā mākslā ir jāpārzina teorija un prakse, tā režijas aspirantam ir jāpārzina teātŗa mākslas pamatprincipi. Neviens nesagaida, ka slimnieka ārstēšanu uzņemsies kāds cits, bet ne ārsts; režijas darbs turpretī paveicams katram, kas prot lasīt!

Tāpat kā rakstnieks ir lugas autors, tā režisors ir uzveduma autors. Izmantodams speciālas zināšanas saliedēt visus uzveduma elementus vienā kopējā vienībā, režisors pirmā kārtā palīdz novākt šķēršļus aktieŗa radošam talantam skatuviska rakstura radīšanai. Radošs režisors necenšas savas idejas uztiept aktierim, bet neskaitāmos veidos atrod ceļus, lai ierosinātu aktieri, kā atšķirt nepieciešamo no liekā. Apzinīgs un piedzīvojis aktieris nebaidās no režisora ierosinājumiem; labam aktierim režisors ir kā spogulis, kuŗā viņš var vērot pats sevi un izveidot skatuvisku raksturu. Aktierim nepietiek, ja viņš zina savas situācijas „apmēram"; viņam jāredz katra kustība (ne tikai — kas jādara, bet kā), viņam jāaprod ar šo kustību kompleksu tā, it kā tā būtu organiska daļa no aktieŗa pasaules, pirms to var izlietot skatuviska tēla veidošanā. Tāpēc vajadzīga režisora palīdzība.

(Nobeigums 6. lpp.)

GUNTIS ZARIŅŠ

VARONĪBAS AUGSTĀ DZIESMA

STĀSTS

Dāvināts leitnantam EBERHARDAM KOŠKINAM

20. turpinājums

No aizmugures izlīda nobijušos franču bariņš. Kapteinis tos neievēroja. Turpināja: „Ja mēs spējam krievus atdzīt atpakaļ, mēs varam sagatavot ceļu jaunajiem papildspēkiem kuŗi cauri Volinai nāk uz šejieni. Šīs sādžas ieņemšana ir katra vācu kaŗavīra . . ." brīdi viņš aprāvās, tad pārlaboja, „katra vācu bruņoto spēku kaŗavīra pienākums. Katrs, kas atrausies no ienaidnieka pirms iesaistīšanās tuvcīņā, tiks nošauts uz vietas. Pēc īsas apspriedes ar jūsu virsniekiem es jūs izvedīšu izejas pozicijās! Mani kungi!"

Virsnieki, skaitā septiņi, tuvojās varonim. Zemzars, Pacers, kāds folkšturma kapteinis, gados mazliet vecāks par Zemzaru, divi jauniņi lidotāji ar leitnanta uzplečiem, bet bez jebkādām goda zīmēm, franču virsleitnants un jauns Hitlera jaunatnes oberštandartenjunkurs, kuŗam uz lūpām vēl neauga ūsas.

Kapteinis ātri noskaidroja stāvokli, kuŗā nekas nebija ko skaidrot, jo katrs saprata, ka uzbrukums bija bezjēdzība. Tad deva pavēli sarindot vīrus un tos sadalīja starp virsniekiem. Latviešus atstāja nedalītus. Izšķobīta kolonna sāka rāpties augšup pa jūrmalas krastu. Priedes bija artilerijas uguns aplauztas. Zeme no vienas vietas izrobota granātu sprādzienu bedrēm.

Kad vīri sasniedza kāpu galu, viņu acīm pavērās dīvains skats. Uz netālā ceļa, kā miegā sastinguši, stāvēja neskaitāmi bēgļu rati. Lauks tiem apkārt bija pilns līķiem. Vai tas bija vējš vai iedomas, bet vīriem likās, ka viņi varēja saklausīt vaidus un palīgā saucienus.

Kaŗavīri zemo krūmu puduŗu aizsegā izvērsās ķēdē. Sādža atradās kādu kilometru no uzbrucējiem. Šur tur, pāris simt metru uz priekšu, varēja redzēt retas vācu patšauteņu ligzdas, kāpu priedēs noslēptus pakus. Daži sašauti, daudzi vēl kaujas gatavībā. Sīks muskulītis aizturēja krievu cirtienu, kas nogrieztu dzīvības straumi gar jūrmalu.

Kapteinis bija izvirzījies uz priekšu. Zemzars un Pacers viņam uzmanīgi sekoja. Pudiķis turējās abiem virsniekiem dažus soļus aizmugurē. Lēnām. Soli pa solim. Vīri virzījās uz priekšu. Negribot. Nevēloties celties. Vēloties ielīst zemē un tur palikt, pirms ķēra lode, paka granāta vai pārgrieza krievu daudzšķautnainais durklis.

„Uz priekšu bērni!" kliedza kapteinis un, pielecis kājās, skrēja uz priekšu. Pakaļ viņam kūleņoja sagurušu vīru bars un, ar savu kapteini vairāki folkšturma kaŗavīri, kuŗu viena kāja jau sen atradās kapā.

Ierējās paki. Sausi. Asi. Kā lūstoši skali. Kā milža skali.

Ierējās makši. Sākumā lēnām. Kā zirņi gāganu kaŗos. Kā milža zirņi.

Iedunējās artilerija. Kā nopūta no mirstošu kaŗavīru mutēm. Kā kaŗavīra milža.

Salīgojās zeme.

Saļodzījās kaŗavīru rinda. Bruņumašīna, kuŗa sekoja uzbrucējiem, eksplodēja un dega. Smaržoja pēc ceptas gaļas. Ausis kļuva kurlas. Acis aklas.

„Uz priekšu, bērni!" kliedza vācu kapteinis.

Pudiķis skrēja blakus Paceram un Zemzaram. Cik ātri vien spēja. Pēkšņi Pudiķis apstājās. Visa kaŗa nejēdzība atvērās viņa priekšā: neviens nepazina jautājumu — kādēļ? Neviens to nedrīkstēja jautāt. Bija jātiek atpakaļ! Ne tikai uz jūras krastu. Ne tikai uz Divenovu pie Vecā, bet atpakaļ uz turieni, kur bija sākusies cīņa — atpakaļ uz Kurzemi. Ātri viņš apsviedās uz jūrmalas pusi, bet solis palika neizsperts.

„Pudiķi! Ko tu dari?" Pudiķis ieraudzīja Pacera kaujā satraukto vaigu. Zemzara arāja nopietnībā sakniebto muti. Darbs bija jāpadara! Sekundē viņš bija abiem blakus. Viņi skrēja atkal. Arvien vairāk vīru palika uz lauka. Arvien mazāk skrēja pretim ienaidnieka ugunij. Zemzars abām rokām saķēra dibenu un nokrita sēdus. Pacers un Pudiķis nokrita viņam blakus. Tikai tagad viņi ievēroja, ka divi kaŗavīri uz aizmuguri stiepa kapteini. Labās kājas vietā bija tikai asiņainas skaras.

„Kur tevi ķēra?" pieliecies Zemzaram, kuŗa vaigs kļuva arvien pelēkāks, jautāja Pacers.

„Dibenā, aitas galva! Tu domā es to turu ciet tādēļ, ka man sāp galva?"

„Pacer", cauri kaujas uguns trkosnim, brēca Pudiķis, „mums kapteinis jādabū uz jūrmalu!"

Viņi pietrūkās kājās, satvēra Zemzaru zem rokām, viņš neatlaida savu dibenu. Pirkstu starpās skalojās asins. Tikai tagad viņi ievēroja — uzbrukums bija paspējis pavirzīties uz priekšu tikai pāris simt metru. Viņi skrēja. Streipuļoja. Elles uguns pieauga. Nevarēja dzirdēt atsevišķo ieroču troksni. Tad no jūras ierēcās kaŗakuģa artilerija. Likās abas kanonādes satikās virs bēgošo galvām. Beidzot kāpas bija sasniegtas, un visi trīs kaŗadraugi pārkrita to malai. Kad Pudiķis pavērās atpakaļ, viņš ieraudzīja dažus vientuļus stāvus ejot pretim krievu ugunij. Hitlerjaunatnes jaunais virsnieks un mazā franču grupiņa. Pirmajam bija sabrukusi pasaule. Otriem, kuŗi nebija vēlējušies kaŗot, ne vairs — nebija ceļa atpakaļ.

Viens pēc otra viņi krita.

Lauks palika nosēts līķiem.

Zemzars gulēja uz sāniem un raudzījās apkārt.

Jankovskis. Bērziņš. Zemzara ziņnesis Jankovskis — tikai tagad kapteinis atcerējās, viņi bija brālēni. Mārtiņsons. Melnis . . . Viņš nespēja elpot — ne vairāk kā ducis bija jalikuši. Dibens sāpēja. Kļuva slikti ap dūšu. Pacers pārgrieza bikses. Pretim asiņainā maltā gaļā raudzījās balti kauli. Pacers sāka pārsiet. Puikas sniedza dažādus drēbju gabalus. Zemzars sakoda zobus un izgrūda:

„Kas es vairs būšu par pagasta sekretāru, būs jāpaliek par autobusa vai tramvaja konduktoru . . ."

Vīri saskatījās un smaidīja. Pudiķis laida pudeli apkārt. Šoreiz arī Zemzars pieņēma. Atlikumu uzlēja vainai. Beidzot pārsējums bija kaut kā izdarīts, un vīri piecēlās. Pudiķis palīdzēja kapteinim paspert pirmos soļus, bet vairāk viņš nespēja. Kapteinis noteikti nevarēja paiet. Pudiķis steidzīgi veidoja no divām šautenēm nesamu krēslu, beidzot izdevās. Zemzars sēdēja kā uz milzīga poda. Divi vīri stiepa. Pacers un Pudiķis saskatījās, un pēdējais smaidīdams jautāja kapteinim:

„Kā tu iestāstīsi brūtēm un Vecajam, ka tev dibenu norāva uzbrukumā?"

15. PANTS

Jupiters Laimnesis Pudiķis skrēja pāri tiltam. Ūdeni sitās granātas kā milzīgas pātagas. Pacers ar pārējiem puikām jau labu laiku bija otrā pusē. Pulkvedis Vecais bija izlamājis virsniekus par paklausīšanu trakajam vācietim un pēc tam licis Pudiķim raudzīties, ka kapteinis Zemzars tiek nogādāts sanitārrotas drošībā. No sanitārrotas nekas nebija palicis pāri, tai jūrmalas kāpās bija uzbrukuši krievi, un gandrīz viss sastāvs vai nu izkaisīts kā spaļi vējā, vai nošauti. Beidzot viņš bija varējis Zemzaru uzbāzt kādai vācu rotai, kuŗai, kā par brīnumu, bija palikusi mašīna. Atvadoties abi bija izdzēruši Pureniņa pēdējo konjaka lāsi un Zemzars pat Pudiķi nobučojis. Dibens viņam bija sāpējis briesmīgi, bet pagasta sekretārs tomēr smaidīja, kad spieda taukā kapŗāla roku.

Skrienot pāri tiltam Pudiķim bija jādomā par dīvaino sagadīšanos — sākumā viss bija vilcies lēnām. Abi ar Paceru viņi bija gaidījuši uz brīdi, kad tiks pie pulka un puikām. Visa atkāpšanās no spailēm uz ielenkumu un no ielenkuma uz spailēm bija bijis viens vienīgs liels joks, bet tad — tad bija sākusies nopietnība. Kritušo un ievainoto skaits auga, krievi kļuva ne tikai uzbāzīgāki, bet, saozdami laupījuma smaku, varonīgāki. Tanku masas auga augumā. Ja katram — tā smējās kŗavīri — vācietim bija dzelzskrusts, tad katram krievam mīnumetējs. Staļina ērģeles spēlēja ne tikai kaŗavīriem, bet arī milzīgajai bēgļu straumei. Līķi bija visur. Izvarotas sievietes vilka savus pārmocītos augumus blakus vīru garīgajiem kropļiem. Bērni raudāja pie nošautiem vecākiem, neapzinādamies, ka mirušie augšā neceļas. Pāri galvām dārdēja lidmašīnas, spļaudamas nāvi zemes acīs.

Pulkvedis Vecais bija stāvējis tilta galā un dzinis savas kaŗavīru atliekas pretim īsai brīvībai. Tikai tagad Pudiķis iedomājās, kāds dīvains stāvoklis bija veidojies ap latviešu kaŗavīriem. Pulkvedis Vecais bija bijis vienīgais no vācu, franču un pārējiem latviešu komandieŗiem, kas bija saglabājis galvu. Dažubrīd, kaut vai tad, kad viņa mašīnu uzspēra mīna, viņš bija izskatījies pārsteigts un vājš, bet tad pelei līdzīgais ģīmis bija pieņēmis parasto, mierīgo smaidu, un viņš, kā to brāļi-virsnieki teica, iespļāva saujā, sita ar pirkstu un veda savu pulku no aplenkuma spailēs un otrādi . . . Bet ne jau kaŗavīri vien varēja pateikties Pulkvedim Vecajam, to darīja bēgļi no Pozenes, Šneidemīles, Neuštetīnes, Štargardes, Koslinas un daudzām citām nedzirdētām vietām.

Kā domas varēja tik ātri skriet, to Pudiķis nevarēja saprast. Tilts bija tikai pāris simt metru gaŗš, bet pārskrienot viņš bija izdomājis gandrīz visu Pomerānijas kaŗa gājienu, un tikai tad, kad viņa kājas pieskārās Volinas pussalas — īstenībā tā bija kaut kas līdzīgs salai — zemei, viņš beidza domāt par pagājušo. Atkrita pie kādas sagrautas mājas sienas un smagi elpoja. Kāda granāta ķēra tiltu. Gaisā uzlidoja cilvēki, dēļu gabali un kliedzieni. Pudiķim likās, Vecais bija uz tilta, bet tad viņš ieraudzīja pulkvedi sev blakus.

„Tas tad nu būtu cauri . . .", teica pulkvedis, raudzīdamies uz bēgļu straumi, kuŗa vēl vienmēr vēlās pāri titam.

„Cauri?" neticīgi jautāja Pudiķis. Pulkvedis Vecais noņēma cepuri un ar lielu kabatas lakatu slaucīja pieri.

„Ne nu cauri, bet vismaz no vienām nepatikšanām esam ārā. Vai Zemzaru noliki drošībā?"

„Viņš palika pie vācu sanitārrotas, un, cik varēju manīt, tad „sanka" pārbrauca pāri tiltam pirms manis . . ."

(Nobeigums sekos).

PA PIRMO LATVIEŠU IECE... PĒDĀM

Ir redzētas Ņujorkā un citur Savienotajās Valstīs latviešu grāmatu un periodisko izdevumu skates, kur rāda Latvijas vai trimdas laiku izdevumus, bet no 29. janvāŗa līdz 1. februārim pirmo reizi Ņujorkā un laikam arī visā Amerikas kontinentā iznākošos izdevumus, kuŗi raksturo pirmo latviešu ieceļotāju vēsturi un dzīves apstākļus, sākot ar pagājušā gadsimta pēdējo gadu desmitu un beidzot ar pašreizējiem izdevumiem. Šī skate notika Ņujorkas draudzes namā Bruklinā un to bija sakārtojis māc. R. Zariņš. Četrās dienās skati apmeklēja pāri par 100 personu, kas Ņujorkas apstākļos uzskatāms tomēr par niecīgu skaitu. Atklāšanas dienā apmeklētājus pacienāja ar kafiju, bet par izstādītiem priekšmetiem un attēliem tuvākus paskaidrojumus sniedza māc. R. Zariņš.

Pirmais latviešu preses izdevums ASV ir bijis 1895. gada 1. jūnijā izdotais „Amerikas Vēstnesis", kas iznācis 2 reizes mēnesī. Izdevējs Jēkabs Siebergs Bostonā. Gadu tecējumā laikraksta galva vairrākkārt mainījusies, pirmajā lapā redzami reliģiska satura raksti, pārējās dažādi notikumi un ziņojumi. No šī laikraksta redzami kādi 10 eksemplāri, vecākais ir no 1897. gada. Šim laikrakstam bijis arī pielikums — „Baznīca un skola". Redzami arī vairāki Amerikāņu latviešu luterāņu kalendāra eksemplāri, no kuŗiem vecākais ir no 1905. gada, bet tas arī ir jau 8. gada gājums. Blakus tam ir svētdienas skolu lasāmā grāmata no 1920. gada, tā... citi reliģiska sa... Redzami arī da... biedrību statūti, s... stitūciju". Dažus... iznācis laikraksts... balss", izdots arī... rāņu apskats", ... „Apskats", no ku... eksemplāri no 3... un 40. sākuma. ... Brazilijā, iznācis... tis", kā arī „Au... mēts, ka tas do... draudzībai. Pa vi... ram ir no dažie... miem rotācijas t... fijas Jāņa drau... da grāmatu, k... džets, kā arī d... ziņas.

Vecākais no iz... metiem ir Ma... grāmatas trešai... 1746. gada, kas... Ņujorkas draud... Gustava Danča... izdevums ir arī... kas izdots 1939. ... matiņas ziņām ... vojuši gandrīz 1...

Amerikāņu „G... gazīne" savā 19... mēneša izdevu... Latviju un latvi...

Plaša ir noda... par koncertiem... un citiem sarīk... uzņēmumi no 1... deju uzvedumie... samērā vienkār... Latvijas neatk... svētki ar savie... materiāli par Ņ... biedrību. Redza... iespējām brauk... Rīgu, pie kam ... klasē 1933. ga... dolaru vai abo... Tāpat aicinā... Dziesmu svētku... dā.

Liels vairums... jušiem latviešie... noskaņoti, un ... izdevumu ar s... Tādi ir „Ameri... tārietis" un „... tis", tāpat arī ... dārs, un ir uzs... pulcei no 1937 ... uz sanāksmi ... Latviju un pr... brīvot" Latvij... bija Ulmaņa v...

Arī interna... latviski un ie... grafijā. Bet ši... dījusi arī pavi... gu — Blauma... si arī Ciņas b... teja, kas aicin... zācijas apvien... kas nav iznāc...

Izstādītas ... grammas, jo... Ņujorkas un ... no Filadelfija... šu pirmajam ... kā 1919. gadā... izdots dziesm... — ASV un L... arī dziesmai ... nu „Zvaigžņo... jis Nātru Kr...

Čikāgas l... biedrība sar... krievu revol... stāvēšanas s... kojums par ... ņu kaŗa „Ta... nistu pusei).

Ir arī dau... ma uzņēmu... Žebranskas ... meklētāju u... rāda 15. mai... la formāta ... les izstādes ... kur latviešu ... ar koŗa dzie... no citiem s... albums rāda... griešanos no... saules kaŗā. ... kas mācītāj... vātā adrese... sējumi ar f... mentiem un... miem, kur ... māc. K. Po... citājs K. Po... Dziesmu sv... tā sajūsmin... tules uz Ņu... jiem svētkie... lēmuši sav... ostā ar dzie... kas nav iz... nodibināts ... tu ziņu p... miem Ņujo... draudzes da... mācītājam ... stāmpieder... gravējumu. ... mums, kur ... R. Zariņš p... va priekšgā...

Lielāko ... materiāliem ... Ņujorkas ... G. Dancis. ... lē.

PROF. DR. K. A. ĀBELE PĒDĒJĀ CEĻĀ

No smagiem ievainojumiem galvā, apsviežoties automašīnai, pag. gada 27. decembrī, nenākot pie samaņas 24. janvārī mirušo profesoru, zinātnieku, kultūras darbinieku un rakstnieku Dr. Kārli Aleksandru Ābeli 27. janvārī izvadīja pēdējā gaitā no Adelaides Sv. Stefana ev.-lut. baznīcas. Karstā Austrālijas vasaras dienā (105° F) ziedieml un zaļumiem greznotā altārī pie nelaiķa slēgtā šķirsta stāvēja vecākās paaudzes akadēmiķu un virsnieku goda sardze, kuŗu vēlāk nomainīja Adelaides universitātes graduētie tautieši. Pēc ērģelnieces J. Eglītes nospēlētās sēru prelūdes un ap 150 pavadītāju nodziedātā korāļa „Augšā aiz zvaigznēm", mācītājs Verners Voitkus teica sēru runu par Bībeles vārdiem: „Tavs prāts lai notiek . . ." (Mat. ev. V, 6), uzsveŗot ka nelaiķa dzīve bijusi veltīta tēvzemei, tautai un kultūrai.

Nelaiķis piedalījies tēvzemes brīvības cīņās, iegūdams augstāko balvu, ko tauta varēja dot — Lāčplēša kaŗa ordeni. Mūža labākie gadi ziedoti tautai jaunatnes audzināšanā, un viņa atstātās vērtības kultūras laukā paliks ilgstošs mantojums.

Pēc korāļa „Kādā nu mierā" un dubultkvarteta nodziedātā Integer vitae, šķirstu pārsedza ar Latvijas karogu un pēc mācītāja svētīšanas vārdiem sēru gājiens atstāja baznīcu. Priekšgalā 70 g. vecais Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris kapteinis J. Lācis nesa nelaiķa Lāčplēša kaŗa ordeni. Lācim asistēja otrs ordeņa kavalieris — 60 g. vecais kaprālis A. Šukurs.

Sēru brauciens ar 30 automašīnām devās uz 3 jūdzes attālo Adelaides priekšpilsētas Springbankās krematoriju, kur mācītājs V. Voitkus vadīja bēŗu ceremoniju, dodams līdz 3 saujas L a t v i j a s zemes. Pēc beigu korāļa un šķirsta iegrimšanas no nelaiķa atvadījās organizāciju pārstāvji, raksturojot nelaiķi kā varonīgu kaŗavīru, lielu latvieti, krietnu zinātnieku un kultūras darbinieku, un novēlot, lai viņa pelnus drīz varētu pārvest un guldīt brīvās Latvijas zemē, par kuŗu viņš cīnījies.

No akadēmisko vienību savienības vainagu nolika K. Lidums, Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗu biedrības un Melburnas Lāčplēšiem — J. Lācis, studentu vienības Atāls — J. Ātrens, sen., Adelaides studenšu korporāciju kopas — R. Freidenfelde, DV Adelaides nod. — E. Kārkliņš, Austrālijas latviešu studentu saimes un Adelaides studentiem — J. Reinfelds, Adelaides Latviešu biedrības — N. Reinfelds, Latvijas kaŗa skolu beigušo virsnieku apvienības — E. Stīpnieks, Adelaides latviešu teātŗa ansambļa — M. Bumbieris, Austrālijas latviešu kultūras fonda — V. Dulmanis, Adelaides universitātes pārstāvis, 3 austrāliešu darba biedri, Ausekļa, Austruma apvienības Melburnā, Selonijas u. c. pārstāvji.

…ORA SASTAPŠANĀS

…nadā viesizrādi Klīvlendā

…viņu reakcijās un pretreakcijās. Dzīvē cilvēki vispirms kaut ko dara, mēģina panākt, un tikai tad jūt un pārdzīvo iepriekšējo cēloņu rezultātā. Arī uz skatuves aktieris nevar nodarboties ar „jušanu", bet tam jādarbojas tā, kā viņš var reaģēt uz partneŗu darbību. Sajūtu pārdzīvojums ir mērķtiecīgas spēles rezultāts, kas saviļņo vērīgu skatītāju un uztur viņa ilūziju par skatuviskā notikuma ticamību.

Blakus fiziskajai gatavībai un teorētiskajai zināšanai, aktierim ir nepieciešama disciplīna. Aktierim jābūt disciplinētam padoties režisora vadībai kopīgā mērķa sasniegšanai. Uzveduma daudzo atsevišķo raksturu mērķi un gribas tiek ievirzīti vienā kopējā gribā, atsevišķās ainas pakļaujot galvenās idejas ietvaros. Strādājot gar veidojamo raksturu, aktierim nav laika raizēties par uzveduma kopskaņu; aktierim nav arī laika raizēties par citu aktieru veidotiem raksturiem; tāpēc šim nolūkam ir vajadzīga režisora roka. Disciplīnai jāliek aktierim veltīt visu savu uzmanību un spēkus sava rakstura radīšanai, atstājot uzveduma noformēšanu režisora rokās.

Mūsu apstākļos režija pa daļai ir nokļuvusi pabērna lomā; katrs kaut cik pieredzējis spēlētājs ātrāk vai vēlāk izmēģina roku „saturot" uzvedumu, nodēvējot savu darbu par režiju. Tāpat kā aktierim savā mākslā ir jāpārzina teorija un prakse, tā režijas aspirantam ir jāpārzina teātra mākslas pamatprincipi. Neviens nesagaida, ka slimnieka ārstēšanu uzņemsies kāds cits, bet ne ārsts; režijas darbs turpretī paveicams katram, kas prot lasīt!

Tāpat kā rakstnieks ir lugas autors, tā režisors ir uzveduma autors. Izmantodams speciālas zināšanas saliedēt visus uzveduma elementus vienā kopējā vienībā, režisors pirmā kārtā palīdz novākt šķēršļus aktieŗa radošam talantam skatuviska rakstura radīšanai. Radošs režisors necenšas savas idejas uztiept aktierim, bet ierosināt aktieri, kā atšķirt nepieciešamo un lieko. Apzinīgs un piedzīvojis aktieris neskaitāmos veidos atrod ceļus, lai ierosinātu aktieri, bet neskaitāmos režisora ierosinājumiem; — labam aktierim režisors ir kā spoguļis, kuŗā viņš var vērot pats savi un izveidot skatuvisko raksturu. — Viņš zina savas situācijas „apmēram"; viņam jāredz katra kustība (ne tikai — kas jādara, bet kā), viņam jāaprod ar šo kustību kompleksu tā, it kā tā būtu organiska daļa no aktieŗa pasaules, pirms to var izlietot skatuviska tēla veidošanā. Tāpēc vajadzīga režisora palīdzība.

(Nobeigums 6. lpp.)

…gaidījuši uz brīdi, kad tiks pie pulka un …pšanās no spailēm uz ielenkumu un no …sākusies nopietnība. Kritušo un ievai… krievi kļuva ne tikai uzbāzīgāki, bet …ma smaku, varonīgāki. Tanku masas …katram — tā smējās kaŗavīri — vācietim …ne tikai kaŗavīriem, bet arī militārā …Līķi bija visur. Izvarotas sievietes vilka …ngā ne tikai kaŗaviru blakus viņu garīgajiem krop… …pie nošautiem vecākiem, nepatīkama… …augšā necelas. Pāri galvām dārdēja lid… …laisot … …ari …savu zemes acis.

…sari bija stāvējis tilta galā un dzinis sa… …liekas pretim šai brīvībai. Tikai tagad …bija, kāds divains stāvoklis bija veidojies …vīriem. Pulkvedis Vecajs un no tā sākās vieni… …ancu un pārējiem latviešu komandieriem, …galvu. Dažubrīd, kaut vai tad, kad …pēra mīna, viņš bija izskaitījies pārsteigts …pelei līdzīgais ģimis bija pieņēmis paras… …adu, un viņš, kā to brāļi-virsnieki teica, …ta ar pirkstu un veda savu pulku no ap… …un otrādi … Bet ne jau kaŗavīri vien …s Pulkvedim Vecajam, to darīja bēgļi no …emiles, Neuštetines, Stargardes, Koslinas …tam nedzirdētām vietām.

…varēja tik ārti skriet, to Pudiķis nevarēja …bija tikai pāris simt metru garš, bet tiltā …pija izdomājis gandrīz visu Pomerānijas ka… …tiai, tad kā viņa kājas pieskārās Volinas …ta ar bijis to bija kaut kas līdzīgs salai — zemei, …at par pagājušo. Kāda granāta ķēra …uz smagi elpoja. Kāda granāta ķēra …līdzīga cilvēki, dēļu gabali un kliedzieni. …Vecais bija uz tilta, bet tad viņš ieraudzīja …

…u būtu cauri . . .", teica pulkvedis, raudzī… …lu straumi, kuŗā viņš vienmēr vēlās pāri …

…un ar lielu kabatas lakatu slaucīja pieri. …Pudiķis. Pulkvedis Vecais …un vismaz vo vienām nepatīkšanām …Zemzaru noliki drošībā?"

…ie vācu sanitārrotas, un, cik varēju …" pārbrauca pāri tiltam pirms manis . . ."

(Nobeigums sekos).

PA PIRMO LATVIEŠU IECEĻOTĀJU PĒDĀM

Ir redzētas Ņujorkā un citur Savienotajās Valstīs latviešu grāmatu un periodisko izdevumu skates, kur rāda Latvijas un trimdas laiku izdevumus, bet no 29. janvāra līdz 1. februārim pirmo reizi Ņujorkā un laikam arī visā Amerikas kontinentā iznākošos izdevumus, kuŗi rakstura pirmo latviešu ieceļotāju vēsturi un dzīves apstākļus, sākot ar pagājušā gadsimta pēdējo gadu desmitu un beidzot ar pašreizējiem izdevumiem. Šī skate notika Ņujorkas draudzes namā Bruklinā un to bija sakārtojis māc. R. Zariņš. Četrās dienās skati apmeklēja pāri par 100 personu, kas Ņujorkas apstākļos uzskatāms tomēr par niecīgu skaitu. Atklāšanas dienā apmeklētājus pacienāja ar kafiju, bet par izstādītiem priekšmetiem un atēlotiem tuvākus paskaidrojumus sniedza māc. R. Zariņš.

Pirmais latviešu preses izdevums ASV ir bijis 1895. gada 1. jūnijā izdotais „Amerikas Vēstnesis", kas iznācis 2 reizes mēnesī. Izdevējs Jēkabs Siebergs Bostonā. Gadu tecējumā laikraksta galva vairākkārt mainījusies, pirmajā lapā redzami reliģiska satura raksti, pārējā dažādi notikumi un ziņojumi. No šī laikraksta redzami kādi 10 eksemplāri, vecākais ir no 1897. gada. Šim laikrakstam bijis arī pielikums — „Baznīca un skola". Redzami arī vairāki Amerikāņu latviešu luterāņu kalendāra eksemplāri, no kuŗiem vecākais ir no 1905. gada, bet tas arī ir jau 8. gada gājums. Blakus tam ir svētdienas skolu lasāmā grāmata no 1920. gada, tālāk J. Sieberga citi reliģiska satura izdevumi. Redzami arī daži draudžu un biedrību statūti, saukti par „konstitūciju". Dažus gadus Ņujorkā iznācis laikraksts „Amerikas Atbalss", izdots arī „Ņujorkas luterāņu apskats", kas vēlāk iznācis „Apskats", no kuŗa redzami daži eksemplāri no 30. gadu beigām un 40. sākuma. Dienvidamerikā, Brazilijā, iznācis „Drauga Vēstis", kā arī „Ausma", kur atzīmēts, ka tas domāts gaismai un draudzībai. Pa vienam eksemplāram ir no daziem citiem izdevumiem rotācijas techn ikā. Filadelfijas Jāņa draudze izdevusi gada grāmatu, kur redzams budžets, kā arī dažādas baznīcas ziņas.

Vecākais no izstādītiem priekšmetiem ir Mancelja sprediķu grāmatas trešais izdevums no 1746. gada, kas bijis kādreizējā Ņujorkas draudzes priekšnieka Gustava Danča īpašums. Kāds izdevums ir arī latviešiem Ķīnā, kas izdots 1939. gadā. Pēc grāmatiņas ziņām tonreiz Ķīnā dzīvojuši gandrīz 150 latviešu.

Amerikāņu „Geographical Magazine" savā 1924. gada oktobra mēneša izdevumā aprakstījusi Latviju un latviešus.

Plaša ir nodaļa programmām par koncertiem, tautas dejām un citiem sarīkojumiem. Ir arī uzņēmumi no 1923. gada tautas deju uzvedumiem, kur kostīmi ir samērā vienkārši. Ir arī bijuši Latvijas neatkarības 10 gadu svētki ar saviesīgu dzīvi; plaši materiāli par Ņujorkas latviešu biedrību. Redzami katalogi par iespējām braukt ekskursijā uz Rīgu, pie kam ceļojums trešajā klasē 1933. gadā maksā 112,50 dolaru vai abos virzienos 215 dol. Tāpat aicinājums apmeklēt Dziesmu svētkus Rīgā 1933. gadā.

Liels vairums no agrāk ieceļojušiem latviešiem ir bijuši kreisi noskaņoti, un samērā daudz ir izdevumu ar sarkanīgu nokrāsu Tādi ir „Amerikas Cīņa", „Proletārietis" un „Amerikas Latvietis", tāpat arī Strādnieku kalendārs, un ir uzsaukums masu sapulcei no 1937. gada, kas aicina uz sanāksmi par demokratisku Latviju un prasa palīdzību „atbrīvot" Latviju . . . (Šinī laikā bija Ulmaņa valdība).

Arī internacionāle pārtulkota latviski un iespiesta vecajā ortografijā. Bet šī pati biedrība izrādijusi arī pavisam miermīlīgu lugu — Blaumaņa Indrānus. Bijusi arī Cīņas biedra rīcības komiteja, kas aicinājusi dažas organizācijas apvienoties, bet no tā nekas nav iznācis.

Izstādītas sarīkojumu programmas, ļoti plašs krājums no Ņujorkas un Čikāgas ,bet mazāk no Filadelfijas. Amerikas latviešu pirmajam kongresam Ņujorkā 1919. gadā, no 3.-5. janvārim izdots dziesmu krājums ar notīm — ASV un Latvijas himnām, kā arī dziesmai Amerika. ASV himnu „Zvaigžņotais karogs" tulkojis Nātru Krišjānis.

Čikāgas latviešu strādnieku biedrība sarīkojusi 1936. gadā krievu revolūcijas 19 gadu pastāvēšanas svētkus, bijis ar sarīkojums par labu Spānijas pilsoņu kaŗa „Tautas frontei" (komūnistu pusei).

Ir arī daudz un dažāda lieluma uzņēmumi. Pie sienas ir E. Žebranskas pirmā koncerta apmeklētāju uzņēmums, kāds cits rāda 15. maija banketu, daži liela formāta uzņēmumi no pasaules izstādes Ņujorkā 1939. gadā, kur latviešu grupa piedalījusies ar koŗa dziesmām, uzņēmumi arī no citiem sarīkojumiem. Vesels albums rāda latviešu bēgļu atgriešanos no Krievijas pēc 1. pasaules kaŗa. Redzama arī Ņujorkas mācītājam K. Podiņam dāvātā adrese ādas vākos un divi sējumi ar fotostatiem no dokumentiem un laikrakstu izgriezumiem, kur pieminēti latvieši vai māc. K. Podiņš personīgi. Mācītājs K. Podiņš bijis 1933. gada Dziesmu svētkos Rīgā un bijis tā sajūsmināts, ka rakstījis vēstules uz Ņujorku par brīnišķīgajiem svētkiem, un ņujorkieši nolēmuši savu mācītāju sagaidīt ostā ar dziesmām. No tā gan nekas nav iznācis, bet šinī gadā nodibināts koris. Ir arī daudz citu ziņu par dažādiem sarīkojumiem Ņujorkā un par Ņujorkas draudzes darbību. Izstādīti arī mācītājam Podiņam dāvātie rakstāmpiederumi un tintnīca ar iegravējumu. Redzams arī uzņēmums, kur tagadējais mācītājs R. Zariņš pārņem amatu no sava priekšgājēja.

Lielāko daļu no izstādītiem materiāliem dāvājis kādreizējais Ņujorkas draudzes priekšnieks G. Dancis, kas tagad jau aizsaulē.

V. Irbe.

PROF. DR. K. A. ĀBELE PĒDĒJĀ CEĻĀ

No smagiem ievainojumiem galvā, apsviežoties automašīnai, pag. gada 27. decembrī, nenākot pie samaņas 24. janvārī mirušo profesoru, zinātnieku, kultūras darbinieku un rakstnieku Dr. Kārli Aleksandru Ābeli 27. janvārī izvadīja pēdējā gaitā no Adelaides Sv. Stefana ev.-lut. baznīcas. Karstā Austrālijas vasaras dienā (105° F) ziediem un zaļumiem greznotā altārī pie nelaiķa slēgtā šķirsta stāvēja vecākās paaudzes akadēmiķu un virsnieku goda sardze, kuŗu vēlāk nomainīja Adelaides universitātes graduētie tautieši. Pēc ērģelnieces J. Eglītes nospēlētās sēru prelūdes un ap 150 pavadītāju nodziedātā korāļa „Augšā aiz zvaigznēm", mācītājs Verners Voitkus teica sēru runu par Bībeles vārdiem: „Tavs prāts lai notiek . . ." (Mat. ev. V, 6), uzsverot ka nelaiķa dzīve bijusi veltīta tēvzemei, tautai un kultūrai.

Nelaiķis piedalījies tēvzemes brīvības cīņās, iegūdams augstāko balvu, ko tauta varēja dot — Lāčplēša kaŗa ordeni. Mūža labākie gadi ziedoti tautai jaunatnes audzināšanā, un viņa atstātās vērtības kultūras laukā paliks ilgstošs mantojums.

Pēc korāļa „Kādā nu mierā" un dubultkvarteta nodziedātā Integer vitae, šķirstu pārsedza ar Latvijas karogu un pēc mācītāja svētīšanas vārdiem sēru gājiens atstāja baznīcu. Priekšgalā 70 g. vecais Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieris kapteinis J. Lācis nesa nelaiķa Lāčplēša kaŗa ordeni. Lācim asistēja otrs ordeņa kavalieris — 60 g. vecais kaprālis A. Šukurs.

Sēru brauciens ar 30 automašīnām devās uz 3 jūdzes attālo Adelaides priekšpilsētas Springbankās krematoriju, kur mācītājs V. Voitkus vadīja bēŗu ceremoniju, dodams līdz 3 saujas L a t v i j a s zemes. Pēc beigu korāļa un šķirsta iegrimšanas no nelaiķa atvadījās organizāciju pārstāvji, raksturojot nelaiķi kā varonīgu kaŗavīru, lielu latvieti, krietnu zinātnieku un kultūras darbinieku, un novēlot, lai viņa pelnus drīz varētu pārvest un guldīt brīvās Latvijas zemē, par kuŗu viņš cīnījies.

No akadēmisko vienību savienības vainagu nolika K. Līdums, Lāčplēša kaŗa ordeņa kavalieŗu biedrības un Melburnas Lāčplēšiem — J. Lācis, studentu vienības Atāls — J. Ātrens, sen., Adelaides studenšu korporāciju kopas — R. Freidenfelde, DV Adelaides nod. — E. Kārkliņš, Austrālijas latviešu studentu saimes un Adelaides studentiem — J. Reinfelds, Adelaides Latviešu biedrības — N. Reinfelds, Latvijas kaŗa skolu beigušo virsnieku apvienības — E. Stīpnieks, Adelaides latviešu teātŗa ansambļa — M. Bumbieris, Austrālijas latviešu kultūras fonda — V. Dulmanis, Adelaides universitātes pārstāvis, 3 austrāliešu darba biedri, Ausekļa, Austruma apvienības Melburnā, Selonijas u. c. pārstāvji.

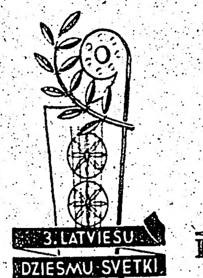

RĪCĪBAS KOMITEJAI VAIROJAS DARBS UN PIENĀKUMI

ĪPAŠAS PASTMARKAS DZIESMU SVĒTKIEM KANADĀ

3. latviešu dziesmu svētki Kanadā, kā zināms, notiks no 1.-4. septembrim Toronto. Svētki ir iecerēti par lielāko latviešu kultūras dzīves notikumu trimdā, un svētku organizēšanas priekšdarbu veikšana prasa no rīkotājiem daudz pūļu un brīvā laika. 1. februārī rīcības komiteja pulcējās atkal uz kārtējo sēdi, kuŗas notiek ik pa 2 nedēļām, bet darbu sastrēgumu dēļ, nākošo sēdi nolika jau 9. februārī.

Sēdē piedalījās pr-dis E. Krūka, pr. vietn. A. Jankovskis un rīcības komit. loc. R. Bregžis, Ž. Šmits, B. Senkēviča, Z. Šuriņš, D. Merca, R. Tenis, H. Lapiņš un filatelistu pārsāvji R. Norītis un M. Zic..manis. Komp. J. Cīrulis bija kavēts sēdē piedalīties, jo devies uz ASV, kur Klīvlendā piedalīsies virsdiriģentu apspriedē.

Ievērojot jaundarbu koncerta nozīmīgumu, sēdes dalībnieki vienojās grozīt iepriekšējo lēmumu un pārceļ koncertu uz svētdienas priekšpusdienu, t. i. 3. septembrī pl. 10 no rīta. Šai sakarā rakstnieku cēliens notiks sestdien, 2. septembrī, pl. 1 p.p., Leģiona zālē.

Pārrunā telpu jautājumu tautas deju sacensībām un iepazīstās ar teātŗa telpu īrēšanas noteikumiem, kas ir samērā augsti ($450,-), bet zālē var noturēt arī mēģinājumus un ir vēl citas ērtības. Zālē ir vairāk kā 900 sēdvietu, un izdevumi nepārsniegs budžetā paredzēto summu. Sēdes dalībnieki akceptē Lansdowne teātŗa zāles lietderīgumu.

Par Dziesmu svētku koncerta arenas dekoratoru vienojas aicināt mākslin. E. Dzeni, pēc kuŗa meta zāli dekorēs H. Lapiņš. Ar daziem labojumiem pieņema B. Senkevičas izstrādāto skrejlapas tekstu. Skrejlapas gatavos apm. 20.000 eks. Pārrunā honorāra jautājumu sakarā ar īpašu propagandas rakstu nepieciešamību vietējā presē. Ar pateicību atzīme LNAK kartotēkas piedāvājumu rīcības komitejas vajadzībām.

R. Norītis informē, ka filatēlisti iecerējuši izdot īpašu dziesmu svētku marku, kuŗu cer sākt izplatīt ar aprīļa mēnesi. Rīcības komiteja akceptē arī filatelistu ierosinājumu par īpašu aploksņu gatavošanu, kuŗas varēs saņemt filatelistu iecerētā pasta nodaļā, kas darbosies paralleli Latvijas pastmarku izstādei. Cer saņemt arī pasta lietu kārtotāju piekrišanu par īpašu pasta zīmogu, lai dziesmu svētku apmeklētāji no pastmarku izstādes varētu nosūtīt pasta sūtījumus tieši no šīs nodaļas. Pārrunā arī tuvāk izstādes iedalījumu, kas vietumis izraisa dzīvas debates.

R. Tenis informē par naktsmītņu apzināšanu, norādot, ka ved sarunas ar „Prince Carlton" viesnīcas vadību par naktsmītņu izkārtošanu. Paredzēts šai jautājumā informēties arī jaunajā igauņu namā.

K

IR VĒL TĀDI CILVĒKI…

PALĪDZĪBAS DARBĀ SADEDZIS MŪŽS

Pa laikam lielus cilvēkus meklē un domājas atrodam tais aprindās, kur viņu darbība noris visu acu priekšā. Lielos redz un apbrīno uz ekrāna. Viss tas saista miljonu cilvēku uzmanību. Tomer arī mūsu laikos ir lieli cilvēki, kas nespīd pasaules priekšā, bet dara savu darbu — uzticīgi līdz nāvei.

Tāds īsti liels cilvēks ir nesen 34 gadu vecumā mūžībā aizgājušais amerikānis Dr. Tomass Dūlijs (Dooley). Viņš bija ārsts, kas savu jauno mūžu ziedoja cietējai cilvēcei vārda tiešā nozīmē.

Tomass Dūlijs dzimis un audzis St. Luī pilsētā turīgā tēraudrūpnieka ģimenē. Turienes universitātes medicīnas fakultāti beidzot, viņa profesori isteni nesaskatīja viņa tālākos nolūkus un raksturu, domādami, ka Tomass būs savu aprindu ārsts, tātad dzīvos īsti pilsonisku dzīvi ar tās ērtībām.

Bet T. Dūlijs brīvprātīgi iestājās ASV kaŗa flotē par ārstu un Indoķīnas kaŗa laikā nonāca šai izpostītajā zemē. 1954. gadā Dr. T. Dūlijs vadīja 610.000 bēgļu evakuāciju no komūnistu Ziemeļvietnamas uz brīvajiem dienvidiem.

Paša acīm pieredzētais posts Dr. Dūliju tā satrieca, ka viņš nolēma palikt Āzijā, lai mazinātu nelaimīgo cilvēku fiziskās ciešanas; lai nestu kautcik gaismas viņu garīgajā tumsā, kur pilnīgi valdīja pūšļotāji, un, beidzot, lai ar savu darbu, cik iespējams, atvairītu komūnisma tālākvirzīšanos.

Atcerēdamies šo laiku, savā pēdējā grāmatā „Nakts, kad viņi dedzināja piekalni" (izd. Ņujorkā 1960. g.) T. Dūlijs saka: „Šis bija man tiešais pienākuma ceļš kā dakterim Dienvidāzijā. Pirmais bija 1954./55. g., kad biju atstats Ziemeļvietnamā komandet Haifongas evakuācijas nometni. Pavisam svaigam pēc sava internšipa (prakses gada) man pēkšņi bija „prakse" pie 600.000 Vietnamas bēgļiem, kas visi izmisīgi centās izbēgt no komūnistu ieņemtās territorijas. Viņi bija ārkārtīgi netīri, viņiem bija slimības, par kuŗām es nekad nebiju dzirdējis, un daudzi no viņiem, komūnistu mocībās sakropļoti, bija neatliekami jāoperē, kas prasīja daudz lielāku chirurga veiklību un pieredzi, nekā man toreiz bija."

T. Dūlijs nespēja pamest šos izmisušos cilvēkus viņu postam un atgriezties labi atalgotā ārsta darbā Savienotajās Valstīs. Viņš nolēma iet viņiem palīgā. Lai iegūtu līdzekļus, viņš sarakstīja grāmatu „Atpestī mūs no ļaunā," kuŗā viņš izteica savu pieredzi. Grāmata kļuva par daudz lasīto, tā saukto „bestselleri." Savu honorāru viņš izlietoja slimnīcu iekārtošanai un uzturēšanai Laosā.

1956. gadā T. Dūlijs izstājās no kaŗa flotes dienesta un nodibināja Starptautiskās medicīniskās sadarbības organizāciju (Medical International Cooperation jeb saīsināti MEDICO) šim pašam nolūkam. Viņš maksāja administrātīvos izdevumus no savas grāmatas honorāra. Viņš aicināja palīgā Džordža Vašingtona universitātes mācības spēku Dr. P. Komanduras, kas kļuva par MEDICO ģenerālsekretāru.

Lai popularizētu savu pasākumu, Dr. T. Dūlijs nolasīja lekciju seriju 79 pilsētās, kur viņš runāja 188 skolās, kolledžās, baznīcu sarīkojumos, klubos un medicīnas biedrībās.

Pa ceļam viņš apmeklēja farmaceitu sabiedrības, chirurģisko un citu medicīnā nepieciešamo instrumentu apgādus. Amerikāņi bija atsaucīgi. Medikamentus un medicīniskos piederumus viņš saņēma savām slimnīcām par brīvu 1 miljona dolaru vērtībā.

Laosā, mazā ciematā, Nam Tha, tikai 5 jūdzes no sarkanās Ķīnas robežas, viņš nodibināja savu pirmo slimnīcu. Otra bija Muong Singā, ziemeļrietumos. Viņš dienā pieņēma 100 slimnieku un savā džīpā devās pie slimniekiem, kad viņu sauca, cauri komūnistu partizānu apsēstajiem džungļiem.

Viņa palīgi bija jauni ārsti un ideālistiski noskaņoti medicīnas studenti. Viņi apmācīja arī vietējos jauniešus un ar sekmēm sagatavoja medicīnisko palīgpersonālu, palīgmāsas u. tml.

Kad amerikāņu jaunie studenti bažījās par vientuļo dzīvi mežonīgajā apgabalā, Dr. T. Dūlijs teica: „Mums būs klavieres." Studenti viņā klausījās neticīgi. „Jā, klavieres, un tādas, kas var panest džungļu gaisu". Viņš pastāstīja, ka Vilsona klubs Bridžportā, Kannektikatā gribējis viņam uzdāvināt ko personīgi, un, kluba dalībnieki, zinādami, ka viņš mīl mūziku, nolēmuši dāvināt klavieres. Honkongā, kur visu var dabūt par naudu, viņš atradis ar cinku klātu pianino, bet prasītā cena bijusi divreiz lielāka par viņam Vilsona kluba ziedoto čeku. Par laimi, ķīnietis tirgotājs bijis dzirdējis par Dr. T. Dūlija darbu savā laikā Ziemeļvietnamā un atlaidis cenu.

Kad Dr. Dūlijs spēlējis Šopēnu, Brāmsu vai Listu, viņš guvis prieku ne vien pats un viņa amerikāņu palīgi, bet pat vietējie ārpus ārsta mītnes apklusuši un klausījušies.

Laosieši viņu saukuši Thanh Mo America, t. i., amerikāņu dakteris, un domājuši, ka viņš esot brīnumārsts, jo protot dziedināt labāk nekā viņu pūšļotāji.

Dr. Tomass Dūlijs.

Pēdējos T. Dūlijs, būdams tālredzīgs, neapkaŗoja, jo tas radītu tikai naidu, bet ļāva viņiem noskatīties, kā viņš ārstē, un tā nodibināja it kā „sadarbību".

Laosā Dr. T. Dūlijs bija cienīts un mīlēts, bet viņu un viņa darbību nīda komūnisti. Viņš raksta: „Mēs (Dūlijs un viņa palīgi) bijām nekrietnās komūnistu raidījumu propagandas mērķis Haifongas un Peipingas raidītājos — — — Sarkano ķīniešu un ziemeļvietnamiešu raidītāji vietējās un angļu un franču valodās izplatīja ziņas, ka mēs esam atnākuši, lai tautu indētu un sakropļotu. Viņi teica, ka mūsu medicīniskās adatas pildītas ar nāvējošiem dīgļiem un ka mēs pastrādājot briesmu darbus ar sievietēm un jaunavām."

Laosas nemiernieku pulciņus komūnisti agresīvos nolūkos papildināja un cauri Ziemeļvietnamai apbruņoja.

Lai pastiprinātu savus radioraidījumus ar „faktiem", sarkanie kādā Laosas kaŗavīra sievu kādā naktī izmocījuši un sakropļojuši ārsta un viņa palīgu mājas priekšā.

Izdzirduši nelaimīgās kliedzienus, amerikāņi atraduši viņai blakus viņas jaunpiedzimušo bērniņu vienās asinīs. Mēness gaismā viņi redzējuši dažas personas aizskrienam pa ceļu.

Laosas valdība tad slimnīcai un ārsta un viņa palīgu mājai pastiprinājusi sardzi, un uzbrucēji nozuduši. Bet — jaunie amerikāņu studenti vienā naktī „kļuvuši vecāki".

Dr. T. Dūlijs raksta: „Vairāk nekā mūzika Muong Singas(ciemata, kuŗā atradās otrā slimnīca) bērni atnesa mums mieru, nomierinājumu un atjaunoja ticību cilvēcei. Laosa ir pazīstama kā „miljona ziloņu un balta saulsarga zeme", bet man tā vienmēr būs „mazo bērnu zeme". — Es priecātos, ka šie brīnišķie bērni būtu brīvās Āzijas nākotnes pārstāvji un ka šī nākotne būtu veselīga un patiesi gaiša."

To Dr. T. Dūlijam vairs neizdevās piedzīvot. Viņam, kas ārstēja citus, pašam krūtīs bija ieperinājies vēzis. 1958. gadā negaidīti Muong Singā ieradās Dr. Dūlija draugs Dr. Bills Van Valins no Kalifornijas, lai palīdzētu darbā, kā viņš to agrāk bija solījis. Neilgi pirms tam Dr. Dūlijs, apmeklēdams tālus slimniekus, bija kritis no 25 pēdu augstienes uz klintīm, sāpīgi ievainodams plecu un krūtis, tad viņš dabūja arī malāriju ar ļoti augstu temperatūru un, vienu diennakti palikdams gultā, viņš atklāja, ka puns, kas bija radies, drīz pēc kritiena ir piepampis kā krietna bumba, un sāpes akūtas. Tomēr viņš turpināja darbu slimnīcā, bet klavieres spēlēt nevarēja.

Kad ieradās Dr. Bills van Valins, viņi abi pieņēma slimniekus, un tikai otrā dienā viņš parādīja savu vainu draugam. Pēdējais atzina, ka augonis, kas tas arī būtu, nekavējoties jāoperē, un Dr. Dūlijs pats nākošajā rītā kāpa uz operāciju galda par izbrīnu iedzimtajiem.

(Nobeigums 8. lpp.)

JAUNS NOTĀRS ČIKĀGĀ

Illinojas valsts jaunais gubernātors Otto Kerners (demokrats) 30. janvārī uz 4 gadiem apstiprinājis Hugo Atomu par notāru Čikāgā ar tiesībām notāriālus apstiprinājumus veikt visā Illinojas valstī.

H.Atoms atvēris savu notāra un tulkošanas biroju pie grāmatu izdevēja Alfrēda Kalnāja (719 W. Willow St.) un pieņem tautiešus notāriālos jautājumos ceturtdienās un sestdienās no pl. 7 līdz 8 vakarā. (Dienā zvanīt MO 4-6645, vakaros pēc pl. 7 — UP 8-8167).

-O.

CEĻA VĀRDI

Cilvēces īstenais studiju priekšmets ir cilvēks.

☆

Dzīvē galvenais ir darbība, bauda un ciešanas nāk pašas no sevis.

☆

Tikumiskais lielums ir izšķirīgais; līdzekļi, gadījums piešķiŗ laimi.

☆

Ir dziļi jāiedzīvojas kādā mākslā vai zinātnē, lai aptvertu pamatcēloņus.

Goete.

☆

Kas bērniem skola, tas pieaugušiem laikraksti un grāmatas. **Vilis Olavs**

Savienotās VALSTIS

INDIĀNAPOLE, IND.

● Indiānas latviešu biedrības Indiānapolē gada sapulcē no pāri par 200 biedriem bija ieradušies tikai 33. Biedrība pag. gadā darbojusies sekmīgi, un tās bilance uz sapulces dienu uzrādīja $13.000,-. Arī nama parāds samazinājies, un pašlaik vairs tikai $3.500,-.

Asākas debates sapulcē izcēlās, kad biedrības grāmatvedis A. Sijāts un saimniecības vadītājs J. Gžibovskis sāka kritizēt teātŗa kopu, kuŗa ir biedrības sekcija. Teātris pelnot biedrībai pārāk maz naudas; teātŗa vadība esot pārāk izšķērdīga ar līdzekļiem — tā: braucot turnejā uz Čikāgu un Milvokiem, braukts vairākās mašīnās. Varējuši jau saspiesties ciešāk, un tīrais atlikums būtu bijis lielāks . . . Oponējot P Augenbergs iebilda, ka teātŗa saime ziedo savu brīvo laiku un enerģiju kultūras dzīves veicināšanai, un viss vairums, izņemot pāris personu, nesaņem par to ne centa. Ja nu biedrības nostāja ir, ka šiem cilvēkiem ir jāgādā par naudas pelnīšanu biedrības kasei, tad kopai nekas neatliek, kā no biedrības izstāties un rast citu veidu savas darbības turpināšanai. A. Vārpsalietis aicināja būt iecietīgākiem. Teātŗa kopas pārstāvis V. Burģis aizrādīja, ka šāda nostāja ir apvainojums kopai un piezīmēja, ka pēc viņa domām teātris nav domāts naudas taisīšanai, bet gan latviskās kultūras saglabāšanai, bet laikam naudas prasītājiem to grūti izprast. „Stiprie vārdi" laikam līdzēja, jo debates pārtrūka, un teātŗa kopa vairs netika pieminēta. Šeit jāpiezīmē, kā to paskaidroja kopas ļaudis, ka teātris no biedrības nekādas piemaksas līdz šim nav saņēmis, bet biedrība no teātŗa gan.

Pēc šīs „saraušanās" tālāk viss noritēja jau miermīlīgi.

Vēlēšanās par biedrības priekšnieku jau 10. gadu ievēlēja K. Kārkliņu, par dāmu komitejas priekšnieci ievēlēja A. Dzenīti. Par valdes locekļiem — V. Meļķi, U. Augenbergu, J. Ozolu, A. Vārpsalieti, I. Grūbaumu, F. Šteinmani, M. Cauni, K. Motivānu, R. Komisāru, M. Kūriņu un A. Sijātu, bet revīzijas komisijā — B. Zobu, P. Nesauli un J. Pūteli.

● ASV bruņoto spēku „Certificate of Achievement" savā pašreizējā novietojumā — Hamiltona fortā, Ņujorkā, nesen saņēmis latviešu jaunekļis Sp/4 Jānis Skrapa no Indiānāpoles.

ASV bruņotajos spēkos S iestājies 1958. gadā, savu pamatapmācību laiku pavadīja Knoksa fortā, Kentaki, bet pēc tam dienējis Eiropā. Tagad, Hamiltona fortā, S. strādā Internacionālā lidlauka iekšējo sakaru dienestā.

● Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes mācītājs Pēteris Nesaule salaulājis Juri Albertu Veilandu ar Ritu Ilzi Rehn, abus no indiānāpoles. Līgava ir norvēģu tautības. Pirms apmēram gada laulībā ar norvēģieti jau devās arī kāds cits šejienes latviešu jauneklis.

Jaunieši, kas šovasar vēlētos iesvētīties Indiānapoles latviešu ev.-lut. draudzē, lūgti nekavējoties pieteikties draudzes mācītājam P. Nesaulem — 2228 N. Park Ave.; tālr. — WA 5-0110.

● Kā ziņo Indiānāpoles latviešu ev. - lut. draudzes mācītāja nesenais apkārtraksts, 1960. gadā draudzē (kopā ar Luisvilles, Kentaki, latviešu dievkalpojumu kopu, ko aprūpē Indianapoles latviešu ev. - lut. draudzes mācītājs P. Nesaule) kristīti 7 bērniņi, iesvētīti 23 jaunieši, salaulāti 4 pāŗi, Sv. vakarēdienu pieņēmuši 298 draudzes locekļi, miruši 5 draudzes locekļi.

● Bārupu pāris, kas pagājušā gada rudenī ieradās no Rīgas pie sava dēla Mineāpolē, nesen pārcēlies uz Indiānāpoli, lai šejienes latviešu būvuzņēmēja Viestura Kleinopa īpašumā (8920 Fall Creek Rd.) izkalpotu vecuma pensiju.

A. B.

DETROITA

● Draudzīgā aicinājuma atceri rīkoja Latviešu apvienība Detroitā Internacionālajā institūtā. Skatuvi greznoja Latvijas karogs un Draudzīgā aicinājuma autora Kārļa Ulmaņa ģīmetne. Zālē pie skatuves novietots skautu un gaidu vienību karogi, starp kuŗiem arī Sv. Pāvila draudzes Tērvetes 34. skautu vienības mazskautu pulciņam dāvinātais un akta sākumā pasniegtais karogs. Pēc LAD priekšsēža O. Dekšņa uzrunas referātu par Draudzīgā aicinājuma nozīmi trimdā nolasīja ALA's valdes loceklis D. Rudzītis. Referātā izteikto pārliecību, ka tauta arī svešumā var saglabāt savu viengabalainību, ja tā runā savu valodu un kopj savu kultūru, jo spoži apstiprināja sekojošie latviešu skolas audzēkņu priekšnesumi — deklamācijas labā latviešu valodā par dzimteni, latvju dzejnieku, grāmatu — vārdi, kas mazajam deklamētājam ir tikai kā vīzija, bet ko viņa vecāki nebeidz un nebeidz minēt.

Nelielais apmeklētāju pulciņš šķīrās pateicībā rīkotājiem, latviešu skolas skolotājiem un audzēkņiem, un visos nopietnos gadījumos klātesošajiem skautiem un gaidām par šo atceri.

P. Z.

BAFALO

● Latviešu jaunatnes pulciņa pilnsapulce ievēlēja vadību jaunajam 1961. gadam šādā sastāvā: priekšnieks Andris Roess, sekretārs un priekšnieka vietnieks Māris Juberts, kasiere Izolde Kalve. Revīzijas komisijā: Izolde Zīversa, Silvija Ūdre un Zinta Alka. Visu jaunatnes pulciņam iedomāto korespondenci sūtīt sekretāram Mārim Jubertam, 139 Shepard Ave., Kenmore, N. Y., tel. TR 7-7443.

Kluba tradicionālais karnevāls „Nakts buļļu ciemā" notiks 11. februārī, plkst. 20.00 „Polish Cadets" telpās — 927 Grant St. Ieejas maksa $1.50. Maizītes un atspirdzinājumi būs dabūjami uz vietas. Labākās maskas godalgos, spēlēs laba ukraiņu deju kapella. Visi laipni ielūgti.

GRAND RAPIDI (MICH.)

● Vienības draudzes gadskārtējās pilnsapulces ievadījumā pārskatu par aizvadīto gadu sniedza draudzes mācītājs J. Lazda. Noturēti pavisam 57 dievkalpojumi, draudzē viesojušies 6 mācītāji, caurmērā katru dievkalpojumu apmeklējušas 48 personas. Draudzē ir 195 iesvētītie un 30 neiesvētīto, kopā 225 personas. 1960. g. dzimis 1, kristīti 2, iesvētīti 8, miruši 3, pie dievgalda gājuši 141, draudzē uzņemtas 13 personas. Kopējām vajadzībām draudzei dāvātas 15 dziesmu grāmatas, 2 altāŗa svečturi, prof. Annusa glezna, un draudzes vakariem personīgi daudz ziedojušās dāmu komitejas locekles.

Draudzes priekšnieks ziņoja, ka 1960. g. ieņemts $6.875,-, atlikums uz 1961. g. 1. janvāri $56,-. Parāds uz baznīcu un mācītāja māju vēl $11.825,-. Draudzes locekļu nodevas jau kopš pāris gadiem vairs nav noteiktas, bet ikviens maksā brīvprātīgi. Vienas personas lielākais atsevišķais maksājums 1960. g. bijis $88.-, bet atsevišķas ģimenes — $200.-, mazākais atsevišķas personas ziedojums $4,-. Nemaz nav ziedojušas 20 personas.

Budžetu 1961. g. sapulce pieņēma bez grozījumiem $6.950,- apmērā ienākumos un izdevumos. Revīzijas komisijas izklāstu plaši apskatīja Ed. Birznieks, atzīmējot iepriecinošu parādību, ka daži, kas solījušies draudzei dot mazāk, devuši vairāk un budžets izpildījies bez grūtībām. Grāmatu galds devis peļņu $195.-, dāmu komiteja iemaksājusi kasē $790.-, jaunatnes pulciņš $40,-.

Pārvēlot trešdaļu no padomes sastāva, tanī ievēlēja: A.Redlichu, H. Ritumu, K. Gulbi, G. Liepiņu. Pārējie — A. Rutmanis, J. Andersons, J. Boķis un J. Mednis. Revīzijas komisijā: J. Kušķis, Ed. Birznieks un E. Brugevics. Dāmu komitejā: priekšniece J. Rumberga, palīdzes M. Aze un M. Kušķe, sekretāre V. Riepniece, palīdze L. Gaide, kasiere Z. Birzniece, palīdze A. Ungleniece, mantzine A. Stulpe, pal. A. Strazdiņa, altāŗa pārzine O. Kārkliņa, pal. K. Stede, biedrzine E. Tane, pal. L. Ungleniece. Par delegātu ALA's kongresam nolēma lūgt pilnvarot kād personu no Vašingtonas latviešu ev. - lut. draudzes.

Bēŗu fonda sapulce bija pavisam īsa, jo fonda amatpersonas nepārvēlēja, bet koncentrētu pārskatu sniedza priekšsēdis J. Andersons. Fondā 172 dalībnieki, bijuši 3 miršanas gadījumi, piederīgiem izmaksāts pa $400,- katram. Kasē pašreiz skaidrā naudā $800,-. Dāmas arī šoreiz bija rūpējušās par visu pacienāšanu.

● 23. janvārī Vienības draudzes telpās notika ULCA Mičigenas rietumu apgabala mācītāju konference, kuŗā no latviešiem piedalījās māc. J. Lazda un māc. V. Vārsbergs. Bija pavisam 28 dalībnieki, kas ievēlēja sinodes prezidiju, pārrunāja tekošus jautājumus, noklausījās filozofijas doktora H. Esriga referātu par Vecās Derības praviešiem un baudīja svēto mielastu, kuŗu izdalīja māc. J. Lazda. Konferenci vadīja sinodes prezidents G. Gilberts.

V. Z.

KALAMAZŪ

● Mednieku un makšķernieku kluba pārvēlētā valdē par priekšnieku ievēlēts V. Ruševics, par pr. v. izraudzīja A. Tralmaku, sekretāru — V. Rinkušu, kasieri

(Nobeigums 8. lpp.)

VELTAS TOMAS
SONETU IZLASE
MŪŽĪGĀ SPĒLE
DAIŅA MIEZĀJA mākslinieciskā ietērpā.

Saturā: *filozofiskas pārdomas par mūžības jautājumiem;*
krāšņi uzburtas dzimtenes un Kanadas dabas ainavas;
mūsu tautas un zemes neseno cīņu pagātni aptveroša patriotiskā dzeja;
arī dzejnieces raksturīgās, dziļi pārdzīvotās mīlestības temas.

Šī jaukā grāmata dabūjama lielākajās grāmatnīcās vai galvenajā pārstāvniecībā

DAUGAVAS VANAGU GRĀMATNĪCĀ
123 Huron St., Toronto, Ont., CANADA.
Dariet prieku saviem tuviniekiem un draugiem, dāviniet
V. Tomas Mūžīgā spēle. Cena $2.95.

AKTIEŖA, SKATĪTĀJA . . .

(Pārnesums no 4. lpp.)

Detaļu trūkums torontiešu uzvedumā bija labi nomanāms. Uzveduma iespaids var būt teicams, ja vissīkākās tā detaļas mērķtiecīgi izceļ galvenos notikumus, uzzīmē skaidrus raksturus un viņu sadursmes konfliktā. Detaļām jābūt kontrastu pilnām, citādi neredzam gaismu un ēnu mijiedarbi. Piemēram, skatītājam gluži vienalga, cik variācijās Foldāls redz savu tēlu — piecās vai piecpadsmit. Skatītāju saista vienīgi viena variācija, — tā, ko spēlē Foldāla tēlotājs sniedz. Šai variācijai ar pirmo Foldāla uznācienu jāuzzīmē Foldāla raksturīgās īpašības, pie kam šīm īpašībām jāpaliek skaidrām visu spēles laiku; tās var izmainīties tikai pakāpeniski, to motivējot. Katra tipa parādīšanās uz skatuves raksturo kādu nolūku; tā arī Foldālam pirmajā uznācienā tas jāparāda. Tas vien, ka savā vientulībā viņš gribētu ar kādu dalīties — ar to vien nepietiek, to to jau lugas teksts pats pasaka. Mums jāatklāj zemstrāva, t. i., tieši veids, kā Foldāls to grib darīt, kā viņš izdara to tikai vienā vienīgajā nesajaucami savā Foldāla-Butkēvica pieņemtajā fiziskajā veidā, katrai detaļai parādot zemtekstu.

Piedevām jābūt izturētiem fiziskiem apstākļiem, piem., kā otrā Foldāla atmiņā — klibošanai sasitoties, jābūt neapzinīgi klāt arī tad, ja aktieris aizraujas runādams par sev brīnišķīgajām lietām. To aktieris var panākt, ja detaļas pacietīgi un nenogurstoši pieslīpē. Klibošanai, turklāt foldāliski - butkēviciski - taisni - šinī - mirklī - te, jābūt ievingrinātai „asinīs" tā, ka aktieris nakts vidū to var izdarīt tieši vienīgajā rakstura veidā. Te nevar būt nekāda runa par pieciem spēles veidiem; šeit aktierim jāizvēlas viens, t. i., vispilnīgākais, visbūtiskākais radāmajam tēlam.

Uzveduma režisoram nevar piedēvēt vienam visu vainu par kļūdu, īpaši zinot grūtības, ar kādām uzvedums tapis. Tēlojot galveno lomu, uzmanība režijai tomēr ir atrauta, un cieš abi — ir radītais tēls, ir uzvedums. Piemēram, ka Borkmanim nav izsmalcinātas detaļas, to norāda atkārtošanās kustībās. Rokas ceļo taisni uz priekšu, tad augšā, lejā, atpakaļ; atkal uz priekšu labā un kreisā, tad abas un tā joprojām, kamēr skatītājam apnīk sekot aktiera kustībām. Ar to atslābst skatītāja uzmanība spēlei. Tādas vainas uzvedumā varētu norādīt daudzas; Foldāls un Borkmans tikai piemēri. Aktierim savas problēmas veiksmīgai atrisināšanai vajadzīga disciplīna, un tā pirmām kārtām un papilnam ir aktiera atbildība.

Režisoram nepietiek tikai ar situācijas izkārtošanu lielos vilcienos; aktierim nopietni jāseko visiem režisora ierisinājumiem un tie apzinīgi jāiemēģina, vai jāpapildina tās detaļas, kuras svarīgas lielo notikumu un rakstūru izzīmēšanai. Svarīgs ir viss uzvedums, tāpēc detaļām jābūt izsmalcinātām, savā starpā salīdzinātām un pakārtotām tā, ka mazāk svarīgās palīdz izcelt svarīgākās ne tikai savā starpā, bet visā uzvedumā. Katram raksturam ir savs temps, darbības ritms, tāpat kā skatam no skata ir savs ritms un noskaņa. To izrāde var sniegt vienīgi tad, ja katrai šai problēmai sava vieta uzmanīgi izplānota un atrasta. Tikai no šā sagatavotas izrādes skatītājs aizies mājās pārliecināts par uzveduma paticamību, izpratīs lugas darbību, sapratīs raksturus un viņu savstarpējās attiecības. Tad skatītājam būs vienalga, kādā veidā režisors tulkojis savu uzvedumu, par kuru gan vienmēr domās var dalīties. Vai lugu spēlēt sava laikmeta tērpos un dekorācijās vai modernos ielas uzvalkos, tā ir režisora brīva izvēle, iesākot lugas uzvedumu.

Šis aktieru mākslas un režijas problēmas atkārtojas ar katru jaunu uzvedumu, gan spilgtāk, gan arī apslēptāk. Nākotnē tās var būt izteiksmīgākas, sarūkot latviešu pagastu garīgajai dzīvei. No profesionālu aktieru ansambļa var gaidīt papilnam visas norādītās prasības. Bet kā tas ir ar mūsu teātra darba darītājiem? Vai apzinoties mūsu grūtības, būtu bezcerīgi jāuzdod teātra darbs un darba kvalitāte?

Visbeidzot nevar paiet garām jautājumam, kā mūsu apstākļos apzīmēt teātra darba darītājus, aktierus un režisorus, kā atšķirt vērtīgu augšanas procesu no „ē, būs labi" pieejas? Kā piesaistīt skatītāju un to nepievilt viņa uzticībā?

Ja mums nav profesionāla ansambļa, vairs nevaram arī runāt par profesionāliem aktieriem, kas šā vārda pilnā nozīmē pārtiek no savas mākslas. Gribētos šķirt arī lielu mākslinieku no trešās šķiras profesionāla aktiera. Bet kā ir ar profesionāliem aktieriem, kas savus desmit gadus spēlē tikai gadījuma uzvedumos? Vai mēs mazliet nepārspīlējam viņu mākslas devumu, ja sevi aktieru mākslā tie vingrina tikai pāris nedēļas gadā? Un kā ir ar tiem, kas to vairs pavisam nedara? Īstam māksliniekam jāizjūt kā dzīves nepieciešamība likt pulsēt latviešu teātra kustībai. Tāpēc profesionāļiem, izkaisītiem pagastos, ir jāuzņemas atbildība par jaunu spēlētāju audzināšanu.

Aizkartie jautājumi ir sāpīgi — ne tikai atsevišķu mākslinieku dzīves drāmās, bet vēl vairāk mūsu garīgajā pastāvēšanā. Varbūt šādi vārdi skan mazliet par augstu, taču mēs nemaz nedrīkstam šo darbu uzdot. Mums jāpamodina latviskais spīts izturēt un veidot teātra kustību pilnvērtīgas mākslas virzienā. Tāds iesācējs un amatieris, kas necenšas mācīties un augt mākslas izpratnē, kaut nesavtīgi strādā sava mazā ansambļa labā, velti izšķiež savus mazos spēkus. Ja mēs darām šo brīnišķīgo darbu, mēģināsim padarīt to pilnvērtīgi un, galvenais, augt. Augt mākslas izprašanā un savā varēšanā.

Tāpēc nobeidzot šīs piezīmes sakarā ar torontiešu viesizrādi Klīvlendā, vēlējums būtu viņiem strādāt, strādāt un vēlreiz strādāt, lai savus vērtīgos talantus izaudzinātu par mākslinieciski pilnvērtīgiem. Tar ir arī aicinājums visiem citiem teātra darba darītājiem — censties meklēt gatavību spēlē, gatavību uzvedumos. Tas ir arī aicinājums visiem mūsu profesionāļiem nākt talkā, lai latviešu teātra kustība pastāv un veidojas skatuvei mākslas varēšanā.

GRĀMATVEDĪBA un IENĀKUMA NOD.
priekš uzņēmumiem.
Z v a n i t
HU 5-6121 vai HU 3-9187, Toronto

RAKSTI PAR LATVIJU ASV LAIKRAKSTĀ

Latviešu trimdinieki ar dziļu gandarījumu un pateicības jūtām sirdī šais dienās šķīra vaļā lielā laikraksta „New York Herald Tribune" lapas, lai paši savām acīm pārliecinātos, ka mēs neesam vēl pavisam piemirsti. „New York Herald Tribune" savā 24. janvāra numurā ievietojis Toma Lamberta rakstu (17. lpp.) par **kristību, iesvētīšanos un mirušo pieminēšanas** ceremoniju pārņemšanu un iesaistīšanu komūnisma varas noteiktajā sadzīvē Latvijā („Latvia Reds Turn Baptism Into Atheist Ceremony.".

Savā rakstā autors atsaucas uz sacerējumiem komūnistu žurnālā „Zinātne un reliģija".

Kā tad pēc šīm ziņām tagad norisinās kristības? Kristāmā istabā vecāki noliekot bērnu uz īpaša krēsla. Tad „direktors" sakot šādu apsveikumu: „Tev jābūt stipram kā īstam vīram, tādam, par kuru lielais Gorkijs rakstīja: „Vīrs" ar lielajiem burtiem. Šodien sabiedrība tevi uzņem savā saimē un jūtas laimīga par tevi. Šāda maza, enerģiska un droša persona tagad grib zināt visu, kas pasaulē. Tava nākotne ir brīnišķīga! Miera un draudzības zeme Padomju Savienība stāv sardzē par tavu dzīvību un brīvību . . ."

Tā latviešu bērnu „iekristī" komūnismā, kā to piezīmē autors.

Tālāk iesvētīšana. Visi gatavošanās prieki: jaunu tērpu šūšana, puķes u. tml. atstāti kā agrāk, tikai jaunieši „iesvētīties" neiet vairs baznīcā, bet uz stadionu un sarīkojumu telpu, kur tad iesvētīšanas apliecības vietā saņem „publisku svētību".

Piemēram, autors min Mērsragu, kur, pēc žurnāla „Zinātne un Reliģija" ziņām, „pa jaunam" iesvētīti 8 zēni un 11 meitenes, kā arī Tukumu, kur 67 jaunieši gājienā devušies uz stadionu un pēc tam uz sarīkojumu telpu, noklausīties dziesmas. Mērsragā tikai divi gājuši iesvētīties uz baznīcu, bet Tukumā seši.

Tāpat pēc „Zinātne un Reliģija" ziņām Mirušo piemiņas diena Valmierā pagājušo ruden „jau kļuvusi civila", ne vairs reliģiska. Mācītāji palikuši mājās un sprediķu vietā sērotājiem runas teikuši rakstnieki un dzejnieki, norādot, ka cilvēkam „nav citas dzīves, kā vien tā, kas uz zemes".

Ievērojot, ka „New York Herald Tribune" diendienā izlasa vismaz miljons personu, un ka šim laikrakstam nodaļas Eiropā, un Parīzē pat iznāk īpašs izdevums, ar šo rakstu par apstākļiem Latvijā iepazīstināts krietni liels lasītāju skaits, kas vairāk vai mazāk jūt mūsu smagajam liktenim līdz un pie reizes veltī mums arī savas simpatijas.

Bet ne tas vien. Pats galvenais — raksts brīdina, ka tāds pats liktenis, kā Latvijā latviešiem, var pienākt arī citām brīvām tautām, ja tās nebūs pietiekami modras un iekritīs komūnisma lamatās . . .

Lai pateicība „New York Herald Tribune" redaktoriem un izdevējiem, kas šo rakstu par Latviju uzņēmuši lielā laikraksta slejās!

Rex.

A N G L I J Ā
lūdzam mūsu abonentus abonēšanas maksas kārtot
D.V.F. GRĀMATNĪCĀ,
72 QUEENSBOROUGH TERRACE,
LONDON, W. 2.
Tel. BAYswater 1652.
Turpat pieņem arī sludinājumus, kā arī dabūjami BEZMAKSAS paraugeksemplāri.

Andrejs Pablo Mierkalns

MĪLAS SMAIDS

SIMFONIJA

ANDANTE

Es dziedu par izplatījuma saulainajām tālēm. Viņās taču mājo brīvība, un tas ir galvenais. Lokveida mākoņi vai mazi, trīsaini mākonīši tik tālu no manis. Bet debess dzelme māj un klāj savus zilos palagus. Tik labi būtu tajos iegulties, man liekas. Galvenā melōdija lai ir dziesma par mīlu, tik tuvo un tālo. Jaunā, pārākā skatījumā. Bērza zars uz zemes un saules stari veseliem kūļiem, plašiem, atveldzējošiem. Es pilotēju. Debesīs es mazākais atrodu vienaldzību, bet es nāku ar mīlu. Vārdi. Mazā skaitā. Kur nu paliek tautas dziesmas. Tik tālu augšā. Es lejā. Vienalga, saku es sev un mūzicēju.

Šī taču ir simfōnija. Es rakstu un smaidu. Tas ir skaidrs, ko izplatījums nesaprot. Vai viņš tiešām paliks nesaprasts un neatbildēts visā mīlas universā? Tas skan ļoti dīvaini. Tagad lidmašīnas. Pa vienai un vairākas. Visas velk garas svītras aiz sevis, un tas izskatās ļoti skaisti. Pašas lidmašīnas ir tik žilbīgas. Tā izskatās moderna kustība gaisā. Un uz zemes es rakstu tikpat moderni, varbūt vēl drusku modernāk. Es pārdomāju. Tikai par debesīm, un neko citu. Bet smaids. Smaids uzlido gaisā, vilkdams aiz sevis tādu pašu svītru kā lidmašīnas. Pat vairākas, bet tās visas savienojas, un iznāk viena liela svītra.

Man ienāk prātā Iecektis pavasarī. Tas ir tik ļoti dzejiski. Radīsi glītā tumši sarkanā krāsā. Radīsi un ūdensklingeri ar sviestu un kafiju. Tā būtu vienkārša, ļoti pieticīga maltīte, bet man tomēr nozīmētu īstus svētkus. Es smaidītu ēzdams un sapņotu tālāk tāpat kā tagad. Šī taču ir vesela simfōnija par tik augstām un cēlām lietām kā debesīm, mīlu un, galvenais, smaidu. Tajā ir ietērpta visas manas pasaules būtība, un tas ir vienreizēji labi atrasts izteiksmes līdzeklis.

Man ir, diemžēl, ļoti sabojājušies zobi, daudzi pat bez nerviem, tāpēc tie kļuvuši tumši, un citi salūzuši. Man ir viņu ļoti žēl, un tas ir sāpīgi. Tikpat daudz žēl man ir kādreiz tik viļņoto un blondo, tagad izkritušā matu. Mans ārējais izskats raksturo, kā man iet, bet es tomēr vēl smaidu. Un šis smaids ir vienreizējs, traģisks, bet visvarens. Kur citur lai es viņu raidītu, ja ne taisni augšā. Un tad tik aprakstīt to. Veselā simfōnijā. Tā, tagad trompetes un ksilofōnus. Ksilofōni lai ņirbina skaņas, tāpat kā saule savus starus, bet pašu plašumu lai izsaka fanfāras un bungas. Tas taču ir visbrīnišķīgākā, pagaidām visskaistākā lieta pasaulē. Kur nu mans smaids palika, ak tā, te viņš ir, man uz lūpām. Es smaidu tālāk un dzejoju. Debesis. Debesu cēlums, kas patiešām ir jāpielūdz, bet ko nekur citur neatrodu, tikai šajā smaidā! Tā es aužu vienu melōdiju pēc otras un tām pieskaņoju galveno domu, kura vērpjas cauri tāpat kā lidmašīnu svītras. Vai te nebūtu vietā runāt par lielo vientulību? O jā, protams. Nu tad te viņa lai top spēcīgi ar saksofōniem pieminēta. Vijoles un brāčas lai šo vientuļīgo melōdiju pavada. Viss orķestris spēlē debesu valsi, un tas ir kas jauks. **Pirmais tamlīdzīgais gadījums latviešu mūzikas un dzejas vēsturē.**

ALLEGRO

Es komponēju tālāk par savu bērnišķīgumu, bez kura visa dzeja nebūtu ne tuvu **tik skaista**, kāda tā ir. Lielais debesu rotaļu dārzs stāv manā priekšā un gaida uz mani. Vispareizākais visu cerību virziens līdzi ar to. Mūzika, kā tā mani iepriecina. Šī bezgala jaukā, gaismaina gaiši zilā krāsa! Lielie tālumi ir tik koši un cēli. Varenās perspektīvas atsedz baltie, viegli rožainie un padzeltenie mākoņi. Viegli un tāli. Man liekas, ka viņi labprāt smaidītu man pretim. Kāpēc gan ne. Bet šis majestātiskais plašums, cik ļoti pievilcīgs tas ir. Ai, pasaule, tā ir mana lielā pasaule, visu labāko jūtu simbols. Gaisā brauc liela lidmašīna, iegriežoties staros. Gaisma kļūst blīva, bet reizē tik viegla.

Aviācija. Šis jaukais vārds. Kā es priecājos par lidaparātiem un cilvēces geniju. Šie taču ir tikai visupirmie soļi visas cilvēces lidojumam. Pārliecība, vēl vairāk, tā ir ticība. Un viņā mājo svētums. Tā ir neaizkarama un neapgāžama, stabila, liels balsts. Kādreiz es kuģošu augšā, bet tagad mani tur ienes melōdijas. Pārliecinošas. Šis brīnišķīgais, vienmēr rāmais mierīgums un lieliskā krāsu plaukšana. Es dzejoju par viņu. Vispoētiskākā tema bez jebkādām šaubām. Brīnumains skaistums. Ērģeles, Vulicera ērģeles papildina un izteic viņu. Gavote, Himna. Pacilājošs entūziasms. Vēlreiz par mākoņiem. Tie ir kā ķiršu ziedi debesu ezera selgā. Sirsnīgums. Un smaids atkal ir kā motors. Kluss kā kaktusa zieds. Debesu velves izstaro spēku. Tas ir milzīgs burvīgums. Pievilcīgs, aizraujošs, ietekmējošs, aizkustinošs. Optimisms. Labās cerības. Baleta melōdijas, vieglas, gaisīgas. Ō, šī ir patiesi debešķīga gaisotne, tā ir kā liela sapņu nirvana. Ultravioletā krāsa mūzikā. Ēteris. Jaunas skaņas. Triumfējoša melōdija. Viņu komponēt ir taisni burvīgs darbs. Ķēnišķīgums. Lalla, lalla, lalla, lallā. Es jau braucu. Vismaz. Bet tā ir īsta lidošana. Ar visplašāko skatu un tālāko apvārsni pasaulē.

Ir tik jauki uzburt jaunas variācijas galvenajai simfōnijas temai. Ilgas, viņa saucas. Lai nu man nāk un stāsta ko latviešu valodā. Arī tā būs skaņās. Ātra, skadra, tīra.

Tagad trompetes vēl vienreiz. Atkārtojas uz brīdi ievads. Bet tad mēs esam jau ceļā mākoņos, tūlīt. Gaiss, kas stāsta. Un pirmā vijole uzņem sākotnējo tēmu par mīlu, par smaidu.

Tā ir stipra. Ļoti melodiska, ko var viegli atcerēties, daudznozīmīga. Te ir māksla cilvēcei vienmēr un visur. Ar kādu prieku es viņu meklēju, cik laimīgs biju atrodot. Šī simfōnija ir trīsdaļīga un otrā daļa jau tuvojas noslēgumam ar rāmumu. Viņa nav pārāk gara, taisni īstais simfoniskais ietērps un apmērs.

Es stāstu vēl par modernismu, par ticību augšupiešanai. Kā lai es tai neticētu! Visuma ietērpšana skaņās. Viņš atraisās no stāvēšanas uz vietas un sāk traukt uz priekšu. Viss orķestris. Ļoti spēcīgi.

(Nobeigums sekos).

VĒSTULE . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

atdzimšanas, un bez garīgas atdzimšanas cilvēces progress nav iedomājams. Mēs nevaram augt lieli, sašaurinot savu apziņu, kalpinot savus dotumus pašlabuma vairošanai.

Neatminos, ka „pūļa" vārdā būtu izteicis prasības rakstniekiem. Pārlasiet vēlreiz. Pēc vārdnīcas definīcijas pūlis ir zemākās šķiras cilvēki, trokšņains nekārtīgs bars. Vārdi — personība, ideālisms, uzupurēšanās pūlim ir sveši un naidīgi. Ja šādam pūlim savā radošā darbā būtu jāpakļaujas rakstniekiem, tad mēs kā latvieši patiesi būtu beigti gan. Neapšaubāmi, ka mums ir ļaudis, kas nav nedz karsti, nedz auksti un tā likteņa izspļauti no savas tautas vidus, lai ātrāk tiktu pie bagātības, arī šāda tipa ļaudīm nav jāizdabā, jo viņi grāmatas nelasa un kaut kādu prasību šajā virzienā tiem nav. Jācer, ka starp lasītājiem un autoriem nemitēsies kontakta meklēšana, savstarpēja interese un sadarbība, par spīti šaursirdīgajiem atsvešināšanās mēģinājumiem.

Žēl arī, ka savās nopietnās pārdomās J. R. nav pievērsies maniem praktiskiem priekšlikumiem. Jo tie būtu viens no veidiem, kā atdzīvināt to garīgo straumi, kurā kādas tautas, vai tās daļas nacionālā eksistence vienīgi iespējama. Ja šī straume izsīks, tad par šo necienīgo bojāeju sodīs mūs vēsture. Ir prieks atzīmēt, ka pret šīm izsīksmes tendencēm ar visu sirdsdedzību cīnās neskaitāmi indivīdi un grupas visās vecuma pakāpēs. Kaut šis lielais darbs taptu vienots un harmonizēts.

N. S., Toronto.

CANADA

ZINIET SAVAS TIESĪBAS

LEGĀLI IECEĻOJUŠIEM IMMIGRANTIEM IR TĀDAS PAŠAS TIESĪBAS KĀ PĀRĒJIEM KANADAS STRĀDNIEKIEM

Viss lielais darba devēju vairums Kanadā ir godīgi, bet par nožēlošanu gadās arī tādi, kas izmano tos immigrantus, kuri labi nepārzin visas savas tiesības.

Uzmanieties no negodīgiem paņēmieniem noteikumos, lai jūs nepiemānītu. Jūsu darba vietā jums pienākas samaksāts atvaļinājums, tāpat kā pārējiem strādājošiem. Pārbaudiet, vai atvilkumi par dzīvokli un uzturu nav par augstu. Neļaujieties sevi izmantot par streiklaužiem. Pārliecinieties savā bezdarba grāmatiņā, vai visas attiecīgās markas ir ielīmētas.

Nebaidieties iestāties arodūnijās. Tās stāv par jūsu tiesībām. Neklausiet darba devēju draudiem par deportāciju vai tml.

Ja jums rodas kādas problēmas sakarā ar darba apstākļiem, vai jums būtu kādas sūdzības, sazinieties ar provinces pārstāvjiem jūsu apkārtnē. Ja jums nav zināms, ar kādu iestādi konsultēties, stājieties sakaros ar vietējo Immigrācijas iestādi vai ar savas tautības vietējām organizācijām. Tās varēs sniegt jums padomu — kā rīkoties.

Ellen L. Fairclough
ELLEN L. FAIRCLOUGH,
Pavalstniecības un ieceļošanas ministre.

52 - 11 LATVIAN

HAMILTONAS DAU
sestdien, 11. februārī, pl. 7.00 Roy
6
KARNEVĀ
PILNA BUFETE. ★ FERRY BENNY
SIENU ZĪMĒJUMI. ★ MASKU GOD
PĀRSTEIGUMA BALVAS. ★ Ieeja: m

STUDENTU KARNE
NAKTS LATĪŅU KVAR
10. februārī, plkst. 8 vakarā Leaside
Gardens, Laird Dr. un Millwood
Atlikums par labu studentu kopas stipend
Ieeja maskās lētāk. ★ Dažādi pārs
Graujošas dekorācijas. ★ Spēlēs GRI
orķestris. ★ Bufete un atspirdzin

DV Kičeneras - Vaterlo
rīko
KARNEVĀ
S. G. 11. FEBRUĀRĪ, PLKST. 7 o
„EVERGREEN MOTEL CENTUR
370 HIGHLAND RD., W., KITC

Dr. ROMAN PNEWSKY
Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā
Speciālists iekšķīgās, sieviešu un venerisk
3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-
Runā vāciski un krieviski. Pieņem no

KAKTIŅ
TRANSPORTA FIRMA
Veicam visādus transportus ar moderna
(mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanī
LE 5-6619. 941 Dovercourt R

Cook Funeral Home 721 B Toront
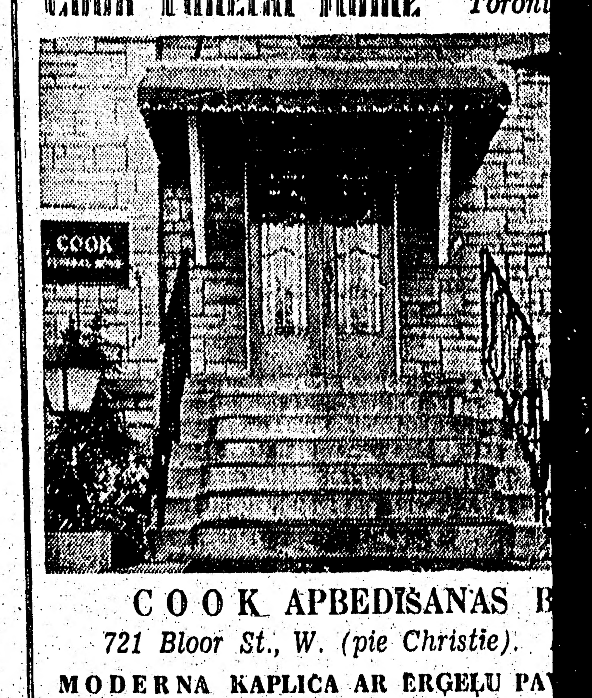
C O O K APBEDĪŠANAS
721 Bloor St., W. (pie Christie).
MODERNA KAPLICA AR ĒRĢEĻU PA
SPĒJAM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS
PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS.

LATVIJAS AMERIKĀ
M O D
SPIE
TOR
PIEŅEM VISĀDA VEIDA
IESPIEDUMDARBU PASŪT
● LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUM
● VIZITKARTES,
● DOKUMENTUS BIEDRĪBU V
● KONCERTU PROGRAMMAS,
● SARĪKOJUMU BIĻETES,
● PLAKĀTUS, DZIESMU LAP
● GRĀMATAS un ŽURNĀL
● VĒSTUĻU VEIDLAPAS,
u. c.
PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:
LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ,
ONT., CANADA. TEL.:
Pasūtinājumus lūdzam nodot la

MAIDS

da uz mani. Visparcizākais visu cerību virziens līdzi ar to. Mūzika, kā tā mani iepriecina. Šī bezgala jaukā, gaismaina gaiši zilā krāsa! Lielie tālumi ir tik koši un cēli. Varenās perspektīvas atsedz baltie, viegli rožainie un padzeltenie mākoņi. Viegli un tāli. Man liekas, ka viņi labprāt smaidītu man pretim. Kāpēc gan ne. Bet šis majestātiskais plašums, cik ļoti pievilcīgs tas ir. Ai, pasaule, tā ir mana lielā pasaule, visu labāko jūtu simbols. Gaisā brauc liela lidmašīna, iegriežoties staros. Gaisma kļūst blīva, bet reizē tik viegla.

Aviācija. Šis jaukais vārds. Kā es priecājos par lidaparātiem un cilvēces ģeniju. Šie taču ir tikai visupirmie soļi visas cilvēces lidojumam. Pārliecība, vēl vairāk, tā ir ticība. Un viņā mājo svētums. Tā ir neaizkaŗama un neapgāžama, stabila, liels balsts. Kādreiz es kuģošu augšā, bet tagad mani tur ienes melōdijas. Pārliecinošas. Šis brīnišķīgais, vienmēr rāmais mierīgums un lieliskā krāsu plaukšana. Es dzejoju par viņu. Vispoētiskākā tema bez jebkādām šaubām. Brīnumains skaistums. Ērģeles, Vulicera ērģeles papildina un izteic viņu. Gavote, Himna. Pacilājošs entūziasms. Vēlreiz par mākoņiem. Tie ir kā ķiršu ziedi debesu ezera selgā. Sirsnīgums. Un smaids atkal ir kā motors. Kluss kā kaktusa zieds. Debesu velves izstaro spēku. Tas ir milzīgs burvīgums. Pievilcīgs, aizraujošs, ietekmējošs, aizkustinošs. Optimisms. Labās cerības. Baleta melōdijas, vieglas, gaisīgas. Ō, šī ir patiesi debešķīga gaisotne, tā ir kā liela sapņu nirvana. Ultrāviolētā krāsa mūzikā. Ēteris. Jaunas skaņas. Triumfējoša melōdija. Viņu komponēt ir taisni burvīgs darbs. Ķēnišķīgums. Lalla, lalla, lalla, lallā. Es jau braucu. Vismaz. Bet tā ir īsta lidošana. Ar visplašāko skatu un tālāko apvārsni pasaulē.

Ir tik jauki uzburt jaunas variācijas galvenajai simfōnijas temai. Ilgas, viņa saucas. Lai nu man nāk un stāsta ko latviešu valodā. Arī tā būs skaņās. Ātra, skadra, tīra.

Tagad trompetes vēl vienreiz. Atkārtojas uz brīdi ievads. Bet tad mēs esam jau ceļā mākoņos, tūlīt. Gaiss, kas stāsta. Un pirmā vijole uzņem sākotnējo tēmu par mīlu, par smaidu.

Tā ir stipra. Ļoti melodiska, ko var viegli atcerēties, daudznozīmīga. Te ir māksla cilvēcei vienmēr un visur. Ar kādu prieku es viņu meklēju, cik laimīgs biju atrodot. Šī simfōnija ir trīsdaļīga un otrā daļa jau tuvojas noslēgumam ar rāmumu. Viņa nav pārāk gaŗa, taisni īstais simfoniskais ietērps un apmērs.

Es stāstu vēl par modernismu, par ticību augšupiešanai. Kā lai es tai neticētu! Visuma ietērpšana skaņās. Viņš atraisās no stāvēšanas uz vietas un sāk traukt uz priekšu. Viss orķestris. Ļoti spēcīgi.

(Nobeigums sekos).

VĒSTULE . . .

(Pārnesums no 2. lpp.)

atdzimšanas, un bez garīgas atdzimšanas cilvēces progress nav iedomājams. Mēs nevaram augt lieli, sašaurinot savu apziņu, kalpinot savus dotumus pašlabuma vairošanai.

Neatminos, ka „pūļa" vārdā būtu izteicis prasības rakstniekiem. Pārlasiet vēlreiz. Pēc vārdnīcas definīcijas pūlis ir zemākās šķiras cilvēki, trokšņains nekārtīgs bars. Vārdi — personība, ideālisms, uzupurēšanās pūlim ir sveši un naidīgi. Ja šādam pūlim savā radošā darbā būtu jāpakļaujas rakstniekiem, tad mēs kā latvieši patiesi būtu beigti gan. Neapšaubāmi, ka mums ir ļaudis, kas nav nedz karsti, nedz auksti un tā likteņa izspļauti no savas tautas vidus, lai ātrāk tiktu pie bagātības, arī šāda tipa ļaudīm nav jāizdabā, jo viņi grāmatas nelasa un kaut kādu prasību šajā virzienā tiem nav. Jācer, ka starp lasītājiem un autoriem nemitēsies kontakta meklēšana, savstarpēja interese un sadarbība, par spīti šaursirdīgajiem atsvešināšanās mēģinājumiem.

Žēl arī, ka savās nopietnās pārdomās J. R. nav pievērsies maniem praktiskiem priekšlikumiem. Jo tie būtu viens no veidiem, kā atdzīvināt to garīgo straumi, kurā kādas tautas, vai tās daļas nacionālā eksistence vienīgi iespējama. Ja šī straume izsīks, tad par šo necienīgo bojāeju sodīs mūs vēsture. Ir prieks atzīmēt, ka pret šīm izsīksmes tendencēm ar visu sirdsdedzību cīnās neskaitāmi individi un grupas visās vecuma pakāpēs. Kaut šis lielais darbs taptu vienots un harmonizēts.

N. S., Toronto.

HAMILTONAS DAUGAVAS VANAGI rīko

sestdien, 11. februārī, pl. 7.00 Royal Connaugth Hoteļa Kristallu zālē

6. KARNEVĀLU PIGBRIDŽĀ

PILNA BUFETE. ★ FERRY BENNY ORĶESTRIS. ★ BALONU GALDS. SIENU ZĪMĒJUMI. ★ MASKU GODALGOŠANA UN CITAS IZDARĪBAS. PĀRSTEIGUMA BALVAS. ★ Ieeja: maskās un dāmām $1.50. Kungiem $2.00.

NOTARS

OSKARS PERRO

pieņem klientus katrā laikā, iepriekš pieteicoties pa tālr. LE 5-5555, Toronto.

DAŽĀDAS KRĀSU FILMAS

ATTĪSTĪŠANAI UN KOPĒŠANAI.

ĀTRA UN PIRMKLASĪGA APDARE DAŽĀDOS LIELUMOS.

PIEŅEM:

DV. GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B,

Darba laiks no pl. 9—5, sestdienās no pl. 9—1 dienā.

ROYAL ALEXANDRA

KING ST. WEST OF UNIVERSITY AVE

Uzvedumi LĪDZ 4. MARTAM.

VAKARU IZRĀDES: 8.30 v., izņemot 20. un 27. febr. 7 v. Sestdienu pēcpusdienās 2 p.p.

NATIONAL BALLET of CANADA

Repertuārā modernie un klasiskie darbi, ieskaitot nesaīsinātu GULBJU EZERU, RIEKSTKODIS, COPPELIA, PRINCESE AURORA, LES SYLPHIDES. Biļešu kase atvērta no plkst 10 rītā līdz 10 vakarā.

Ieeja vakaros: $3.50, $3,-, $2.50, $1.50. Sestdienu pēcpusdienās: $3,-, $2,50, $2,-, $1,50.

Vass & Rendek

ADVOKĀTS — NOTĀRS

455 Spadina Ave., Apt. 403, College un Spadina ielas stūrī.

Tel. birojā — WA 2-6111, WA 2-6112, TORONTO.

STUDENTU KARNEVĀLS

NAKTS LATIŅU KVARTĀLĀ

10. februārī, plkst. 8 vakarā Leaside Memorial Gardens, Laird Dr. un Millwood Rd. stūrī.

Atlikums par labu studentu kopas stipendiju fondam.

Ieeja maskās lētāk. ★ Dažādi pārsteigumi. ★ Graujošas dekorācijas. ★ Spēlēs GRIĶA latviešu orķestris. ★ Bufete un atspirdzinājumi.

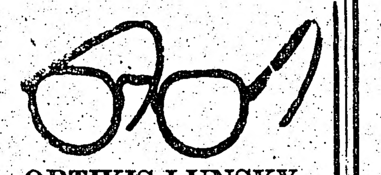

OPTIĶIS LUNSKY

470 COLLEGE St., Toronto.

WA 1-3924.

TRANSPORTA UZŅĒMUMS

BALTIC MOVERS

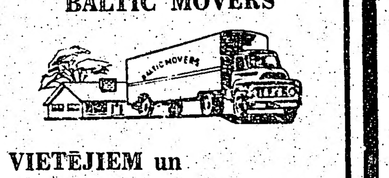

VIETĒJIEM un TĀLBRAUCIENIEM.

Tel. LE 4-1403.

LIELĀKĀ EKSPORTA PĀRSTĀVNIECĪBA

LAMPERT POLIMAX CO.

47, HARRINGTON ROAD, LONDON S. W. 7

IZDEVĪGI DĀVANU SAIŅI uz PSRS

TEKSTILSAINIS 1

Materiāls: 9 kleitām — 36 jardi 36" plata dažādu krāsu un mustuŗu auduma; 3 krekliem vai blūzēm — 7½ jarda kokvilnas poplina, 36"; 1 kostīmam — 3 jardi gabardīna, 56" plats; 1 uzvalkam — 3½ jarda, augstas kvalitātes vilnas auduma, 56". Svars 20 mārc.

CENA, IESKAITOT VISUS MAKSĀJUMUS, $80.25.

TEKSTILSAINIS 2

Materiāls: 4 kleitām — 16 jardi 36" plata, dažādu krāsu un mustuŗu auduma; 3 krekliem vai blūzēm 7½ jarda kokvilnas poplina, 36"; 1 uzvalkam vai kostīmam 3½ jarda augstas kvalitātes vilnas auduma, 58". Svars 10½ mārc.

CENA, IESKAITOT VISUS MAKSĀJUMUS, $49.50.

TEKSTILSAINIS 3

Materiāls: 6 uzvalkiem vai kostīmiem: 10 jardu gabardīna, 56" plats; 10 jardu augstas kvalitātes vilnas auduma, 58". Svars 19 mārc.

CENA, IESKAITOT VISUS MAKSĀJUMUS, $81,-.

Uz pieprasījumu piesūtām materiālu paraugus.

Maksāšanas kārtība: 70%, nododot pasūtinājumu.

Pilnīga garantija.

Abonentu ievērībai Zviedrijā

Latvijas Amerikā abonēšanas maksu lūdzam kārtot ar DV STOKHOLMAS NODAĻU. BOX 220, STOCKHOLM.

DV Kičeneras - Vaterlo nodaļa

rīko

KARNEVĀLU

S. G. 11. FEBRUĀRĪ, PLKST. 7os VAKARĀ „EVERGREEN MOTEL CENTURY ROOM", 370 HIGHLAND RD., W., KITCHENER.

DĀVANĀM

- JAUNĀKĀS GRĀMATAS.
- KOKA IZSTRĀDĀJUMI.
- ĀDAS IZSTRĀDĀJUMI.
- KERAMIKA.

DV GRĀMATNĪCA, 123 HURON ST., TORONTO 2-B, ONT.

Atvērta darbdienās no pl. 9—6 vakarā. SESTDIENĀS NO PL. 9—1 DIENĀ.

Dr. ROMAN PNEWSKY

Ilggadīga prakse slimnīcās Vācijā, Polijā un Šveicē.

Speciālists iekšķīgās, sieviešu un veneriskās slimībās.

3537 PARK AVE., MONTREAL, P.Q., tel. VI 5-7623, Montreal.

Runā vāciski un krieviski. Pieņem no pl. 8—9 vakarā.

DĀMU FRIZIERSALONS ‚VENTA'

3 Westmoreland Ave. (Bloor - Dovercourt),

Tel. LE 6-9544, Toronto.

BAZNĪCAS ZIŅAS

DIEVKALPOJUMI ASV

ŅUJORKĀ

Latviešu ev. - lut. draudze, 564 Second St., Brooklyn 15, N. Y. Dievkalpojumi Betlemes baznīcā.

Gada sapulce svētdien, 12. februārī, pl. 2 dienā Sv. Pētera luterāņu baznīcas zālē, Leksingtona avēnijas un E. 54. ielas stūrī. Dievvārdi, ziņojumi un pārskati, budžets, vēlēšanas, dažādi jautājumi. Dievkalpojumi un sanāksmes citās vietās nenotiks.

Svētdien, 19. februārī 2 dievkalpojumi: pl. 2 dienā Betlēmes baznīcā māc. R. Zariņš; pl. 2 dienā Mūsu Pestītāja baznīcā Port Vašingtonā māc. O. Gulbis.

Skautu un gaidu gadskārtējais sarīkojums Arlingtona zālē.

DETROITĀ

Mācītājs Valters Līventāls, 12682 Montevista, Detroit 38, Mich.

Burlingamā (Calif.) māc. G. Ķnezs - Ķnezinskis sestdien, 11. februārī, pl. 7,15 vakarā vadīs dievkalpojumu Lutheran Church of the Good Shepherd, 301 Burlingame Ave.

ČIKĀGĀ

Čikāgas latviešu ev.-lut. Ciānas draudzē, 5015 W., Ferdinand St.

Trešdien, 8. februārī, pl. 7 vakarā Bībeles stunda Draudzes namā

Svētdien, 12. februārī, pl. 10.00 bērnu dievvārdi un svētdienas skola. Pl. 11 dievkalpojums.

Trešdien, 15. februārī, pl. 7.00 vakarā Draudzes namā Bībeles stunda.

Piektdien, 17. februārī, pl. 7.00 vakarā iesvētes mācība. Māc. A. Rautenšilds.

Čikāgas latviešu ev. - lut. Jāņa draudzes dievkalpojumi notiek katru svētdienu, plkst. 10,00 rītā, draudzes baznīcā, 1701 N. Richmond ielā. Māc. G. Straumanis

Čikāgas latviešu ev. - lut. Miera draudzes dievkalpojumi katra mēneša 1. un 3. svētdienā, pl. 1 dienā lietuviešu baznīcā, 2225 W. Cermak Rd.

Māc. Pāvils Ķirsons, tel. FI 3-2420

Sv. Pāvila draudze, 1644 So., 11th Ave., Maivudā.

Dievkalpojumi ik svētdienu plkst. 11-os. Svētdienas skola ik svētdienu: sākas plkst. 9,30.

Kalamazū Sv. Jāņa ev. - lut. draudzei mēneša 2. un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 dienā, bērniem plkst. 1,15.

Mineāpoles St. Paula latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojumi savā dievnamā, 3152 S - 7th Ave.

Čikāgas latviešu baptistu draudzes dievkalpojumi katru svētdienu, plkst. 11 dienā, 5000 W., Ohio St., māc. A. Stefenbergs. Jaunatnes sanāksmes katru svētdienu pl. 9,30 no rīta Lūgšanu dievkalpojumi katru sestdienas vakaru, pl. 7,30.

dzes dievkalpojumi notiek Sv. Pētera baznīcā, Sparks ielā.

Latviešu ev. - lut. Miera drau-

Māc. A. Sudars, 1030 — 30 Ave., Belwood. Ill.

Māc. J. Turks, Kalamazū, 903 Hazard Ave., tel. 4-4619.

Lansing Koledžas lut. baznīcā mēneša 1. svētdienā, pl. 2 dienā, bērniem pl. 1,15.

Elkhartā, Ind., reizi mēnesī svētdienas vakarā, YMCA's telpās, 120 W. Lexington Ave.

Māc. A. Piebalgs, Kalamazū, 328 S., Rose St., tel. 4-8255.

Māc. J. Lazda, 60 Dennis Ave., S. E., Grand Rapidi.

Dievkalpojumi latviešu ev.-lut. Vienības draudzes baznīcā katru svētdienu plkst. 10 no rīta un 4. svētdienā Trīsvienības baznīcā, plkst. 2 p.p., bērniem plkst. 1,15 p.p.

MILVOKI

Milvoku latviešu ev.-lut. Kristus draudzes dievkalpojumi draudzes baznīcā, 1900 W. Washington ielā katru svētdienu, pl. 11.00 rītā. Draudzes svētdienas skola pl. 10.30 dienā. Māc. J. Meisters.

LOSANDŽELOSĀ

Dienvidkalifornijas ev. - lut. draudzē, 2450 Griffin Ave. (tālr. CA 5-9403, māc. E. Caune.

12. februārī dievkalpojums pl. 11-os no rīta, māc. E. Caune.

Draudzes pilnsapulce plkst. 12-os draudzes namā. Vēlēšanas.

DIEVKALPOJUMI KANADĀ

Prāv. A Mitulis — 427 Van Norman S., Port Arthur, Ont., tel. 4-0302.

TORONTO

Māc. A. Cops, 70 Scarboro Rd., Toronto, Ont., tel. OX 9-3331, Toronto . Andreja baznīcā, Carlton un Jarvis ielu stūrī. Tel. WA 4-1563.

Svētdien, 12. februārī, pl. 10 rītā dievkalpojums; plkst. 11-os draudzes gadskārtējā pilnsapulce; plkst. 1-os iesvētes mācība.

Svētdien, 19. februārī, pl. 3 pp. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu. Svētdienas skola.

Svētdien, 26. februārī, pl. 11 rītā dievkalpojums. Svētdienas skola.

Jauniešiem, kas vēlas nākošajā vasarā iesvētīties, jāpieteicas pie mācītāja jau tagad.

Māc. A. Lūsis, 50 Dewson St., Toronto Ont., tel. LE 6-2510.

12. februārī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā dievkalpojms. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

19. februārī, plkst. 2 p.p. Trīsvienības baznīcā dievkalpojums. Svētdienas skola.

26. februārī, plkst. 2 p.p. Jāņa baznīcā Lūdzamās dienas dievkalpojums. Svētdienas skola. Iesvētes mācība.

Māc. A. Briedis, 191 Ferris Rd., Toronto, tel. PL 7-2739.

Toronto Austrumu ev.-lut. latviešu draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Barnaba baznīcā, 361 Danforth Ave.

12. februārī, plkst. 2,30 p. p. dievkalpojums un svētdienas skola.

26. februārī, plkst. 2,30 p. p. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums un svētdienas skola. Tūlīt pēc dievkalpojuma plkst. 3,30 p.p. draudzes gada sapulce baznīcas apakšējā zālē.

Bramptonā latviešu ev. - lut. draudzes dievkalpojums 19. februārī, plkst. 1,30 p.p. Grace United baznīcā.

Sestdien, 25. februārī, plkst. 7 vak. draudzes vakars Snelgroves zālē.

HAMILTONA

Māc. E. Pavasars, 209 E., 38th St., Hamilton, Ont. Tel. FUlton 3-1182.

Hamiltonā, latviešu ev. - lut. Kristus draudzē, Sv. Trīsvienības baznīcā, 18 Victoria Ave., S., tel. CE 2-2385.

Ceturtdien, 9. februārī, plkst. 7 vakarā jaunatnes jaunākās grupas stunda baznīcā.

Sestdien, 11. februārī, plkst. 7 vakarā draudzes dāmu komitejas sanāksme pie P. Vītoliņas, 113 Charlton Ave., West.

Svētdien, 12. februārī, plkst. 11 pr. p. dievkalpojums.

Piektdien, 17. februārī, plkst. 7 vakarā jaunatnes vecākās grupas stunda baznīcā.

HAMILTONAS LATVIEŠU BAPTISTU MISIONĀRU

dievkalpojumi notiek Stanley Ave baptistu baznīcā Sniedz visus garīgus paskaidrojumus

Bībeles studēšana un lūgšanas stundas katru nedēļu. JA 9-1097.

SV. KATARĪNES

Māc. J. Prauliņš, 22 Academy St., Apt. 3, St. Catharines, Ont. Tel. MU 5-5098.

Londonas latv. ev.-lut. draudzē 12. februārī, pl. 1.30 pp. dievkalp. Trīsvienības lut. baznīcā, Oxford un Colborne Str.

Pēc dievkalpojuma baznīcas apakšējā zālē draudzes gada sapulce, kurā laipni lūgti ierasties visi šīs draudzes locekļi.

Sv. Katarīnas latviešu ev.-lut. draudzē dievkalpojums 19. februārī, pl. 3,30 p.p. Kristus lut. baznīcā, 140 Russel Ave.

VINIPEGĀ

Latviešu Sv. Krusta draudzes dievkalpojumi notiek Sv. Lūkasa baznīcā, Hartford un McGregor ielu stūrī

OTAVĀ

Māc. Edg. Lange, 364 Pleasant Park Road, Ottawa, Ont. Tel. RE 3-3906.

MONTREĀLĀ

Māc. V. Šēfers, 4571 Coolbrook Ave., Montreal, P. Q. Tel. HU 4-8394. Dievkalpojumi Presbiteriāņu baznīcā, Hutchison un Viateur ielu stūrī.

19. februārī, plkst. 2 pp. Lielās Lūdzamās dienas dievkalpojums ar dievgaldu.

26. februārī, plkst. 2 pp. jaunatnes dievkalpojums.

Māc. Arturs Voitkus.

Dievkalpojumi notiek Jāņa ev. lut. baznīcā, 4345 Marcil Ave. (pie Monkland Ave.). Draudzes nams, kanceleja un māc. dzīvoklis — 3438 Rosedale Ave., tālr. HU 9-3224. Draudzes priekšnieks: A.Spūrmanis, 8106 Arcadian Rd., Montreal 29, P. Q., tālr. HU 1-4948: draudzes kasieris: A.Spura, 606 - 64th Ave., L'Abor a Plouffe. P. Q. tālr. MU 1-5890.

Trešdien, 8. februārī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda. Temats: Dāvida dziesmas.

Piektdien, 10. februārī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes nodarbību stunda.

Svētdien, 12. februārī, plkst. 10.00 iesvētību mācību stunda, plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola.

Sestdien, 18. februārī, plkst. 7.30 Victoria Hall — Jautrais vakars.

Svētdien, 19. februārī, plkst 1.30 p. p. jaunatnes dievkalpojums un reliģiskās audzināšanas stunda.

Trešdien, 22. februārī, plkst. 8.00 vakarā Bībeles stunda.

Piektdien, 24. februārī, plkst. 7.00 vakarā jaunatnes nodarbību stunda.

Svētdien, 26. februārī, plkst. 9.30 no rīta dievkalpojums angļu valodā; plkst. 10.00 no rīta iesvētību mācību stunda; plkst. 1.30 p. p. dievkalpojums un Svētdienas skola.

Svētdien, 5. martā, plkst. 1.30 p. p. plkv. Kalpaka piemiņas dievkalpojums.

TORONTO BAPTISTU

draudzes dievkalpojumi svētdienās pl. 3 p.p. un trešdienās pl 8 Bībeles vakari Walmer Road baznīcas telpās.

TORONTO LATVIEŠU MISIONE

Toronto latviešu misiones kārtējie dievkalpojumi notiek sestdienās, plkst. 8 vakarā — 14 Park Rd., Bloor pazemes pietūras tuvumā. Svētdienu rītos pl. 10.45—11.00 garīgs radio raidījums — Brīdis ar Dievu; viļņu garums 1350 — Ošavas raidītājā. Tel. AM 1-4218

KAKTIŅŠ

TRANSPORTA FIRMA

Veicam visādus transportus ar modernām mašīnām (mēbeļu, būvmateriālu u. c.). Lūdzam zvanīt katrā laikā:

LE 5-6619. 941 Dovercourt Rd., Toronto.

Cook Funeral Home 721 Bloor St., W., Toronto. LE 6-2245

COOK APBEDĪŠANAS BIROJS

721 Bloor St., W. (pie Christie). LE 6-2245

MODERNA KAPLIČA AR ĒRĢEĻU PAVADĪJUMA IESPĒJĀM. IZVADĪŠANAS CEREMONIJAS IZKĀRTO PĒC PIEDERĪGO VĒLĒŠANĀS. F. Cook — vad.

LATVIJAS AMERIKĀ

MODERNĀ SPIESTUVE TORONTO

PIEŅEM VISĀDA VEIDA IESPIEDUMDARBU PASŪTINĀJUMUS:

- LAULĪBU un IESVĒTĪBU IELŪGUMU KARTES,
- VIZĪTKARTES,
- DOKUMENTUS BIEDRĪBU VAJADZĪBĀM,
- KONCERTU PROGRAMMAS,
- SARĪKOJUMU BIĻETES,
- PLAKĀTUS, DZIESMU LAPIŅAS,
- GRĀMATAS un ŽURNĀLUS,
- VĒSTUĻU VEIDLAPAS, APLOKSNES u. c.

PASŪTINĀJUMUS PIEŅEM:

LA BIROJĀ, 123 HURON IELĀ, TORONTO, ONT., CANADA. TEL.: EM 8-0792,

Pasūtinājumus lūdzam nodot laikus.

JAUNĀ IZDEVUMĀ IZNĀKS SEKOJOŠI PILNĪGI IZPĀRDOTI KAPITĀLDARBI:

VARENAIS BĒTHOVENS I, II

līdzšinējā greznā sagatavojumā, cena $8.00

MĀRA MOSTAS III

pilnīgi jaunā izlabotā izdevumā;

III sējums atsevišķi $5.00

visi 3 sējumi lielā greznā kopsējumā $13.00

R. BLAUMAŅA KOPOTU RAKSTU 8., 9., 10. sējumi

DRĀMA UN KOMĒDIJA

līdzšinējā izdevumā, cena ā $3.90, un lielā greznā kopsējumā, kā pilnīgi atsevišķs izdevums, cena — $10.80, un lētā izdevumā, kopsējumā, bibliotēku un teātru kopu vajadzībām — cena $9.80.

Būs dabūjami atkal p i l n i KOPOTU RAKSTU komplekti.

Šie lielie kapitāldarbi ir neizsīkstoša vērtība, skaistākais dāvanām. Lūdzam pieteikt apgādā, vai pie Jūsu grāmatnieka, lai zinām apm. sagatavojamo skaitu. — Iemaksas nav vajadzīgas. Informējiet draugus un kaimiņus.

Pasūtinot apgādā, pilna atlaide.

KAS IR SKAISTĀKAIS LITERĀTŪRĀ?

Atbilde — vienkārša, nemākslota un skaista valoda. Mūsu literātūrā ir ienākusi jauna spoža zvaigzne, kas apēnoā dažu labu jau ilgi spīdošu.

SANDRAS LAZDIŅAS epopeja latviešu sievietei — meitene, jaunava, māte,

r o m ā n s

SADEGUŠIE SPĀRNI

Cena iesietai $3.60. — Iznāks drīzumā.

APGĀDS LATVJU GRĀMATA,

P.O. BOX 332, WAVERLY, IOWA, U.S.A.

Laikrakstam LATVIJA AMERIKĀ,

123 Huron St., Toronto, Ont., Canada

Lūdzu izsūtīt man laikrakstu LATVIJA AMERIKĀ

līdz .... uz .... mēnešiem uz šādu adresi

Mr., Mrs., Miss ....

Adrese: ....

Pievienoju Money Orderi, čeku vai skaidrā naudā $ ....

.... abonementa uzsākšanai — pagarināšanai (Nevajadzīgo svītrot).

Paraksts ....

Abonēšanas maksa: $1.50 par 1 mēn., $4.50 par 3 mēn. $8.50 par 6 mēn., $16.00 par gadu.

Visi mūsu laikraksta abonenti un pārstāvji lūgti kārtot savus maksājumus tieši ar apgādu Daugavas Vanagi, 123 Huron St., Toronto, Ont., Canada, vai ar galveno pārstāvi ASV — A. Lūsi, 21 Brightwater Court, Brooklyn 35, N.Y., U.S.A.

LATVIEŠU ATBALSS

Labākās sekmes vēlot, sveicam no Niagaras CHVC raiditāja

RADIO RAIDĪJUMU

atjaunošanu. ar jauno 10.000 vatu jaudu uz 1600 viļņa garumu.

LATVIEŠU MŪZIKAS LABĀKO IESKAŅOJUMU PARĀDE! KLASISKĀ, MODERNĀ UN FOLKLORAS MŪZIKA...

SĀKOT AR 8. FEBRUĀRI — TREŠDIENĀS, NO PLKST. 9—10 VAKARĀ.

Radio dzirdamības lokā ietilpst NIAGARA, TORONTO, SV. KATARĪNES, HAMILTONA, KIČENERA, BRAMPTONA, ORANDŽEVILLE, viss ,LATVIEŠU APRIŅĶIS', BERIJA, OŠAVA, PETERBORO, BAFALO, ROČESTRA u. c.

ILMARS JANKOVSKIS
Real Estate
93½ Roncesvalles Ave. LE 6-0143
TORONTO.

BALTIC MOVERS
TRANSPORTA UZŅĒMUMS
LE 4-1403
TORONTO.

PAVASAR'S BAKERY & DELICATESSEN
Īpašn. S. ČUKULS.
361 Roncesvalles Ave., LE 1-7353.
TORONTO.

EVERLAST HEATING Co.
62 Geary Ave. LE 1-1101.
TORONTO.

Ādolfs KRISTAPSONS
GAĻAS izstrādājumu VEIKALS
1095 Queen St., E. HO 6-5152.
TORONTO.

J. ANDREJSONS, C.L.U.
APDROŠINĀŠANAS aģentūra
41 Muircrest Dr. HI 7-4323.
DON MILLS

Zeltkalis A. Ķivlenieks
19 Pretoria Ave.
HO 3-1008.
TORONTO.

SPORTS

„SELONIJAS KAUSS" PALIEK TORONTO

Daugavas Vanagi uzvar Rakti 71:57

Ilgi un ar nepacietību gaidītā Selonijas kausa izcīņa basketbolā, kuru pag. gadā savā īpašumā ieguva Toronto DV basketbolisti un šoreiz tas bija jāaizstāv spraigā cīņā ar Ņujorkas „Rakti", beidzās atkal ar torontiešu uzvaru.

Rīcības komitejas pr-dis K. Kārkliņš savā ievaduzrunā aicināja abas komandas cīnīties sportiskā nopietnībā un latviskā sporta mīlestībā. Novēlēdams šo kausu izcīnīt labākai komandai, viņš aicināja ar klusuma brīdi atcerēties pag. karā aizsauktos seloņus. Sacensības atklāj Kanadas Latviešu sporta apvienības pr-ks J. Ādminis, un vēlējumus sacensību dalībniekiem nodeva Kanadas DV pr-ks V. Mukts un Ņujorkas „Raktes" pārstāvis B. Budkēvičs, pasniedzot piemiņai DV komandas kapteinim A.Richterim kādu Ņujorkas skatu. Viņš aicināja Raktes spēlētājus pārvest kausu uz Ņujorku, norādīdams, ka „Raktes komandā spēlē arī 3 seloņi (U. un V. Vipuļi un J. Ulmanis).

Sākoties sacensībām, pirmo grozu gūst „Rakte, kas līdz 15 punktiem arī atradās spēles vadībā, bet tad iniciātīvu pārņem DV, kas to arī patur un pirmo puslaiku beidz ar 33:30 DV labā. Kā pirmais, tā arī otrs puslaiks norit spraigā cīņā, un 7 minūtes pirms spēles beigām „Rakte" nonāk atkal vadībā ar 49:47 pēc kam stāvoklis pamazām sīvā cīņā sāk novērsties DV labā. Kad dažas minūtes pirms spēles beigām beidzamās piezīmes dēļ laukumu nācās atstāt „Raktes" labākajam spēlētājam J. Pelkavam, kas izrādījās arī labākais spēlētājs visā laukumā, tad punktu stāvoklis bija jau 62:55 DV labā, un „Raktei", rezervju trūkuma dēļ spēlējot tikai 4 vīru sastāvā, nācās piedzīvot zaudējumu ar rezultātu 71:57.

Labākais punktu guvējs bija „Raktes" spēlētājs J. Pelkavs, kas viens pats ieguva 26 punktus, bet DV spēlētāju rindās labākie punktu guvēji bija A. Savickis un E. Petmanis, katrs iegūstot 14 punktus. Varēja vērot, ka spēlētāji šoreiz bija zem parastā snieguma, it sevišķi tas sakāms par DV komandu, un, ja Ņujorkas „Raktes" labākajiem spēlētājiem A. Balgalvim un A. Karlsonam gaisa satiksmes traucējumu dēļ nebūtu bijis jāpaliek Ņujorkā, tad rezultāti varēja arī grozīties. Spēlētāji izpelnījās arī daudz piezīmju, kādēļ abu komandu spēlētājiem bija jārēķinās ar laukumu atstāšanu. Sacensības tiesāja K. Pērkons un kanadietis D. Abrams. Kausu uzvarētāju vienības kapteinim pasniedza Selonijas seniors P. Hartmans. Nevar arī nepieminēt to, ka „Raktes" spēlētājiem, mērojot ceļu ar automašīnām uz Toronto, nācās slikto ceļa apstākļu dēļ sadurties ar dažādām grūtībām, un, kā komandas pārstāvis R. Budkēvičs izteicās, tad bijis arī brīdis, ka uz slidenā ceļa automašīna pēkšņi apgriezusies un bijusi virzienā uz mājām . . .

Sacensības bija labi organizētas, un vakarā kā viesu, tā arī mājinieku spēlētāji saskandināja draudzības kausu vietējās DV nodaļas karnevālā.

K.

VIŅI AIZGĀJA . . .

(Pārnesums no 1. lpp.)

Pēc tam tiek komentēts žurnālistiem izdalītais ziņojums par izdoto karavīru likteni pēc izdošanas, kam seko viena reizē ar ar baltiešiem izdotā vācu karavīra personīgi izciesto moku stāsts, kas arī tiek presei sniegts jau uzrakstītā veidā.

Preses konference izdevās spīdoši, un nākošajā dienā visi lielie zviedru dienas laikraksti to atreferēja savās slejās, un dienu vēlāk „Svenska Dagbladet" jautājumam veltīja ievadrakstu, pārmetot Zviedrijas ārlietu ministram vainu par izdošanu, jo zviedru nolīgums ar krieviem attiecies tikai uz vācu kara gūstekņiem, bet Ūndēnam vajadzējis zināt un saprast, ka pret baltiešiem boļševiki būs daudz nežēlīgāki. Laikraksts uzsver, ka izdošanu būtu bijis iespējams novērst — „ja toreizējā sociāldemokratiskā valdība to būsu gribējusi."

Preses konference notika pl. 2 dienā. un vakarā bija piemiņas dievkalpojums, kur ļoti spēcīgu svētrunu teica zviedru biskaps Svens Danels, liels baltiešu draugs. Viņš pieminēja Bībeles stāstu par Kainu, kurš Dievam uz jautājumu: „kur ir tavs brālis?" atbildējis — „es nezinu". Biskaps pārmeta, ka zviedru tā laika valdība aizmirsusi zviedru valsts himnas vārdus, ka Zviedrija grib būt un palikt, ka bijusi, gribēdama dzīvot un mirt savā ziemeļu zemē (kā baltieši grib dzīvot un mirt savā Baltijā). Svētruna atstāja dziļu un neaizmirstamu iespaidu. Dievkalpojumā piedalījās arī igauņu biskaps Lauri, māc. Weems un abi latviešu prāvesti — O. Sakārnis un J. Teriņš. Ar dziļu pārdzīvojumu runāja pr. Sakārnis, kurš leģionāru izdošanas dienās ļoti daudz darīja, lai karavīriem palīdzētu un lai novērstu izdošanu.

Pēc dievkalpojuma baznīcas dārzā, kur ir latviešu urnu kapi un kur apbedīti arī divi pašnāvību izdarījušie leģionāri — O. Lapa un P. Vabulis, notika svinīgs lāpu gājiens un vainagu nolikšana pie kapa.

Un vakarā vēlu, pēc šīs garīgās ceremonijas, notika. piemiņas sanāksme pie kafijas galda, kur vēl runāja biskaps Danels, pr. Sakārnis, inž. Norēns. Prāvests Sakārnis zviedru biskapam un citiem zviedru draugiem pasniedza piemiņai izdoto mākslinieka Mārtiņa Strovalda linoleuma grebumu mapi.

Zviedrijas latviešu saime godam pieminējusi izdotos baltiešu karavīrus. un Zviedrijas latvieši cer sagaidīt, ka tas būs noticis arī citās zemēs. bet jo sevišķi Anglijā un Vācijā, kur dzīvo daži nedaudzie, kam laimējās izkļūt no šausmīgā moku ceļa padomju despotijā, kaut ar tādiem līdzekļiem kā pašnāvības mēģinājumiem, vai pārciešot smagas slimības kā pieteiktā bada streika sekas.

A. V.

DARBS UN BEZDARBS

LATVIJAS AMERIKĀ DARBA BIRŽAS ZIŅOJUMI

Latvietei, kas labi pārvalda angļu valodu, raksta uz mašīnas un stenogrāfē, labs, pastāvīgs darbs. Zvanīt LA birojam, EM 8-0792.

Delikatešu veikals meklē izpalīdzi - pārdevēju piektdienās un sestdienās. Zvanīt LA birojam, EM 8-0792.

MEKLĒ DARBU

Vecāks vīrs meklē sev darbu par sētnieku, apitītāju vai kurinātāju. Var pildīt arī dārznieka vietu, kā arī pielabot mājas un mēbeles un izdarīt krāsošanas darbus. Būtu ar mieru strādāt arī par nakstsargu. 21 Sharon Ave., Hamilton, Ont. Tel. FU 3-1769.

KARALIENE ELIZABETE II PAKISTANĀ

Viņas Majestāte Karaliene Elizabete II un princis Filips 1. februārī no Indijas devās draudzības apciemojumā uz otru Indijas puskontinenta valsti Pakistanu. Augsto viesu uzņemšanai Pakistana gatavojas jau labu laiku, it kā sacenzdamās ar Indiju. Ievērojot to, ka Pakistana ir daudz kareiviskāki noskaņota nekā Indija un turklāt ir viens no Rietumu „cietokšņa" joslas galvenajiem bastioniem, var sagaidīt, ka goda parādēs un gājienos militārais raksturs parādīsies daudz redzamāk nekā Indijā.

No vienas puses Pakistana pieder pie vienas no visvecākajām indoāriešu zemēm Dienvidāzijā. Piecupju apgabalā — Pandžabā — indoāriešu zars ienācis jau savus 2000 gadus pirms Kristus.

No otras puses, kā moderna valsts, Pakistana ir vēl jaunāka par Indiju. Kad 2 pasaules kaŗa beigās Gandijam, ne citiem vadoņiem neizdevās noturēt vienotu Indiju un muhamedāņi atdalījās, noškirto daļu pārveidoja par dominiju (1947. gada 14 augustā), kas pieņēma **Pakistanas** vārdu. Par republiku, t. i., par muhamedāņu republiku Pakistana proklamēta tikai **1956. gada 23. martā**. Tāpat kā Indija, arī Pakistanas republika paliek britu pasaules valstu savienībā jeb Britu kopvalstī un atzīst karalieni par simbolu brīvai šāda veida neatkarīgo valstu savienībai un reizē par šīs savienības galvu. Būtībā tas ir tāpat, kā ar Kanadu, lai gan Kanadai saistības daudzējādos veidos ciešākas.

Interesanti atzīmēt, ka Pakistanas armijas virsnieki vēl arvienu valkā tādus pašus formas tērpus (gaiši sarkanus svārkus un rūtaina lakata galvas segu ar pušķi) kā „radžas" britu imperijas laikā.

Zīmīgi, ka Pakistana nav viengabalaina valsts, bet sastāv no divi daļām: viens novads Indijas rietumos, otrs — austrumos. Tā arī pēdējā laikā vienu sauc par Rietumpakistanu, otru par Austrumpakistanu.

Kopplatībā Pakistana aptveŗ savus 933.700 kv.km, tātad 14 reizes lielāka par Latviju. Iedzīvotāju skaits pašreiz (1961.) **tuvu 90 miljoniem.** Šai ziņā Pakistana starp visām citām muhamedāņu valstīm izceļas kā pati spēcīgākā, iedzīvotāju skaita ziņā pati lielākā. Kau gan Pakistanā ir dažāda veida civilizācijas jauninājumi, Korāns un Sunna (muhamedāņu svētie raksti) te vēl arvien ir paši augstākie likumi.

Valsts iekšējās iekārtas pārveidošanu valdība sākusi jau 1954. gadā. Pakistana ir federācija, izveidota no divām vienībām — Rietumpakistanas un Austrumpakistanas. Rietumpakistana tālāk sadalīta 10 jaunos pārvaldes apgabalos, neatkarīgi no agrāko valstiņu un novadu robežām.

Svarīgi, ka jau kopš 1951. gada Pakistana sākusi īstenot zemes reformu. Agrāk gandrīz visa zeme piederēja lielajiem zemes īpašniekiem, kas to iznomāja bezzemniekiem. Tagad lielie īpašumi sadalīti zemes gribētājiem, izsniedzot agrākajiem īpašniekiem īpašas „atlīdzības" zīmes, kas nes augļus.

Jau 1955. gada 23. septembrī Pakistana pievienojās Bagdades paktam. Kaŗaspēka uzturēšanai ASV piešķira krietni lielu palīdzību. Turpat vai visa Pakistanas kaŗa flote radīta ar ASV atbalstu, tāpat gaisa flote.

Lielās pārmaiņas tomēr nenoris bez satricinājumiem. Jau 1958. g. 7. oktobrī prezidents bija spiests visā valstī izsludināt kaŗa stāvokli un nodot visu varu Mohamedam Kjubam Hanam. 1960. g. balsonā (īpatnējas balsošanas vienības) viņš, saņēmis uzticību, sastāda jaunu valdību un valda līdz šim brīdim.

Agrāk Pakistanas galvaspilsēta bija Karači. 1959. gadā nolemts galvaspilsētu pārcelt uz kalnu apgabalu **Ravalpindi** apkaimē. Te, ap 30 km no Ravalpindi, Potvara plakankalnē nodomāts celt jaunu galvaspilsētu Islamabadu. Pašreiz, kā prezidents, tā valdība par savu pagaidu mītni izraudzījuši Ravalpindi.

Atdaloties no Indijas, Pakistanai kā ļauns mantojums nāk līdzi iedzīvotāju zemais izglītības līmenis. Caurmērā visā zemē (195_) bija 80% analfabētu. „Gaišākais ir Karači novads, kur lasītpratēju ap 31,3%. Austrumpakistanā lasītpratēju tikai 16,9% Vistumšākie novadi tomēr vērojami ziemeļrietumos, kur 98,7% analfabētu un Beludzistanā — 97,8. Tagad visā valstī darbojas 6 universitātes un labi izkārtots arī zemāko skolu tīkls. Laiks tomēr vēl ir par īsu, lai nokavētais jau būtu panākts.

Visā valstī 85,9% ir muhamedāņu reliģijas piederīgo, 19,9% hindu, 0,7% kristīgo un 0,5% citu. Pēc atdalīšanās no Indijas pārnāca 8 miljoni muhamedāņu, bet aizgāja ap 6 mil. hindu.

Pakistanā lauksaimniecībā izmantojamā zemē ieskaitīti 47,2 miljoni hektaru. Šai laikā izmantoti 24,4 milj. ha, pie kam atmatā atstāti 5,2 milj. ha. Tādā kārtā apsēti tikai 19,2 milj. ha jeb 42% no visas izmantot iespējamās zemes.

Lielā pārsvarā audzē labību: rīsu, kviešus, maisu, miežus, miletu; bez tam cukurniedres, rapšus un sinepes, kokvilnu, džutu, tēju u. c.

Atšķirības starp Rietumpakistanu un Austrumpakistanu šai ziņā diezgan lielas. Tas arī saprotams, jo kamēr Rietumu Pakistanā jācīnās **„par ūdeni"**, tikmēr Austrumu Pakistanā jākaŗo **„pret ūdeni"**, un tas ietekmē arī augu izvēli.

Pakistana pasaules tirgum eksportē džutu, kokvilnu, vilnu, tēju, ādas, zivis.

Ieved: mašīnas, eļļu, tērauda preces, **kokvilnas dziju un izstrādājumus**, elektrības piederumus, augļus, dārzeņus u.c.

Rex.

Ņujorkas skautu vienība pārākā

Rosīgākās skautu vienības sacensībās globālā mērogā par rosmi un panākumiem 1959./60. g. darbībā pirmo vietu izcīnījusi Rīgas (90.) skautu vienība Ņujorkā. Šī vienība uz gadu saņems izdevēja H. Rudzīša dāvāto ceļojošo balvu - kausu. Ņujorkas latviešu skautu vienību, kas arī dalībnieku skaita ziņā ir viena no lielākajām latviešu trimdas skautu vienībām, kopš tās dibināšanas, jau vairāk kā 11 gadus vada A. Gaujenieks ar palīgiem — pulciņu un dzimtu vecākiem P. Matsonu, I. Nīgali un J. Šķiņķi.

Otrā vietā šai skautu vienību sacensībā palikusi pērnā gada uzvarētāja — Gaujas (12.) skautu vienība Oldenburgā, Vācijā, ko vada V. Eglājs.

rč.

KALAMAZŪ

(Pārnesums no 5. lpp.)

— Kupsi un sporta daļas vadītāju — A. Ģirupnieku. Revīzijas komisijā darbosies R. Ozols, J. Zuika un J. Kalniņš. Kluba rīkotais gadskārtējais lielais sarīkojums notiks 11. februārī, pl. 7.00 Recreation Park jaunajā zālē. Programmā: K. Jākabsona ludziņas „Nepareizais zaķis" izrāde, Guntas Līces un Vijas Stokmanes solo un dueti, prof. V. Ruševica vijoles solo un DV vīru koŗa (dirig. J. Zuika) dziesmas. Klavieŗu pavadījumi Dairas Kalnājas. Šaušanas un makšķerēšanas sacensību uzvarētājiem pasniegs diplomus. Priekšnesumu daļu noslēgs saviesīgs vakars ar deju, spēlēs Saginavas kapelle „Ritms". Starplaikā notiks mednieku un makšķernieku karalienes vēlēšanas, būs medījumu un vērtīgu mantu izloze, atspirdzinājumu un ēdienu galdi. Ieeja $1,50, mācības iestāžu audzēkņiem $1.00, kaŗa invalidiem - brīva.

⊙ Gleznotāja Jāņa Indusa un grafiķes Marijas Induses - Mucinieces darbu skate notiks no 11. līdz 19. februārim Latviešu b-bas telpās, 2319 Amherst ielā. Skati atklās 11. februārī, plkst. 6.30 vakarā un tā būs atvērta, sestdienās un svētdienās no pl. 2 p.p. līdz 9 vakarā, bet pārējās dienās no pl. 7 līdz 9 vakarā. 12. februārī, plkst. 4 p.p. izstādes telpās M. Induse-Muceniece stāstīs par mākslas dzīvi Zviedrijā, Francijā un citur.

⊙ Sadarbības komisijā pieteikti sekojoši sarīkojumi: 18. februārī — DV karnevāls, 25. februārī Latviešu biedrības bazārsballe, 4. martā — P. Brīvkalnes koncerts, no 11. - 19. martam — gleznotāja V. Aistara darbu izstāde, 17. martā — vijolnieces N. Auziņas-Leonardes un čellista R. Leonarda koncerts, 26. martā DV vīru koŗa koncerts, 8. aprīlī DV gada svētki, no 15. - 23. aprīlim gleznotājas Skaidrītes Kocēnas no Argentīnas darbu izstāde, 29. aprīlī Kalamazū ev.-lut. draudzes Pavasaŗa svētki, 6. maijā Sv. Jāņa draudzes Ziedoņa svētki, 27. maijā Latviešu biedrības dāmu komitejas balle.

Jaunākā parauga „Cietais rieksts" 1961. gadam — Laosā.

IR VĒL TĀDI CILVĒKI

(Pārnesums no 5. lpp.)

Dr. B. V. Valins izoperēto audzēju aizveda uz Bangkokas slimnīcu pārbaudei.

Dr. Dūlijam nebija laika domāt par analizes rezultatiem, kā viņš pats saka; viņš redzēja, ka komūnisti sagatavojas iebrukumam Laosā. Tam bija pierādījumi: laosiešu izplētņu lēcēji komūnistu gūstekņiem bija atņēmuši Čechoslovakijā ražotus ieročus. Dr. Dūlijs neklausīja Savienoto Valstu vēstnieka H. Smisa brīdinājumam evakuēt slimnīcu. Viņš atbildēja, ka viņa slimnīca jau esot pārveidota par kaŗa hospitāli un ka viņi evakuēsies tikai tad, ja kļūšot nepieciešami evakuēt laosiešu militārās vienības.

Bet tad — Dr. Dūlijs saņēma Dr. P. Komandūras telegrammu, lai viņš nekavējoties atgriežas Sav. Valstīs. Viņš nesaprata iemeslu. Lidoja uz Vientiani uz ASV vēstniecību. Arī vēstnieks par šo telegrammu nekā nezināja. Ar vēstniecības lidmašīnu viņš aizlidoja uz Bangkoku, lai no turienes telefonētu uz Ņujorku. Bet, nedabūjis savienojumu, taisījās lidot uz Hongkongu.

Telefonēt viņam nevajadzēja, jo Bangkokā kāds labs draugs viņam atklāja, ka audzējs bijis ļaundabīgs, un viņš lidoja uz Ņujorku, kur viņu lidlaukā sagaidīja Dr. P. Komandūras.

Pēc dažām dienām viņš aizgāja uz vēža slimnīcu, kur viņu pēc pārbaudes operēja.

Vēl slimnīcā būdams, Dūlijs uzzināja, ka MEDICO inkorporēta, lai varētu paplašināt darbību.

Pats ārsts, viņš zināja, ka ar tāda veida vēzi tikai ap 50% pacientu nodzīvo ilgāk par gadu.

Pēc atveseļošanās no operācijas un atpūtas Dr. T. Dūlijs devās atpakaļ uz Muong Singu, kur strādāja slimnīcā un plānoja dibināt jaunas. Tur viņš pabeidza savu pēdējo grāmatu, tieši gadu pirms nāves.

„Amerikāņu tauta ir apbrīnojami augstsirdīga, viņa man apgādāja manus spārnus — divmotoru lidmašīnu, kuŗu vada bijušais flotes kauju pilots, un es tagad varu pārlidot lielas platības un pasteigties manā sacensībā ar laiku", viņš raksta tās beigās. Viņš labi zināja, ka viņa dzīves laiks ir ierobežots.

Slimība nežēlīgi gāja uz priekšu, un 1960. gada novembŗa mēnesī Honkongas slimnīcā viņam deva metalla balstu no pleciem visgaŗām mugurai. T. D. vēl jokodams to sauca par savu „Dzelzs jaunavu".

„Es nepārtraukšu darbu. Es vadīšu savas slimnīcas, kamēr mana mugura, manas smadzenes, manas asinis un mani kauli sabruks."

Decembŗa beigās Dr. T. Dūlijs tomēr bija spiests atgriezties dzimtenē, kad slimība bija pārņēmusi visu ķermeni. Pēc Ziemassvētkiem viņš iegāja vēža slimnīcā Ņujorkā, kur 18. janvārī beidzās viņa īsā, darba pilnā dzīve.

Dienu pirms nāves, viņa dzimšanas dienā, T. Dūliju apmeklēja kardinālis F. Spellmans. Pēc šī apmeklējuma kardinālis izteicies: „Es mēģināju viņu pārliecināt, ka savos 34 gados viņš izdarījis to, ko ļoti maz cilvēku ir padarījuši bībeliskā vecuma dzīves laikā."

Ja jau ievērojamam kardinālim par veikto darbu vajadzēja pārliecināt slimnieku, kas apzinājās savas dzīves beigas, tad redzams, viņš nožēloja, ka nav varējis visus savus nodomus īstenot.

Un tomēr jau skaitļi runā par viņa lielo veikto darbu: apmēram 7 gadu laikā Dr. Tomass Dūlijs ir darba labā ceļojis 400.000 jūdžu, savācis 1.750.000 dolaru, nodibinājis 7 slimnīcas četrās Dienvidāzijas zemēs; sniedzis medicīnisku palīdzību pusmiljonam cilvēku, kam trūka dziedinātāju, sarakstījis 3 grāmatas, „lai", pēc viņa paša vārdiem, „tās man atgādinātu, ko esmu redzējis — — — un visvairāk — lai to izmantotu rītdienas dzīvei." Šo grāmatu (Deliver Us from Evil (1956), The Edge of Tomorrow (1958) un The Night They Burned Mountain (1960) honorāru 100.000 dolaru apmērā viņš ziedoja savām slimnīcām.

Bet aiz šiem faktiem stāv nerimtīgs gars, neatlaidība, augstākā, pašaizliedzīgākā mīlestība — caritas, kas Tomasu Dūliju dara lielu un paceļ pāri daudziem jo daudziem.

Ir skaisti apzināties, ka ir vēl tādi cilvēki.

Ang. G.

KĀDĒĻ MAKSĀT ĪRI,

ja ar $1.000,- iemaksu un $.2.900,- prasīto cenu varat nopirkt dubultķieģeļu bungalovu Toronto ziemeļu daļā. 160 pēdu dziļš zemes gabals. Vienreizēja iespēja savа dārziņa un brīvdabas cienītājam. Labs obligāciju izkārtojums. Tikai viens bloks līdz autobusam un ielai, kas izbeidzas ziedošā pļavā.

EGLINTON - YONGE ST.

$3.000,- prasītā iemaksa 2 piecu istabu dzīvokļu dubultķieģeļu mājai ar lielu dārzu un 2 garāžām. Eļļas - radiātoru apkure. Dārzs ar augļu kokiem un ogulājiem. Gadījuma pirkums ar vienu atklātu ilgtermiņa obligāciju. Īpašnieki izceļo uz Angliju.

OAKWOOD - VAUGHAN RD.

6 istabu dubultķieģeļu savrupmāja. Privāta iebrauktuve. 2 modernas virtuves. Ideāls iekārtojums nelielai ģimenei un īrēšanai. Tikai $15.500,- prasītā cena. Zema iemaksa, jo īpašnieki dzīvo ASV. Ļoti labs un drošs obligāciju izkārtojums.

BLOOR SHERBOURNE

$4.000,- iemaksa 4 atsevišķu dzīvokļu mājai ar kopā 18 istabām. Gruntsgabals 50 x 125 pēdu. Liels dārzs. Īpašums ar lielu augošu vērtību. Vajadzīgi nelieli iekšējie remonti, tādēļ nopērkams par ļoti pieņemamu cenu un vienu atklātu ilgtermiņa obligāciju.

ILMARS JANKOVSKIS,
REAL ESTATE,
93½ Roncesvalles Ave.,
TORONTO.
Tel. LE 6-0143.

KROLLA KULTŪRAS BIROJA DERĪGU GRĀMATU NODAĻAS izdevumā aprīlī iznāks
Valentīnas Hermanes - Daly stāsts
ĒNU ROBEŽĀS
Autore raitā stāstījumā aizved lasītājus piefrontes joslā, tēlojot latviešu kaŗavīru varonību, reizē arī risinot pirmās mīlestības plaukšanu, kad pāri visam klājās kaŗa rēgi.
Grāmatas vāku zīmējis grafiķis VOLDEMĀRS OZOLIŅŠ.
Iesieta ar piesūtīšanu tā maksās $3,-, pasūtinot līdz 10. aprīlim — $2.50. Samaksu var iesūtīt uz O. KROLLA vārdu: 800 S. HALSTED ST., HULL HOUSE, CHICAGO 7 ILL., USA.
TEL.: MOnroe 6-5399.